DRAMA

KA KUT IAPNGAR

DA

U. O. Lamare,

Mawbri Iapngar, Ri-Bhoi

2005

KA KRAD LYNTI

Naduh dangrit nga dei uba bang ban sngap ia ki khana puriskam - punrinam bad kumjuh ruh ia ki khana parom - pajah. Ki kmie ki kpa nongkyndong jong ngi kum ki briew kiba trei shitom naduh bamih haduh basep ka sngi, kim ju don por satia ban sneng khun ha ka por mynsngi mynshai hynrei tang mynmiet ynda la dep bam dep dih shuwa ban thiah. Ia ki khunrit ki kynoi pyniohthiah da ki sur kynoi khun bamyllung jong ki, ia kiba la nang ban shah shkor pat da ki khana ki ju iathuh haduh ba kin da ioh thiah. Lyngba kine ki khana, artylli ki mih ki jingmyntoi; Kawei ban pynbyrngia ia ki, ka ba-ar pat, ba kin myntoi ha ka lawei longbriew jong ki; namar ki khana Khasi-Khara hi baroh dei kiba donakor bad kiba ai jingmyntoi shisha ia ki khynnah shynrang bad ia ki khynnah kynthei kumjuh.

Nga donbok ba baroh ar kine nga ioh na I Mei jong nga, (Ka Werla Sohiong Lamare), Iba lakhlad noh sha la U Kynrad ha ka 9-2-74.

Ki sur myllung jong I kiba I kynud haba I kynoi ia nga ki dang iai sawa hi ha ki shkor jong nga. Ki khana kiba I la iathuh kiba la long kum kawei ka kitab heh ha ka jingkynmaw jong nga, nga dang iai pule hi barabor, Ynda haba nga la leit skul, I Mei man ka miet I shait iathuhkhana haba nga wan shuti shaphang ka Nongbah Iapngar, Ka Nongbah Bhoilasa, Ki Riewshlur u Kulia Baman, u Syiem Tibaw bad ka Limakaw bad kiwei kiwei ki khana lyngkhot lyngkhai.

Shaphang ki lyngkhot khana jong ka Nongbah Iapngar I tip bha namar ba I la heh la san hapoh Raid Iapngar. Dang tang arsnem I dang don ha pneh mariang, I Meirad I la khlad noh sha Dwar U Blei. La ri bad la pynheh pynsan ia I da ki Meinah Meisan, ki Meikha Niakha bad ki hynmen rangbah jong I kiba la leit iing briew. Kumne I shu kyntiap jaka nawei shawei khlem don ka jaka shong jaka sah kaba thikna. Ynda haba I la kham san bad haba I la nang ban trei kam trei jam, I sah noh ha Ing khun u hynmen rangbah haduh ba I la samla syndon. I la kynduh ia I Pa, namar ba I Pa I dei u khun Kristan, I la long Kristan noh. I shait iathuh ba katba I dang rit I don tang kawei ka sopti jot bad kawei ka jain kymbor lyngkhot baroh saw aiom. Bunsien bunsien I iathuh ba I ioh pang jur haduh ba ymdon jingkyrmen ban im ryngkat bad ka jingbymdon nongpeit nongi

bad ka jingsumar sukher ba thikna. "Hynrei", I shait ong, "Haba U Blei u dang mut hi ban pynsah, shu im hi te me!" Na ka jinglong Kristan bashiteng rta jong I, I ioh tang kawei ka jinghikai kaba skhem tam bad kaba long kum u lakam u bakhlain tam ha ka longbriew manbriew jong I. Barabor haba I sneng ia ngi ki khun I shait pynkut da kaba ong, "Kynmaw khun, ym don jingmyntoi ei ei wat lada ngi ioh ia ka pynthei baroh kawei ruh, lada ngin duh ia la ka jingim ha bneng bad ia ka burom ka akor ka khyndew".

Ha kawei ka sngi katba ngi dang iashongkai I la ong, "Kito ki khana lyngkhot lyngkhai kiba nga ju iathuh ha me, da buh jingthoh me ong, tang ioh pule myllen ki khun ki kti, ki para ki pyrsa jong me hadien habud. Lada mem pyndonkam ia u khulom ba me don bad ia ki dak ba me la spel shitom ha kum kita baroh, te men leh aiu ia ki ?". Hooid ngan leh aiu ia ki ? Ngan leh aiu ia U khulom uba nga shait sieh pynitynnad ha ka pla shadem ka soptilor bad ia ki A - B kiba nga la spel shitom dang khynnah ? Tad haduh ka snem 1973 ba U Nongkit khubor u pynsawa ia ka khubor ba u kit, ba ka Sorkar Badonburom kan ai jingiarap ia ki nongthoh kot hapoh ka State, ba nga la kut jingmut bad jubab ia ka jingkylli I Mei ia nga. Wat lada ki long kiba bit ne ki bymbit, nga la lum ia ki lyngkhot khana baroh shaphang ka Nongbah lapgar ban pynwan dur ia ka ha ka dur jong ka Drama. Nga da iathuh ruh ia I Mei ia kane ka jingthmu jong nga.

Ha kata ka por I Mei I don hapdeng ka jingpang kaba jur bad la leit buh ia I shapoh Jaiaw Hospital. Man ba nga leit peit ia I, I shait kylli shaphang kine ki jingthoh jong nga. Nga iathuh ia I ba ym pat ioh jingtip bad ba kam dei hi ruh ka kam jong nga ban leit kylli. Sa kawei ruh ngam sngewmat don jingkyrmen ba kin long ki jingthoh kiba bit hakhmat ki Babu kiba dei peit bad bishar ia ki. Shwa ban ioh jingtip na ophis, I Mei I la khlad noh sha la U Trai Nongthaw.

Ngam lah ban klet ia I Mei. Lada ka jinglong jingim jong nga ha pyrthei katba nga dang im kaba sniew tam ne kaba bha tam, ka dei ka jingsaindur I Mei katba nga dang rit. Kum ka Kmie I Shait mai shait sympat, shait sneng shait kyntu ia nga man ka sngi ryngkat bad ki adong 'ymbit'. Lai tylli ki adong khynnah ia kiba nga la pynlong ki adong rangbah mynta. Ngam bit ban ikwah ia kiei kiei ki jong ki para khynnah, ngam

bit ban iamai ne iashoh bad ki para khynnah bad horkit hordang ngam bit ban ia jan ne ia lehkai bad ki khynnah kynthei ba ioh don kiba ong ia nga 'pha'. Kita dei ki Lai - Adong I Mei ia nga. Mynta nga shem ba ngam ju nang ban ang ne khwan burom ne ban thep pla wat ia iwei I pisa saw ruh khlem da jaw syep. Ym ju don ba kynroi ia mai ne ia shoh ia dat ia nga namar ba ym ju mih ki ktien eh na nga mynno mynno ruh. Ym ju don ka kynthei kaba nud ban kren kai ne sin kai ne rkhie rymmain ia nga haba kynduh ha lynti syngkien ne harum haneng.

Mynta sa aiu pat ? ... Mynmiet ynda haba la kynjah ka iing ka sem, ka pyrthei ka mariang, nga pynlip ka sharak rit kaba nga buh hajan jingthiah, nga khapbrip ki khmat bad nga pasiaw jar jar, "Mei ngam lah ban klet ia ki jingsneng bad ia ki adong jong phi, mynta ruh ryngkat bad ki nga iaid nga ieng, nga trei nga ktah bad nga im nga sah man ka sngi".

Ngam lah ruh khlem da ai burom ia ki riew thoh riew pule jong ka dong kum U J. C. Makdoh, Headmaster Senior Basic School, Bhoirymbong; U Bah J. D. Rymbai bad U Bah W. Marpan kiba long ki senior Teacher jong kajuh ka skul, bad ia U Bah F.S Lapang, B.A., B.T., uba long U Headmaster jong ka Myngken Christian High School kiba la pule ia kane ka Drama bad kiba ju ai mynsiem ia nga barabor. Nga khublei ruh ia ki rangbah kane ka dong khamtam ki Basan Baheh jong ka Raid lapngar hi, kum U Mita Syiem, U Tis Basan Rymbai. U Klan Lyngdoh, U Dren Maklai (Sohblei), U Phrim sumer (Doloi), bad u Wel Ryngkhang (Maji), kiba la ju kyntu ia nga barabor ban thoh eiei shaphang kane ka Nongbah lapngar shwa ba kan lip kan jah na ka jingkynmaw . Ki da kyrkhu kyrdoh ruh haba ki la tip ba nga la pyrshang ban lum bad ban buh jingthoh kumba ki la angnud. Nangta nga khublei sngewnguh arti ia ki Babu kiba don ha Sor Shillong bad shawei shawei khamtam kito kiba dei peit ia ka thoh kapule hapoh ka State kiba la ai mynsiem ia nga ba ngan ioh ban pyndep ia la ka jong ka jingthmu. Lada U Blei u ailad, ngan pyrshang ban ia kynduh ia ki markhmat ban khublei ia ki baroh.

Nga la pynlut ia ki jingkhublei sngewnguh la kumba laipowa, kaba sah mynta ka long satang kumba shipowa. Wat lada ka sah satang khyndiat ruh, ngan ai lut noh ha I Prof. H. Syiemlieh iba la trei shitom ban pynbeit ia ki jingduna bad ki jingbakla jong nga baroh. Kane ka Drama lem bad ka Lukhmi, ki la bha bok ha nuba ki leit hap jia ryngkhat

ha ka miej ba trei shitom I Prof. Syiemlieh. Lehse lada ki leit hap ha kiwei pat ki miej, kin jin da la ngiah bad thait banpule shitom namar ba buh than ki jingbakla.

Mynta ka dei sa tang ka kamram jongphi ki nongpulebaieit jong ka Ri ki baieit ia la ki Longshwa-Manshwa bad kiba da kwah ban dang peit kai ia ki matti matjat jongki. Peit ma phi bishar ma phi, mait ia ka tam bad pyndap ia kaba duna, lada ngi angnud shisha ban dang pynsah ia ki dienti ki dienjat U Barim-U bajah. Nga panmap ruh na phi, lada phi lap ia kano kano ka jingduna hapoh kane ka Drama ia kiba ngam lah ban kiar ha la ka jong ka jingduna, to map ia nga! Lada U Blei un dang ailad, yn sa nang pynbeit ia ka hadien hadud.

Dated, Mawbri, Iapngar, Ri-Bhoi,
The 6th July, 1974

Khublei,
O. Lamare.

KHYNDIAT NA KA BYNTA KA SIEN SHON KABA AR.

Ha ka sien shon kaba nyngkong, 'Ka Drama Ka Kut Iapngar' ka la leit rung ha ki katto katne ki tyngkong Ing ki Para Khasi- Pnar, hynrei kam lah kot kjat ban leit rung lut sha baroh. La ju iohsngew namarkata, ba don bun kiba dang siletnud bad kynmaw tympang da ka jingkwah ban ia khynduh biang iaka. Kito kiba la ia kynduh bad ka, ki kwah ban ia kynduh biang, bad kito kiba dang shu iohsngew pateng danore, ki kwah ban ia kynduh markhmat bad ka. Te da ka jingkynto ki para Ri najan bad na jngai la sngewdei ban pynmih biang iaka ha kajuh ka dur kumba ka long mynshwa.

Te, to shim, to pule, lehse kane ka drama ka lah ban long kum ka jingaiksai ba ngin nang ia wad ia tih ia kiei kiei kiba la dep hapoh ka Ri jong ngi.

Dated, Mawbri, Iapngar, **Khublei,**
Ri-Bhoi,
The 6th June, 2005 **O. Lamare.**

KA LAMPHRANG

Na ki khlaw ba dum ha Ri Bhoi la mih u rangkynih u rangphawar. Na pdeng ki syrngiew ba kah dum ka Mynnor, I Bah Os Lamare, kum ka sngi ba prong lyoh, I sei ki khanatang; ka phngain, ka itynnad bym lah ong. Ka jingmih ki nongthoh kum kine ka pynpaw ba ki syllai sa shisien kin shlei kin dap da ki rngai ki ban bsa banpyndap ia ka Ri ban nym sah ha ka lyngngoh. Ka Syiem lapngar kaba sawa hangne hangtai kum ka puriskam ba shu tam nangno-re, kum ha ka jingiathuhkhana shaphang ka Luh Shadap, ka drama ka Kut lapngar ka wan rah syndon ia ka histori jong ka hima lapngar, ha ka burom bad ka dur ba phyrnai, Nangne ka khmat u Pukni Syiem ka lah ban sam lyngba ki khlaw ba rben ka Ri Bhoi bad banplie ia ki khyrdop ba la sop niut ka Mynnor. Dei na kiba kum kine ki khanatang ba yn sa dang thain ia ki syrdoh haduh ban da pynlong ia ka histori ka Ri Khasi.

Wat la ka Drama ka Kut lapngar ka don ka jingiadei kaba jan bad ka Lukhimi ba la thoh da une u juh u nongthoh ki iapher bak lybak kawei na kawei pat bad ym don kano kano ka jingkdew da u nongthoh hangno hangno ia kaba kum kata. Ki iaid la ki jong ki nur bad ki thew la ki jong ki phang. Ka Jinglong ba iriang bad ba khlem khein briew iano iano jong ka law saring ka da paw shai khambha ban ia kaba ngi shem ha kiwei pat ki jingiathuhkhana. Kane ka Drama ka long kaba la biang lada thew na ka liang ka plot, ki chatacter ne ki scene. Lehse ngan nym bakla lada nga ong ba ka long kaba ia ryngkat ha ka kyrdan bad ki drama kiba bhatam kiba la mih ha kine ki sngi. Nalor kane, kane ka drama ka ktik ia ki nongpule ban nang wad shuh ia ki jingtip shaphang shibun kiei kiba la kren ha kane ka drama.

Ka jait bynriew U Khasi shityllup ka Phuhmut haba mih ki rangkynsai kiba kum kine.

"Sa shisien kin win ki khlaw,

Sa shisien kin khih ki maw".

U Myllung Soso Tham u la iohi ia kane ka mynnor. Ka renaissance jong ka khasi Literature kaba paw ha kine ki sngi imat kan pynurlong ia kitei ki jing ong.

To ai ba ka Lei Kharai lei khyrdop kan nang ker nang da ia I Bah Os Lamare bad U Blei Nongbuh U Blei Nongthaw un iarap ia I ban nang sei shuh na u Khulom ksiar jong I ia ki khanatang u barim khnang ban shai ka Ri.

Prof. H. Syiemlieh, M.A.,
Malki, Shillong.
The 12th August, 1974

SHIKYNTIEN

Shi mohkhiew ngan ruid na ka bynta kane ka Drama "Ka Kut Iapngar", ym kum ka jer ka thoh, hynrei kum ka ksan rngiew, ka kit bok kit rwiang jong nga ba kan bha kan miat. U mohkhiew u banyngkong la ruid hi da u Nongthoh, ha kaba u la jer la thoh ia ka kyrteng jong ka. U mohkhiew u ba-ar pat la ruid da u hynmen rangbah, u Professor H. Syiemlieh, uba la suit la shor ha u klong u skaw, ban pynsah pynneh da kane ka nam ka kyrteng. Kumta, u mohkhiew ksan rngiew u balai, ngan ruid ma nga mynta.

Ha ka jingiasyllok ba khatduh eh jong nga bad u Nongthoh, hashwa ba un phah shon ia kane ka Drama, u da kwah eh ba ngan kynthoh shikyntien arkyntien, ia kaba nga ruh ngam sngewdei ban kyrngah, tang ban shu pynhun ia ka jingieit jong nga ia u, wat ia lade nga buh hapdeng ka jingdumdngiem kumno ban leh.

Naduh ba ngi la ia pda lang ia la ki kjat sha la shnong ban shakri ia la ka jong Ri lyngba ka kam hikai skul (1962). U Bah O. Lamare u la ju pynpaw ha nga bunsien ba u don ka jingangnud ban lum bad ban buh jingkynmaw ia ki matti ki matjat, ki dienti ki dienjat jong ki Longshwa ki Manshwa kiba don kyrhai ha kane ka dong. Ia kane ka jingthmu jong u, nga la ju pyrsad pynrhem barabor namar nga sheptieng ba ioh ka lip noh tang ha ki jingiakren. Wat lada u la thoh ia kane ka Drama la kham slem. pynban na ka daw jong ka jingduk bad ka jingsngewkhynnah jong u ha ka bor pyrkhat, la shu set synduk shwa ia ka la bun snem.

Tad haduh ka snem 1973, da ka jingpynbna ka Sorkar Meghalaya lyngba "U Nongkit Khubor" ban ai jingiarap ia ki nongthoh kot, u ruh da ka jingkut jingmut skhem u la rai ban phah ia kane ka Drama kaba la shah set byndi la bun snem hapoh ka synduk-phatok. "Long kat ba long" u ong, "Ngan pyrshang ban phah ar". Kata kamut, un phah bad sa kawei de ka jingthoh jong u kaba u la dep thoh ia kaba u jer kyteng "Ka Lukhmi", bad u phah shisha. U iathuh ruh ia kawei ka jingjia ha ka por samla jong u ba u poi iing kham slem ha kawei ka miet. Ha lynti u shem ba um don jingpruid-ding shuh bad u la rai ban leit thiah dum noh ha kata ka miet. Ynda haba u khura lut ia baroh ki pla, u lap ia iwei i diengjingpruid, ka kmieding pat ymdon. U la poi kynmaw ba ha 'liewsboh u la bret ia kawei

kaba' la lut mynstep. Da kaba kyrmen ban lap ia ka, u la pynbeit ia la ki kjat shata shapoh 'liewsboh ban wad ia ka. Katba u dang tare iongngit, ka kti matlah ka leit troh ruma pynban ia ka eit ksew kaba dang her her. "Pyrkhat hi ma phi" ula ong, "Kumno nga iong hapoh kata ka 'liewsboh ha kata ka niet". "Kumta", u la bteng biang, "wat lada ngan ia kynduh biang ia kane kajuh ka apot ha ka longbriew jong nga ruh, ngan tare ruma biang sa shisien mynta". "Ia!" nga la ong, "ngan leit synran - kitbok ia phi ioh phi kum troh biang ia kajuh".

Kumta nga kitbok kitrwiang ia U Bah O. Lamare ba un shakri ia la ka Ri bad khamtam ia kane ka dong ba dang sahdien jong ngi lyngba kane ka kam. Nga sngewdei ruh ban ai khublei ia I Professor H. Syiemlieh iba la pynbeit bad trei shitom ban pyndap ia ki jingduna baroh. Ha kajuh ka por, ym lah ban iaid lait ia ka jingplie lad ka Sorkar Meghalaya ban ai jingiarap ia bun ki riewraitong donsap.

Khatduh khatwai nga phai sha phi ki nongpule ba don ka sap ka bor pyrkhat bad ka bor peitthuh ba phin shim sa ia une uwei bad pdiang sha ka lympung jong ka thoh ka tar u Khun Khasi-Khara lada u long u babit. Bishar bad tihnia hi ma phi la u lah ne em ban long uwei na ki nong-iarap ban pyndap pynshlei ia ki thiar lum jingtin bad jingthoh. Nga kyrmen bad ngeit skhem ba un dang pynmih shuh sa kiwei kiwei de ki jongthoh lada u Blei un dang ailad ia u.

Kdonghulu, Iapngar,
Ri Bhoi.
The 18th June, 1974

Khublei
J. D. Rymbai.

DRAMA

KA KUT IAPNGAR

Ki Nongshim bynta :-

1.	Ka Iaw Saring	- Syiem Iapngar
2.	U Basan Rymbai	Ki Basan Iapngar
3.	U Basan Marpan	
4.	Ka Lasubon	Ki khun Syiem
5.	U Arbor	
6.	Ka Lasa	Ki Shakri Syiem
7.	U Lar	
8.	U Thaken	- Uba ia ieit bad ka Hirmai.
9.	U Lurshai	- U Pyrsa u Basan Rymbai.
10.	Ka Hirmai	- Ka khun u Basan Marpan.
11.	Ka Pongnai	- Ka khun u Basan Rymbai.
12.	U Sharai	- U Rangbah iapom ki Iapngar.
13.	U Korakei	- Uba ia ieit bad ka Lasa.
14.	U Rapi Shadap	Khlawait
15.	U Tamon	
16.	U Sangot	- U nongpyrta shnong.
17.	Ka Luh Shadap	- Ka Syiem Iapngar.
18.	U Ruka	- U Kmai nongsyntiat u Syiem Synteng.
19.	U Paitbah Iapngar	
20.	U Rangbah iapom ki Synteng bad ki pait jong u.	

ACT - 1 (SCENE - 1)

Mynstep:- Riew ka bom ka ksing ha phyllaw iing Syiem. Ki paitbah ki la sdang ia mih na la ki iing jong ki. Katto katne ki ialang ha shnong.

U Wei :- (wan mareh) - Balei lok ? Balei kumta ? Ka bom aiu kata kaba riew ? Wow ko Mei ! ka kbai shnong balei ?

U Ar :- (u rkhie)- Ha-Ha-Ha-Ha, wow ka jingbieit, ka jingbieit sniang ! Ka jingbieit sniang aiu kane me deng halor ka khlieh rangbah jong me ?

U Wei :- Wow Para ! Jia aiu ? Don jingma ?

U Ar :- Me kylli kyiuh dohnud kum u khunlung pynban ? Ka khubor babha kein me ba ka bom ka kbai ia u pait lapngar mynta ka step. Mem tip ba ka law Saring ka pyrsa kur trai **U Kumbur Sing,** u Pa 'lem baieit eh jong ngi, kan kiew ia ka khet lapngar mynta ka sngi ? Kane kein kaba long ka 'thei khraw kupar, kieng kynjri rupa naduh kpoh ka kmie kan sa long ka kynrad lahduh halor jong ngi naduh mynta ka sngi.

U Lai :- Ah para ! Ym don por shuh ban ia kren kylla jingmut ? Nga hi nga phla diaw mynsiem ba ka dohnud jong nga kam kmen mynta ka sngi. Da kaba kthang mynsiem nga phla ba ngam mon ia ka law ba kan long ka syiem halor jong ngi.

U Saw :- (leng lyngngoh) - Ngam shemphang satia aiu phi ia kren.

U Lai :- Suk ma me u bym sngewthuh ei ei. Lada don ka hok hangne ha sla pyrthei, dei tang kito ki bym sngewthuh ia ka hok ia ka pap kiba don hok ban pdiang ia ka.

U Saw :- Lok, phi ong phim mon ? Hato phi don ki daw ban sei madan ? Lada ym don, wat pynjrong thylliej ei ioh hap saja khlem lap ba sngewthuh.

U Ar :- Ka law ka dei ka kynthei briew, ka thei shibuit ka thei shibor, ka dong shimat ka dong shipung. Ñiuma ia kata, ki ong pat

ba ka dei ka baiar jingmut, stad pyrkhat bad proh jabieng. Nga kmen ia kita ki nam donburom jong ka. Hynrei ka jinglong jong ka pat ? Balei ym don jingpyrto ia ka jing long jong ka ? Balei u pait lapngar u len mynthi ia kane ? Pyrkhat lok ! Pyrkhat ka mut aiu kane. Nga ngeit skhem ba bun ki dohnud ki diaw mynta ka sngi, ym tang ki jong ngi hangne. Hynrei ka por ka la dier ym don satia u dap shynrang uba shlan ban dawa biang por.

U Lai :- Mano ban nud ? Mano ban ujor ? Ka Kur Saring ka la dep jied bad kaba sah mynta ka long sa tang ka mynjur u paitbah bad ban nguh de ngon ha khmat jong ka.

U Ar :- Hooid-hooid, phi ia kren, ia kaba dei eh. Kane ka law ka dei ka 'riew khong khong mynsiem ba angburom, ka 'riew sarong kyreit ba buhrieh jingsbun bad ka 'riew khor thylliej bakhapnap jingieit. Dang shen ka dang beh krad ia kawei ka kynthei raitong longbriew, kaba wan kyrpad jingisnei ha phyllaw iing Syiem. Hato kum kane ka 'riew pyut dohnud kan long Syiem halor jong ngi ? Hynrei mynta ka sngi ngi dei ban pyrta jam ryndang laisien laiwat ha ka por ba u Lyngdoh u buh ia ka pansngiat halor ka khlieh jong ka. Ym tang katta, ngi dei ruh ban dem ngon ia la ki khlieh don jabieng jong ngi. Lok jong nga, kumne ngi la dei ban leit noh sha phyllaw ki Syiem. Namar ba ka dei ka sngi ba kmen, phong durkmen ha la ki shalangmat jong phi baroh.

U Lai :- Ia ka khmat bakmen la ju pynlong da ka dohnud kaba kmen. Ka jingkmen leh mynleh baarsap ka pynjngut khmat ia kiba peit. Nga, namarkata, ngan nai leit sha kane ka Lympung bakmen namar ka dohnud jong nga kam kmen satia.

U Ar :- Phim lah ban pep. Ia kiba pep yn sdien phasi ha synrang Mawlambei, lane lada bha bok, yn shu khi-laiduid bad beh shnong artad. Namar ia uba pep mynta ka sngi yn ñiew u nongshetkylla basniew tam ka Syiem. Hynrei tang kawei nga pashat jingmut ha phi baroh hashwa ba ngin ia leit, lada phi ia mynjur to ngin ia pasiaw 'tien sylla ha ki shkor kito ki snar mynsiem ba kin ia pyrta ba ka kam kan pulom mynta ka sngi.

(Hamar hangta wan iaid sted u Sangot)

Khublei, khublei ia phi baroh ! Khublei ia phi ha kane ka step bakmen !

U Lai :- Sangot ! phi her sted kum ba don ki thapniang ha ki matsohlah joṅg phi. Phi iphuh iphieng kumba phin leit khublei ia ka nusib babha kaba ap ia phi.

Sangot :- Phi kren ktik dohnud ia nga ne ? Nga sngewthuh phi aiu phi mut. Hynrei ka por kam ailad shuh ba ngin dang ia kren bun ktien. Ia nọh phi !

U Ar :- Ia noh, shaëi Sangot ?

Sangot :- Ianoh kat shaba phi ia noh kein phi Tangba kynmaw wat leit ia pep ban ia poi sha phyllaw ki Syiem mynta ka sngi.

U Ar :- Phi iawer ban ia leit nguh Syiem thymmai mo Sangot ?

Sangot :- Hooid kein phi. Balei, don jingsngewpher ia kata ?

U Ar :- Nga mut kumta, namar ba ka dohnud jong nga ka shu kem khriat kynsan mynta ka sngi. tharai lada dawa ban pynsangeh ia kane ka kam, ym long ?

U Lai :- Ym long, balei lada halor ka nongrim kaba biang. Ngin dawa ha ka burom u Pa 'lem bam kwai ha Dwar ki blei kein ban dang iam briew shuh sa katto katne taiew na ka bynta jong u.

Sangot :- Tharai ..... tharai long hi malu mala.

U Lai :- Phi dang ia artatien ? Da kaba thikna nga ong ha phi ba ka long. Dang artaiew dang shu dep ban pynkhuid ia ka phur ka ka siang na ka bynta jong u, balei ka Kur Saring ka kyrkien than ban jied Syiem thymmai ? Ani wow, ka jingkwah long syiem kaba la sngewkhyllah sngi than du ! Pakapaki, dei tang ka jinglalot burom ha khmat ka pyrthei. Lada phi ia mynjur ngin dawa ia ka jingiam briew kaba sa shitaiew pura.

U Ar :- Nga hi nga mynjur naduh la ka dohnud. Nga kham sngewkmen mynta ka sngi ban iam jaw ummat na ka bynta uba iap ban

ia kaba rkhie pashait na ka bynta kaba im.

Sangot :- Lada kumta. Ia shibit ha ka por ba kren burom ia u Kum bur Sing, ngin ia dawa madan ia ka jingpynsangeh ia ka kam mynta ka sngi bad ngin dawa ruh ia ka jingiam briew shuh. Mynta, ia ngin ia leit noh, namar lada ngin ia poi dier por, nga sheptieng ba ioh ngi shah suba sniew ei.

(Ki ia leit noh)

ACT-1 (SCENE - 2)

Ha kajuh ka por :- Ha iing u Basan Marpan. U Basan u shong pyrkhat marwei.

(rung u Basan Rymbai- Khublei Basan ! nga ngeit ka por ka la biang ba ngin ia leit noh. Ne kumno phi ong, dang don por ban ia shong bam kwai shong dih duma shwa ?

Basan Marpan :- Kata ka shong ha ngi la ka dang don ne kam don shuh. Shong shwa Basan (shong u Basan. Rymbai) Phi iaphuhmat-phuhmut mynta ka step i kumba ka burom mynta ka sngi dei ka jong phi.

Basan Rymbai :- Wow ! Phi la kren mait mynsaw ia ki jingmut badum synnia jong nga, nga la sngewpyngngad kdar-phar bad war ka lait lynti ka pyrkhat ka pyrdain jong nga. Ban deng jingdiaw ha ka shalangmat ha ka sngi bakmen kiwei, paw pen ryngkew ei ka jinglong arsap ba ar syrtap jingmut. Kumta ia ka jingbymhun kham bha ban shu bunrieh khop hapoh la dohnud.

Basan Marpan :- Bym hun phi ong Basan ? Phi mut aiu ?

Basan Rymbai :- Nga mut ia ka kam kaba mynta ka sngi kein phi.

Basan Marpan :- Ia ka kam kiew khet ka law Saring ?

Basan Rymbai :- Nga mut.. Hooid kein phi. Ka don ka jingbymhun hapoh ka mynsiem jong nga.

(Ki paitbah ki ia risa, ki ia mareh sha phyllaw ki Syiem. U Sangot U pyrta bad ka bom ka riew. Ki Basan ki ia shong pyrkhat jylliew).

Basan Marpan :- Kum ki khleh bieit ba la shat khawtyndep, kum ki lamwir ba la thap pynbaiong u 'suidlum u 'suidwah, u pait lapngar u ia mareh bad ia risa ha lynti shnong. Nga sngewpap ka pyrkhat, sngewmat ba tang ka dohnud jong nga marwei kaba sa mangkariang.

Basan Rymbai :- Lada ka dohnud jong phi ka pap, ka jong nga ruh ka long kumjuh hi. Hynrei ka por ka la dier, ai ka kam kan mat iaid katba ka mon.

(rung u Lyngdoh) - Khublei Basan !

Basan Marpan :- Khublei Lyñgdoh ! Ngi khublei hun mynsiem ia phi ha kane ka sngi ba kmen tam. To da shong shwa Lyngdoh (shong u Lyngdoh)

Lyngdoh :- Ka sngi bakmen phi ong Basan ? Wow ka dohnud jong nga ka kyiuh kynsan mynta ka sngi. Khlem pep ki kti jong nga ki kyiuh ban pyndep kam.

Basan Rymbai :- Phi kyiuh tiengburom, ne phi kyiuh ba phim mon ban pyndep kam ?

Lyngdoh :- Shai kdar nga iathuh hok hakhmat jong phi ki Basan ki baheh, ki kynrem ki lyndan ka hima, bad ruh ha khmat ki blei najrong hatbian, ba ngam mon. Nga la kyrpad blei ba ngan ioh pang mynta ka sngi hynrei ym shym jia eiei ia nga imat ba ngi dang eh la ka rngiew. Niuma imat ki blei ki mon ba kane ka kam kan dep mynta ka sngi. Nga kyrmen ba ki blei ki don ki lad ban jubab ia ka jingud jong ngi ha ka por kaba biang tang lada ngi nang ban aap iaishah.

Basan Marpan :- Mat long katba long, ia ngin ia leit noh.

(ki ia mih noh)

ACT 1 (SCENE - 3)

(Ha ka juh ka por - Ha phyllaw iing Syiem ialang u paitbah. U Lyngdoh, ki Basan ki kynrem ki lyndan ka iing Syiem bad ka law ki shong na ka liang iing Syiem.

(U Sangot u pyrta bad kaweh kti artad ban pynsngap ia u paitbah ba ia hylla) - Ko paitbah, ko paitlang ! Kaw - to ia, sngap baroh. Hei to ia sngap ban ia sdang noh ia ka kam !

(Pyrta na pdeng u paidbah) ..... Ka sngi bakmen Sangot, ka dei ka sngi bakmen jong ngi ! Shah ngin leh kmen, kum ki trai shnong, ngi dawa ia ka jingleh kmen ba pura.

Sangot :- Kum ki trai shnong ngi don hok ban dawa ia ka jingleh kmen ba pura bad ha ka juh ka por ruh ngi don hok ban sngap jar haba la dawa ia ngi ban sngap. Mynta ia sngap noh, ai lad ban sdang noh ia ka kam. Ka jingleh kmen ai kan wan hadien ka jingdep kam ba pura.

(sngap u paitbah leng u Basan Marpan ban kren plie)

Basan Marpan :- la sngap baroh, hei, to ia sngap baroh ! Nga sngewhun mynsiem jrut haba nga iohsngew ba phi dawa ia ka jinglehkmen ha kane ka sngi. Phi la pan ia ka ba dei bok, nga ruh nga dawa kumjuh hi. Ynda dep ka kam, ngin ioh ia kane kaba ngi ia angnud ryngkat ka khawai ka dawai kaba biang ia kaba la pynkhreh sbun mynsiem ka Sad ka Sunon na ka bynta ki kynthei ki khynnah, ki rangli ki juki, ki kup shilliang ki sem shilliang. Ko para doh ko para snam, to kmen haba dei ban kmen bad to iam haba dei ban iam. La ar taiew, shah ngan ong ba dang artaiew ngi dang ia iam briew na ka bynta u Pa 'lem Kynrad bam kwai ha Dwar ki blei Nongbuh-Nong-thaw, mynta pat ngi ia dawa syiang ryndang ia ka jingleh kmen, namar kumba nga la ong ba ka leit dei ryngkhat ba ka dei ka sngi jingkmen. Phi-kynmaw ? Dang artaiew mynshwa ngi ia ieng ha kane ka juh hi ka jaka da kaba ia dem ia la ki khlieh, ryngkat bad ki ummat kiba snoh ha ki

ngap jong ngi. Hynrei mynta ngi la ia dawa ia ka jingleh kmen. Haba kumta, niad noh ia ki ummat bad to phong dur kmen dur sngewbha ha ki shalangmat jong phi khnang ban long kiba dei nok ia la ka jingdawa. Ah, ngam lah du ban klet ia ka jinglong babha u Pa 'lem, Shisien ruh ngam ju kynmaw ban mih kano kano ka jingiapher jingmut bad ngi ki Basan ki baheh ne ban mih ki 'tien eh ki 'tien khor, ki 'tien sarong ki 'tien meng naki rmiang shyntur jong u. Barobor mih pynban tang ki ktien jali jaum kiba syrpai syrpud ha ki por ia kren kam ia kren jam la u nongwei ia u nongar u kren don burom donakor halor ka nia ka jutang. Tang da ki ktien jong u, shong suk u khun u hajar, u para syiem u para kmie ba markhap ba mardain. Hato ngi dei hok ban klet noh ia u ? Don na pdeng jong phi kiba don ki saphit jingkynnoh sniew ia ka jingim jong u ? Lada don, ale wan pasiaw ha ki shkor jong nga, khnang ba ngan isih noh ia u khyndiat.

Paidbah :- Ym don, ym don ! Ym don Basan Kynrad, lada don kum uta u khun ka jler ka nangang sha ki ksew ia u thylliej jong u !

Basan Marpan :- Nga ruh nga ngeit ba ym don Mano ban nud ban kynnoh sniew ia u khlem daw ? Lada don kum kita, wat ki shakri jong u kiba dang don hangne khlem pep kin sei wait mynta mynta. Ia u khun u hajar u ieit thep mynsiem, ia ka rangli ka juki u pashat jingsbun. Shisien ruh ngam ju kynmaw ba u pyndonkam ia u saiteh saikhum 'ne ia u dieng sympat u dieng ka wiat. U rit u ria, u thap u dap u shlan ban ieng phuhmat ha khmat ka khet bishar jong u. U dakait u bymman u kylla ka bamut tang da ki ktien sneng ki ktien kraw jong u. Ko para doh ko para snam. Kine baroh ki la leit noh ! Ai ba ka jingkymaw tympang kan shu sah tang hapoh ki dohnud jong ngi.

Paidbah :- Da lei lei ruh ngim lah ban klet Bansan Ngi dawa ban dangiam briew shuh na ka bynta jong u. Ai por shuh ia ngi.

Basan Marpan :- Ah para ! Phi la dawa ia kaei kaba ngam don lad ban ai. Map ia nga ! Tyngkrein da la ki jong ki khmat phi la iohi ia kane ka pansngiat syiem ba la buh hangne hato dang lah ban ai ia ka jingpan jongphi ?

Paidbah :- Pynsangeh, pynsangeh ! Ngi dawa ia ka jingpynsangeh ia ka jngthung syiem mynta ka sngi. Ngi dawa ia ka jingpynsangeh!

Basan Marpan :- Lada phi kren da ka jingbieit, sngap noh ym donkam shuh. Hynrei lada phi ong pat ba phim mon ban shong khet ka law Saring, sngap ngan pynshai ha phi mynta.

Paidbah :- Ngim mon, ngim mon !

(Ka law ka la pisa daka jingbitar kum ba kan ieng bad phet noh).

Basan Marpan :- Lada ngan iasnoh jingmut bad phi khlem pep ka jaid Saring kan thut ia nga. Namarkata, shah ngan kiar na phi bad ngan pynbor ruh ia ka mon jong phi. Nga tip ba phim mon namar ba ka dei ka kynthei briew. Wat haba ka dei ka kynthei, hato kam dei ka pyrsa trai u Kumbur Sing ? Ka lah ruh ban duna buit ban duna bor, hynrei nga kyrmen ba ka snam u knii jong ka, ka tuid hi ha ka. Kumta shah ngan pynbor ia ka mon jong phi da kabà kyrmen ba kan synshar halor jong ngi kum ka kmie. (u shong noh).

Basan Rymbai :- Ko paitbah ko paitlang, ko para shnong ko para thaw ! Hei, ia sngap sa shi kyntien ar kyntien ngan pynban halor ki kyntien u Basan Marpan. Hei, wat ia ma wat ia syier, wat ia tieng wat ia smiej, to ia shong suk, thiah suk kumba ju long ju man mynno mynno. Lada ka Syiem ka duna buit, don ma ngi kiba ia synran ia synriah ia ka, lada ka duna bor, ki don pat ki khlakawait ki khla ka stieh kiba ia ker sawdong ia ka barabor. Kaba kong san kaba ngi dẹi ban kynmaw ka long ba ngi dei ban don tang ka jingiatylli, ka jing ia ieit bad ka jingiashaniah kylliang iwei ia iwei. (u shong noh).

(Ieng u Lyngdoh, u shim ka pansngiat bad buh halor ka khlieh ka law).

Paidbah :- Kyrkhu Blei ia ka 'Mei 'Iem !

Lyngdoh :- Hei, ia sngap baroh kumba ju don ka riti ka dustur naduh hyndai hynthai, ba la buh u barim u bajah ryngkat ka pynkham ka pynksoh ki blei Trai KYnrad, ban don ka thung syiem ka thung patsha, mynta ngi la pyndep la pynkhuid ia kaei kaba ngi dei hok ban pyndep. Peit kein naduh mynta ngim dei

shuh kum ki mrad ki mreng kiba im lyngkar sah lyngkar, hynrei ngi la don la ka syiem la ka kmie kaba ri ba kdup ia ngi. Phi ruh mei 'lem kynrad, phi la don hok ban mai ban sneng ia u nonglait ia u nonglet, ban sympat ban kawiat ia u runar u ruser, ban pynhap u saikhum u saiteh ha u dakait u bymman. Ka pyndait diengsong, ka khi-lainuid, ka kynthah narsaw ka behshnong behthaw, dei ka jong phi naduh mynta. To ki blei Nongbuh Nongthaw kin kyrkhu kin kyrdoh shilynter ka jingim jong phi!(u shong noh).

Syiem :- Ko khun ko hajar, lem bad ma phi ki Basan ki Baheh, ki kynrem ki Lyndan jong ka hima ! Nga phai sha phi kum ki nongaibuit ki nongaibor bad ki nongkyrshan arti arjat ia ka khet. Nga sngewphuh nga sngewphieng mynta ka sngi haba nga iohi ba phi iasop iaboi sawdong jong nga. Na ka bynta kane ka sngi, wat dik wat khuslai, la pynkhreh la pynkhrum ia ka kmen ka sngewbha, ka khawai ka dawai kaba biang na ka bynta jong phi. Nga kwah bad nga dawa ruh ba baroh phin ia leh kmen pura mynta ka sngi, lada don na pdeng jong phi uba kyrngah, kum ia uta dei hok ban ai saja. Namar ia u, ngan niew ba u dei u nongshet kylla u basniew tam pyrshah ia nga. Kane dei ka hukum banyngkong jong nga ha phi. Kynmaw ba phim mon ia nga ban shong halor ka khet ! Ngan kynmaw junom katba nga dang shong halor kane ka khet jong ka jingbymmon. To khie mynta ia pra noh, leit sha ka jingkhawai ba pynhun nud pynhun nam ia phi. (Ka ieng ka leit noh bad u paitbah ruh u ia pra noh).

1 (SCENE - 4)

Hapoh iing Syiem :- Ka Syiem ka shong pyrkhat marwei. Rung ki Basan.

- Khublei Mei 'lem !

Syiem :- Khublei Basan ! Khublei ia phi baroh ! Nga da sngewtynnad eh ia kane ka jingiawan jong phi. Shong Basan ! Nga la mut

hi ban phah ia u Lar ban wan khot ia phi baroh arngut lada phim lap ba ia wan. Wow Basan ! tang mar ia kiew ha ka khet shu wan hap wan jia pynban tang ki jynjar ki khuslai ha ka dohnud kynthei jong nga. Ka khet tyrut aiu kum kane kaba pynsa tyrut sa ia ka longbriew manbriew jong nga ? U Kongor u tnga baieit eh jong nga um niew briew shuh ia nga, u pait lapngar um mon ba ngan kiew ia ka khet, nangta sa u Syiem Narlein, u para lok ba iajan eh u Kni jong nga ; uba ju ia kit ia bah lem ia ka khia ia ka shon, u khlem wan mih satia ha kato ka sngi kiew khet jong nga. Ki mut aiu kine kiei kei ? Klne kein Basan kiba snoh rdin ha ka dohnud jong nga ia kiba ngam lah ban kynther marwei. Mano ba tip ba wat ma phi ki basan ruh phi lah ban nym sngewtynnad ia nga. Ban pynsting ia la ka jynjar la jong, imat la kham bha banhiar noh na kane ka khet bad ban kylla riew madan noh shisyndon.

Basan Marpan :- Mei 'lem! na ka shalangmat jong phi la iohi ia ka jingjynjar jingmut jong phi, na ka jingpadiah u thyliej jong phi la sngew thuh ia ka jingkhia ka dohnud jong phi. La jar katta, haba ia don lang kumne, ngin ia pyrshang hi kein ban ia syrpai ban iasyrpud ia ka lanot jongno jongno ruh. Shaphang u Kongor yn ia ong kumno ia ka kam iing kam sem jong phi. Mano ba lah ban tip ia ka daw ka kuna, ia ka lait ka let shitnga shikhun. Tangba wei haba u briew um kwah shuh ban iashong baniasah ryngkat, ym don kam ban bat jubor ia u ioh mih pynban bun shah ki jingsniew. Kam dei ruh ka kam khyllah namr kum ban shu ong noh, wei haba ym ia hap tar ka longbriew ban ia im ia iap ryngkat. Namarkata, shong suk bad shim jingtngen na la ki khun ki kti, na u khun u hajar, ieh un mat kit ma u ia ka pap ia ka sang baroh, u uba nud ban klet ban lyndet ia ki khun ia ki kti kiba long kiba iabit doh bitsnam bad u. Shaphang ka jingbymmon jong u paitbah ba phin shong ha ka khet, ia kane lah ban pynsuk pynjem ia u pait da kaba synshar hok ia ki. Shaphang ka jingartatien jong phi ia ngi ki basan pat, ia kane nga iathuh hok ba ngim don ka jingatnud atkhu pyrshah ia phi, Lada

ngin don kum kata ka jingsngew, ngin jin da la kynton diengiap shuh shuh halor ka ding kaba klang ha kato ka sngi kiew khet jog phi. Shaphang ka jingiadei bad u Syiem Narlein pat, map ia nga, u Basan Korbar-ri un ai jingshai mynta.

Basan Rymbai :- Mei 'lem ! ka jingklet shoh tyndepjong nga ban iathuh ka la pynkulmar jingmut ia phi haduh katta. Nga la phah ia u kyrwoh biang por sha u hynrei sngewsih pat ba um lah ban wan, u shu phah pynban tang ka kyrkhu ka kyrdoh ia ngi. Ka jingbymlah jong u ban wan kam long namar ba u kwah ban dkhat jingiadei, hynrei ka leit jia ryngkhat ba u don ka kam hima kaba khia than. Ka dei ka jingpynkhreh thma jong u pyrshah ia u Nongsohbar uba wan iuh wan thom ia u pud ia u sam jong u. Namar kata, wat witnud ei ei, um don jingphoi ia ngi.

Syiem :- Nga la kham sting khyndiat ka jingmut jingpyrkhat, sngew kumba shiteng ka jing kit ka la hap noh na nga.

(rung katto katne ngut ki kynthei)-

Kawei :- Mei 'lem Kynrad, lem bad ma phi ki Basan Badonburom ! shah ngin buh jingkyrpad ha khmat ka khet mynta.

Syiem :- Ong kein aiu phi kwah, ia kaba dei yn leh kumne kumne.

Basan Marpan :- Hooid kein, balei phi da pan bor ? Hato phim dei ki Nong -lapngar ? Da kaba kmen yn shah shkor ia ka jingud ki kynthei ki khynnah. Lada ia ka jingud jong ki yn kyntait, iano pat yn shah shkor ?

Ka Ar :- Syiem Kynrad ! na ka bynta ka jingshngain jongngi ki kynthei ki khynnah ha lum ha wah, ha lyngkha ha risai, haba ngi leit thohdieng-thohprew, ngi kyrpad ha ka burom jong phi ba phin ai uwei u nong kiengwait-kiengstieh u ban synran synriah ia ngi bad u ban da ia ngi na u nongshun u nongpen, u shukor u dandia.

Syiem :- Ngam sngewiahap ia ka jingkyrpad jong kine ki kynthei namar kan ktah shibun ia ka jinglut ia ka jingsep jong ka iing Syiem. Tang ki shakri ki shakor, ki nongbud ki nongrap kiba la don lypa ruh, la shem jingeh ban pynbiang, sa ia une uwei lei lei

ban bsa ka la long kaba khia than. Ym dei Basan kumta ?

Basan Marpan :- Ka dik ka diaw ka mynsiem haba iohsngew ia ka jingkyrduh ka lingsad. Kaba dang kham pyndiaw shuh shuh ka long ka jingkyrngah ia ka jingud jong kine ki 'thei shibuit ba duna buit ba duna bor. Ngam kren bein kren khoh ne kren arsap arphong haba ngan ong ba ka ling Syiem lapngar dei kaba pahuh pahai bad kaba dap ba shlei da u kba u krai, ka ksiar ka rupa. Hato nud ban ong ba u paid lapngar um ia trei paidbah shisien shiaiom ia ki lyngkha Syiem !? Ki shakri ki shakor, ki nongap blang ki nongap masi, kim dei satia ki nongbam ei hynrei kiba wan rah jingmyntoi hi ia ka ling Syiem. Ia ki khlawait pat, ym tang ka ling Syiem kaba kit khlieh hynrei u paidbah ruh u ia peit u ia i hi ia ka shitom ia ka shipa jong ki.

Syiem :- Niuma, lada ki Basan ki sngewdei, to ngin ia pdiang kein. Ngam don hok ban leh mon marwei, hynrei nga ap ia ka jingai jingmut lem kein.

Basan Rymbai :- Ka jingkren I Mei 'lem ka la thad ia ka burom ia ka ijot jong ka sad ka sunon. Lada u mynder un iohsngew khlem pep un kren bein bad rkhie bein.

Basan Marpan :- Mei 'lem ! Ymbit ban shu thom ia ka mon khusi jong phi, hynrei to ngin ia pyrshang ban ia mir lang ha kawei ka jingmut kein. Ia ka jingkyrpad jong kine ki kynthei ym bit ban kyrngah marmar ba kam long shisha kaba shngain ia ka leit ia ka wan, ia ka trei ia ka ktah jong ki khlem nongsynran. Mano ba lah ban shaniah ia kane ka pyrthei ? Kaba dap tang ka atnud ka bishni man ka sngi ? Lada phi ia mynjur lang, to ngin jied uwei u ban synran ia ki barobor.

Basan Rymbai :- Nga hi nga mynjur bad nga jied ia u Korakei u ba long u samla briew uba dang smat dang sting ka met ka phad.

Syiem :- Nga mynjur ! (ka phai sha ki kynthei) - Khie ia leit noh ! naduh lashai yn hukum ia u Korakei ba un synran ia phi.

(mih noh ki kynthei)

(Ka Syiem ka phai sha ki Basan) - Basan ! dang don shuh ki kam ki ban dang dei ban ia pyrkhat mynta ?

Basan Rymbai :- Mei 'lem ! ban kit khlieh ia ka hima ka sima, ban peit ia ka jingbit ka jingbiang u khun u hajar, ki kam ki dei ban bun. Kaba donkam eh ban ia pyrkhat mynta ka long tang kawei. Haba nga poi sha nongwei sha nongar nga ju iohi ia ki kut kiba skhem ryngkat ki khydop ki kharai ha kaba ki lum ia u kba ia u khaw, ia ka sad ka sunon ia ka spah ka hajar, ia ka kynthei ia ka khynnah, ia ki shado ki shadia ha ka por ka wait u sum. Sangsot pat ban iohi ha la muluk ha la jaka la jong, shu ha madan lut bad spah bad hajar bad briew bad mrad katba don ei. Lada jia ban wan thom bor u nongwei u nongar, un shu iuh shu thom kum ia u niut ia u nier, un shu ring mraw teh mraw kum ia ka 'langkyllut ka 'sikyllut. Namrkata, lada phi ia mynjur lang, to ngin hukum noh ia u paid uhajar ban tei ia ki khyrdop ki kharai kumba ia leh lem ki para hima ba markhap mardain jong ngi.

Syiem :- Basan Marpan ! aiu phin ai jingmut halor kane ka jingai jingmut u Basan Korbar-ri ?

Basan Marpan :- Syiem Kynrad ! ha ka burom jong phi, ngon nga nguh. La ka jong ka pali ymbit ban set kut. Na ka bynta ka jingbit ka jingbiang ka kynthei ka khynnah, ka rangli ka juki, ka kup shilliang ka sem shilliang, la ki jong ki buit to ngin ia kynton syrtap pa syrtap. Ia kaba dei to ngin ia pynsawa ha shnong ha thaw bad ia kaba lait pat to ngin ia sain lang haduh ba kan da paka bad nylla. Ka mynsiem tymmen jong nga wat ha ba ka la khriat ruh ka kem syaid kynsan haba nga iohsngew ia kum kata ka jingai jingmut u Basan Korbar-ri. Kum kane ka jingai jingmut kà pynpaw shai ia ka jingieit ri ba sngur mynsiem jong u. Ban pyrkhat ia lade shimet, ngam da sngewdonkam shuh, namar kum ban shu kren antad noh, ka tlang jong nga ka la jan bad ka por tlor ka la poi. Hynrei haba nga peit pat ia ki khynnah ia ki khunlung ia ki samla samhoi kiba ia sngaid ia plung bad kiba ia roi parum pareh halor une u lum baitynnad, wow, nga sngewsangsot ioh poi

ka por ba u nongshun u nongpen un wan ring mraw teh mraw ia ki. Namar ki waitlam u nongshun kim ju thiah suk hynrei barobor ki phalang sarong ha khmat ka pyrthei ban ioh jaka pynjot. Namarkata, ia kane ka kam dei ban pynsawa noh shisyndon ha u paitbah bad ban sdang noh kyrkieh hapoh kine ki khyndiat sngi ki khyndiat taiew hi. Ia ka jinglut ia ka jingsep baroh yn bret sha ka jingkit khlieh ka Sad ka Sunon katba ym pat dep ka kam.

Syiem :- Ngam don jingmut shuh ban pyni da kumwei pat. Nga mynjur ba dei ban pynsngew noh ha u paitbah. Lashai ka step ngan hukum ia u Sangot ba un pyrta shnong noh. To mynta la biang ka por ba ngin ia pra shwa.

(ki Basan ki ia mih noh)

ACT - 2 (SCENE - 1)

Hapoh Khlaw :- Ka Hirmai bad ka Pongnai ki ia iaid kai.

Hirmai :- Shish, shish, shish ! ka tyndep aiu re kaba la pynshoh klet ia nga ha ka por ba ngi dang ia mih na iing.

Pongnai :- Balei Hirmai ? Balei kumta ? Ia kaei phi klet ba phi da kynshish eh haduh katta katta ?

Hirmai :- Peit seh Pongnai, phim i ? Phim i kat kine ki diengiap bad ki 'hurkhlaw kiba da ibang sat ? Shish phi, ba ngin da ia kynmaw ban ia rah khoh rah star hynne, te ym lehnohei shuh kane ka jingiawan shang kai mynta ka sngi. Peit, seh une u jangew u jamyrdoh uba dang lung bha kir kir !

Pongnai :- Phi te iba la byrtia phngar phi KOng thei. Lashai ynda haba phi la don sa bad ki khun ki kti lei lei te ym tip shuh phin leh noh kumno, imat tang ban ia kren briew ruh phim don por shuh.

Hirmai :- Wa, phi la kren bieit phi ! Haba la don khun don kti lei lei te la kham lait kti lait kjat pynban kein phi.

Pongnai :- Tip kein.

Hirmai :- Tip kein aiu phi, u kpa ki khun pat ? Lada um lah ban pyndap ban pynbiang te yn leh aiu ia u ?

Pongnai :- Phi iba bun ktien than phi Kongthei, (ka rkhie artad) Ale noh phi, ne phi la thait pynban mo ?

Hirmai :- Thait phi ong ? Ju thait haba dang samla ? Dei tang kito kiba la thait ka mynsiem kein kiba la thait ka met. Khyndiat ruh ngam sngewthait satia, nga da sngewtynnad than kata ka ia iaid kai mynta ka sngi. Nga sngew kumba la law lut ia ki tyllai kiba khum ba teh ia ka longbriew manbriew bad ka dohnud jong nga ka shlei da ka jinpalei kaba ngam ju lap kynrei.

Pongnai :- Hooid kein phi kum ban shu ia pynbud mawsawa ruh, sngewjaijai ka longbriew, jah thait ka mynsiem bad sngewsting ka met ka phad. Sngew kumba ka dohnud samla jong nga ka ia her ryngkat bad ki lyer batemon. Tip balei sha ? Nga sngew kumba phohsniew pynban te phi.

Hirmai :- Ka Pyrem Pongnai ! ngi iuh kjat ha ki rong jong ka, ngi ring mynsiem ia ki lyer jong ka bad ngi ia dih ia ki duit jong ka. Ka Pyrem kam ju wan khlem ki rong ki rup, khlem ki syntiew ki skud, khlem ki sim ki doh bad ki khniang ki ksiah kiba ia rwai bad ia pah sngewtynnad. Dei kane ka khun bhasngi jong ka snem kaba la pynshoh jadu ia ngi mynta. Ki tymmen ki kro haba ki iohi ia ka mariang ba la kdup ma ka, ki phohsniew ruma rutit bad ki kynmaw tympang ia ki sngi ba la leit noh na ki. Wat lyngngoh Pongnai, mynta ka sngi ngi dei ki khun ka Pyrem. Ah, Pongnai sa katno sien ngin dang iohlad, ban ia iaid ryngkat bad kane ka aiom basuk ? Nga sngew bynnud te phi ban khlad noh na pneh jong ka !

Pongnai :- Lada kam wan ka Pyrem ha ka mariang, ka mariang kan shu kut ha ka jinglong tymmen, lada kam wan ka pyrem ha ka longbriew, long lehnohei ka jingbuh bynriew u Blei ha khrum ka bneng. Ah Hirmai ! Lada sa bad ka jngieit ngin ia ioh ban ia iaid ryngkat mynta, ka jingim kan shu um kumba um ka

ngap haba buh ha u thylliej.

Hirmai :- Pongnai ! phi la kynmaw ia kaba thiang tam bad kaba kthang tam. Mano bym kwah ? Ka jingieit ka khroh synnia sngi ban ia iaid ia ieng ryngkat bad ka. Teng teng ka ju iathuhkhana pynbyrngia ia ki laiphew jingsngewbha ia kiba nga bad phi ngim ju mad mynno mynno ruh. Lada liat, khuk khak kan teh lakam ia ki dohnud, kan sympat kan kawiat, kan dumok kan kamok, kan tim kan tla bad kan theh ki laiphew kordit haduh ban da suwan khait. Hynrei shaei pat, wei shisien la liat, ym lah lait shuh.

Pongnai :- Kwah samla sah ne Hirmai ?

Hirmai :- Kwah kein katba dang lah. Phi pat ?

Pongnai :- Katba ibit ki blei.

Hirmai :- A-ha, peit Pongnai ? ka sngi ka la jan por shet jamiet, katta ki sniang ki syiar, ki kam iing ki, kam sem ki la khmieh lynti ia nga. Shi phi Pongnai, nga bun kam than ha iing te phi ? Ym don por shuh ban iaidkai shangkai kum kiwei ki ar, shu shah teh ha ki kam iing naduh bamih ka sngi haduh basep ka sngi.

Pongnai :- Yn ia ong kumno phi, mano mano ruh kumjuh hi. Ngi kiba ia bun ha iing ruh, ka kam kaba bun hi ka hap ha nga marwei, la noh phi kata, ngin ia leit phai noh ! Oh shisha ! ia phi ngin ia leit dih um shwa.

Hirmai :- Bha kein, nga ruh nga sngewsliang te (ki ia leit dih um).

ACT 2 (SCENE - 2)

Ha jaka dih um : Shong u nongwei bad ka duitara.

Pongnai :- Peit Hirmai ! Phi iohi ? U riewkai u riewthamula aiu phi utai uba tem duitara ha jaka dih um ? Ngin ia leh kumno phi ? Ngin da ia kren shwa ne ngin ia leit dih la ka leit dih.

Hirmai :- Ia noh phi Pongnai ngin ia leit noh, ynnai ia dih um shuh.

Pongnai :- Shuh phi ! sheptieng sa ia u para briew ? Ia u mrad u mreng te dei seh ban ia phet nohiap nohim. Lada ia kiar ia u para briew, te ym don jaka im hi ha pyrthei.

Hirmai :- Pongnai ! to da kren shwa phi kata, sngewlehrain kein ban shu ia leit tur kum ki blang ki masi. (ki poi artad hajan).

Pongnai :- Bah map ho ? ngin ia dih um jang jang. Shi phi ! long kumba wan pynwit pynthut ia ka rwai ka siaw, ka tem ka put jong phi.

(U nongwei u peit khlem kren, u kynud artad ha ki sur ka duitara),

--- Dih to dih seh kong balei phi da pan bor ?

Ia ka um ba buh ki blei naduh tlong ka mynnor,

Wat ia jingieit bakordor dang lah ban tuh kai;

Da ki 'tien jali jaum ha ki sur biria rai.

(Ka Pongnai bad ka Hirmai ki ia dih. U kynud biang).

--- Ki ngap bad rmiang shyntur haba sliang pleng ki tyrkhong.

Tang dei ka umjah ki shu kylla la ki rong;

Ki shu saw kum jingmong, ki jingmong, ba dang shen,

Ko duitara to batai, ngam sngewnud te ban ia kren !

Ko puri blei na lyndet khlur, ba wan sum por shiteng sngi.

To ialam seh ia nga sha ka ri ka jong phi;

Ryngkat bad phi kum u mraw nga kmen ban long,

Tang ban ioh peit synnia sngi ia jingbha briew ba phi phong.
(u sangeh, ka Pongnai ka kren)

--- Ko Bah, phi i ei phi ka kyrteng ?

Nongwei :- Ah kong ! sngewlehrain phi ban iathuh ia ka kyrteng khlem nam khlem burom jong nga. Hynrei tang ban ioh ban ia kylli kylliang, nga ia thuh hok ba ka kyrteng jong nga dei U Thaken.

Pongnai :- Ka shnong pat ?

Thaken :- la kata ngan iathuh hok ia phi kong, ba u samla briew um ju nang ban jubab. Map ia nga kong ba nga la phla ia la ka long la jong.

Hirmai :- Koit bah Thaken, ka dohnud kaba kren hok ka ju sting barabor. To, ho bah, ngin ia leit noh !

Thaken :- Are Kong! tang mar shikyntien arkyntien phin shu ia leit noh seh mo ? Lada ngan ia kynduh harum haneng lashai la shisngi, ngan khot ia phi kiei ?

Pongnai :- Khot katba phi khot seh Bah, ka mut ba phi khot hi ia ngi.

Thaken :- Wow ko mei jong nga; balei ngan shu khot lymmuh ia phi kum u biet u lamwir ? Hato ngam bit mo ban tip ia ka kyrteng hok ia ka kyrteng janai jong phi ?

Pongnai :- Ym bit balei phi, (ka rkhie artad) - Nga ka Pongnai bad ine pat i Hirmai. Phi la hun ?

Thaken :- Malu mala. Te phi ia dei aiu heit ?

Pongnai :- Paralok.

Thaken :- Paralok ?

Pongnai :- Hooid, paralok ba iadei jinglong.

Thaken :- lathuh seh kiei ki kyrteng khun jong phi ? Sngewlehrain kein ban ia khot kyrteng haba dang shu ia kynduh muk-mak kumne.

Hirmai :- Bah, phi la kylli pharep ia ngi. Ka jingkylli kaba ym pat dei por te phi.

Thaken :- Map kong, ym dei ba nga kylli pharep hynrei nga riam jingshisha kein. Ban siat syndon ha i mationg phlak. Sngew khlem akor ia nga u nongwei.

(Wan u Korakei bad la ka ryntih ha kti).

Korakei :- Phi ia leh aiu hangne la katta por ? la noh ! (u peit sha u Thaken). - U nongwei pleng!

Hirmai :- Korakei ! wat pynmynsaw ia u. Ha ka burom jong ngi, wat leit ktah kti ia u.

Korakei :- Ko nongwei, me mynjur ia ka jingong kine ki kynthei ? Ne me kwah ba ngan ai jingsneng ia me ?

Thaken :- Me i Korakei, nga u nongiaid wir nongiaid makia, u balymboit u balymbiang, uba khlem tiar ialeh uba khlem tiar iada. Nga don tang kane ka duitara, ngan leh aiu ia me da kane ? Lada me mynjur ma me, nga lei nga kloi ban mynjur. Bah Korakei ! ka kyrteng jong nga dei u Thaken. Nga shu iathuh kein namar haba ia kren para rangbah sngewbieit khlem da ia tip kyrteng.

Korakei :- Niuma, lada kumta ngan leit ialam ia me sha khmat ka Syiem ba kan bishar ia me. Ia noh !lada ngi sniew bok ngin hap sah habar khyrdop mynta ka miet.

(Ki ia leit noh).

ACT 2 (SCENE - 3)

Ha khyrdop :- Poi ka Hirmai, ka Pongnai, u Korakei bad u Thaken.

(La khang ia ka khyrdop)

Korakei :- Ei nongap khyrdop ! Plie ka khyrdop ! Me ia sngew ? - Plie kloi!

Nongap :- (na shapoh)- Ngi ia sngew ne ngim ia sngew, ka jingpyrta kaba la long lehnohei. La palat ka por, to ia ap syndon ynda mih ka sngi.

Korakei :- To ia plie me ong, me ia leh pynban kum ia u nongwei u nongar. Lah duh mo lih ba lap ka dum ka iongngit ha lum ha wah ha ka kam ka jam rangbah.

Nongap :- Phi traishnong ne phi nongwei, ym lah shuh ban plie. Ngi iaid kat kum ka por phi i ? Ngim lah ban leh pyrshah ia ka hukum. Lada ngi plie ia phi, phi tip hi ba yn jia aiu pat ia ngi.

Hirmai :- Hangne te la dep phi Pongnai, i Pa katta i la lamwir jingmut na ka bynta jong nga. Lada ngam poi iing mynta ka miet. tip i Pa in ai ka jait jingsneng aiu ia nga lashai.

Korakei :- Wat ia khuslai ia kata baroh, ieh ngan mat thaw buit ma nga. (U pyrta biang) - Lada mem lah shuh ban plie, to khie leit iathuh ha ki Basan ba ki khun kynthei jong ki, ki dang don shabar ka khyrdop. Plie kloi lane khie leit iathuh kloi !

Hirmai :- Wa Korakei ! phi phah lam khubor pynban sha i Pa ia kane ka kam miet jong ngi ? Shibit ynda i wan in pyniap syndon ia nga.

Korakei :- Wa sheptieng Kongthei, kumne ngi la ioh rung artad.

Nongap :- Rung Korakei !ha ka burom ki khun samla ki Basan, to ale rung ! (Ki nongap ki plie ka khyrdop. Ki ia rung baroh).

Korakei :- Me u ba ia ap khyrdop hangne mem bit ban pynphriang khubor ia kane ka jinglap miet ki khun ki Basan, me sngew ? Lada ngan tang iohsngew ngan ot ia ki shkor jong me.

Nongap :- Uei une uwei pat, u nongwei ne ?

Korakei :- Em me, u dei u paralok jong nga. Men sa tip kham bha ia u lashai ka sngi. (Ki ia leit noh).

Thaken :- Khlem pep kine arngut kin shah mai ha ki ba ha iing jong ki. Korakei !ngin ia leh kummo ? Nga sngewsynei ia ki.

Korakei :- Thaken ! iathuh hok, iathuh hok me dei uei ?

Thaken :- Balei ? Me sheptieng ia nga Korakei ? Nga dei u samla uba khuid mynsiem kum ma me hi. Wat sheptieng ia nga, shibit ynda poi ha khmat ka Syiem men sa tip kham bha ia nga. Mem i, nga la bret noh ia kato ka duitara ? Namar nga tip shai ba ki kti jong nga kin bat ia kiwei pat ki tiar kiba kham don burom.

Korakei :- Ia kine ki kynthei nga ai buit ba kin leit noh sha la ki iing jong ki, ne kumno me ong?

Thaken :- Ngam nang ong eiei namar ia mynta hi nga dang dei tang u nongwei hangne.

Korakei :- Niuma, kine ki kynthei kin ia leit noh mynta. Ma me bad ma nga pat ngin ia leit sha iing ka Syiem.

(Ki ia leit noh)

ACT 2 (SCENE-4)

Hapoh iing Syiem :- Ia shong pyrkhat ki Basan bad ka Syiem.

(Rung u Sangot) - Mei Iem Kynrad ! nga la pyrshang ban kylli ban tohkit, hynrei ym don satia kiba iohi ia ka Pongnai bad ka Hirmai. La iohi khatduh ia ki da ki nongap khyrdop ha ka por mynstep bad la iathuh ruh da ki ba ki ia mih tang arngut hi.

Syiem :- U Korakei pat.u la wan ?

Sangot :- Em Mei 'Iem, um pat wan.

Basan Rymbai :- Nga la dum ka buit. Uei kein u ban rah u ban rong ia ki khun jong ngi ?

Basan Marpan :- Lada ka dei ka jingrong tuh rah tuh, uwei u dei ban long u Korakei; namar haduh katta ruh um pat wan bad ka lah ban long ba un nym wan shuh.

Syiem :- Sangot ! Iashai dang step me dei ban pyrta shnong ba baroh khmat shynrang ki dei ban ia mih ban wad ia kine laingut. Me sngew?

(Rung u Korakei bad u Thaken).

Korakei :- Mei 'Iem Kynrad, Iem bad ma phi ki Basan baroh ! ....

Syiem :- Oh, u Korakei u la wan pleng ! Sngap Korakei, ia me yn ai ka saja mynta ka miet. Ki khun samla ki Basan ki la jah hynne ka sngi. Ma me kum u nongsynran jong ki kynthei ki khynnah, me dei ban kit khlieh ia kane.

Korakei :- Nga nguh ngon ha ka burom jong phi Syiem Kynrad bad nga pdiang ruh ia kano kano ka saja kaba dei hok ia nga. Nga kubur ruh ba dei shisha ma nga u ban kit ia kano kano ka saja lada jia kano kano kaba sniew ia ka kynthei ka khynnah sha lum sha khlaw. Hynrei ha kane ka kynti mynta, nga kyntait ia kane baroh namar ba ki khun samla ki Basan ki la don ha la iing mynta. Dei ruh ma nga hi uba la wan ialam ia ki sha shnong khlem jingmong ne jingmynsaw eiei ia ki.

Basan Rymbai :- (u kren dom) - Me nud ban ong ba ki la don ha iing mynta ! Myntan u Sangot u dang shu wan peit u iathuh ba kim pat don.

Korakei :- Basan Kynrad, map ia nga ! u bapli u Sangot un leit tip shaei haba kumne nga dang shu wan on ia ki.

Basan Marpan :- Haba kumta, iathuh ia nga kaei kaba la pynlong ia ki ba kin ia poi miet la katta por?

Korakei :- Basan, ki kynthei ki duna ki khmat, ki duna ki shkor, ki duna ka buit ki duna ka bor, ki duna ruh ka pyrkhat ki duna ruh ka pyrdian. Ia ka lynti ka lad kaba ki leit kim tip shuh ynda haba ki la wan phai. Kane kein haba la pynlong ia ki ba kin ia shong thap ngap hapdeng 'lawbah ryngkat ki ummat kiba jaw kum ki khunlung. Lada ngam lap ma nga kin ym tip lynti shuh ban wan phai sha shnong. Ki kynthei bapli kiba byrngia ban peit ia kaei kaba ki iohi ha ka shikhyllipmat kaba bud.

Basan Marpan :- Mei 'lem ! ia u Korakei naduh mynta yn niew noh u khla ka wait. U la dei hok ban deng ia kane ka nam na ka bynta ka jingtrei hok bad jingkit khia jong u ia ka kam. Mei 'lem ! ngan leit noh, nga kwah ban iohi ia la ka khun, (u ieng artad).

Korakei :- Basan Kynrad ! da ap shwa, nga don sa kawei ka kam ban iathuh hangne kaba dawa ia ka jingdon ryngkat jong phi. Peit ! (u kdew sha u Thaken) - Paka-paki une u dei u nongwei. Nga la lap ia u khlem tiar ialeh khlem tiar iada, kumta nga la shu wan ialam suk ia u khlem ktah kti eiei. Ka kam jong nga mynta ka la dep, kaba sah mynta ka long sa ka kam jong phi ba phin kylli ban tohkit ia ka long ka man jong u. Ka kyrtang jong u dei u Thaken.

Syiem :- Naduh hynne nga dang mut u paralok jong me, tip ma u dei pynban u nongwei mu seh ? Niuma ! (ka khot ia u Lar) - Lar ! wan rah shikham u teinthap. Wan rah kloi ! Ngan pynsmiej ia ki khoh wah une u samla ba un dup tip ia ka ain ki lapngar.

Basan Marpan :- Syiem ! u teinthap u mut ia u dakait u runar, ia u tam hukum ia u palat hukum hynrei ym ia une. Balei ngin leh ia u

kumta haba ngim pat tip ia ka bha ka sniew jong u ? Lada ngi lap ba u dei shisha uba sniew, ka don kawei pat ka ain na ka bynta u nongwei u nongar uba long u nongshun ia ka shong suk shong sain jong ngi.

Thaken :- Basan Kynrad ! sang ba ngan shukor ia la ka kyrteng ia kaba la jer la thoh ha khmat u klong u skaw, ha khmat u tymmen u san. Kata dei ka kyrteng hok jong nga ia kaba la ia tip lang da ki kur ki jaid, ki kha ki man bad ki lok ki jor baroh.

Syiem :- Me kren don akor haduh katta. Iathuh hok, me dei uei ?

Thaken :- Mei 'lem Kynrad' ym don dor lehse ban iathuh ia ka jingshisha haba phim ithuh ia nga. La jar katta, ngan iathuh hok ia ka jingkylli jong phi da kaba kyrmen ba phin shah shkor hok. Nga dei u khun phrangsngi ka Syiem Nongtham ia uba ka ieit thep mynsiem kham palat ban ia ka khet hi. Nga la ju ia shim bynta ha ki kam hima sima bad ki kam bishar khadar baroh. Dei namar kata ka daw ba ka jingbishni ka la sdang ban mih ha ka dohnud ki Basan ki baheh, ki kynrem ki lyndan pyrshah ia nga. Shai kdar nga la iohi ba lada ngan dang iai sah hi ha la muluk ka jot ka pra kan jia khlem pep kha ma kha. Kumta nga la kut jingmut ba ban ia ka ban jot u khun u hajar, kham bha ba ngan shangwir shangmakia bad ban jot noh ma nga shimet. Mei 'lem Kynrad, nga la wan phet rieh shaphi da kaba kyrmen ba phin kdup ia nga kumba phi la ju kdup ia ka hima Nongtham hi baroh kawei.

Syiem :- Hato phi iah ban pynshisha ia ki ktien jong une u samla ?

Basan Marpan :- Ia mynta hi ngam lah. Hynrei nga kyrmen skhem ba une u samla u dei uba shida. Khlem artatien nga mut ban ong ia kata.

Syiem :- Niuma-niuma ! ngin pdiang ia ka jingkyrpad jong u. To ieh un mat sah bad ngi. Ngin ai ruh ia ka kam ba un trei kat kum ka sap ba u don. Ki Nongtham ki don ka kut kaba skhem, nga ngeit ba u Thaken u lah ban long u nongbatai uba tbit eh ia kum kane ka jait jingtrei kaba ngi thmu ban pyntrei. Te mynta to ngin ia pra noh shwa-Oh shisha ! kynmaw Sangot,

sa hukum noh ia u paitbah ba kin pynkhreh ia ki wait ki sdie, ki mohkhiew ki shalyngka, ki shang ki kriah, ki khoh ki star namar ngin sdang noh shen ia ka kam hapoh ka jingialam jong ... To-to ia u nongialam ngin sa ia peit (ka peit artad sha u Thaken).

(Baroh ki ia mih noh).

ACT 2 (SCENE - 5)

Mynstep ha lynti Shnong :- U Sharai bad u Lurshai ki ia wan ialehkai step. Kynduh ia u Thaken.

Lur :- Oh, i Bah Thaken du pleng ! Shaei kumne dang step ?

Thaken :- Nga shu iaidkai phi Bah Lur.

Lur :- Bha kein, kaba da bha than ! Tang dup khlain ka met ka phad, tang dup beit ki thied ki jaw ba thiah than baroh shimiet mo ? (rkhie artad).

Thaken :- Phi pat, phi ia wan naei kumne Bah Lur ?

Lur :- Shish ! phi la kylli ia ka jingkylli khynnah, kaba dei ban ia jubab dadien. Kumne kein phi Bah Thaken, ngi ki rangbah briew, la wait la stieh dang riew u 'iarnyngkong ban pyntbit ha madan man ka step. Leit don por hi mo phi ban ia thiah sngaid thiah sniang kum ma phi baroh ? Te to ho, ban ia batai bun ktien ruh nga ngeit phin ym shemphang hi. (U Lur bad u Sharai ki ia iaid noh).

Thaken :- Phi bun ktien bieit kum ka kynthei du ym dei ?

Lur :- (u phai dien). - Nga bun ktien kum ka kynthei bad nga bun kam kum u rangbah. To ho ! (iaid artad).

Thaken :- Bah Lur, da ap seh. (u bud artad nadien). - Lashai ka step ngan ia wan lehkai step lem noh bad phi, phi mo ?

Lur :- Ade ! (u peit sha ka sngi) - Ynnai phi bah Thaken. Katta por

phi dang khie thiah em ! To ynnai pynshitom phi !

Sharai :- Ia noh me Lur ! Me kwah ia bun ktien sa bad u 'nahlung. Ia noh !

Thaken :- Are Bah Lur phi ....

Lur :- Phi ju bat ia kane ? (u pyni ka waitiapom). Nga mut, phi ju iohi ia kum kane ?

Thaken :- Ia ka jingiohi te ngam nud ban kren thikna phi Bah Lur, hynrei ban bat te baro bor nga ju bat ia kum kato. Hadiang hangne ngan shu peit kai !

Sharai :- Wat ai Lur ba ioh u mynsaw pynban. (u peit sha u Thaken). - Ne me da kwah peit kai shisha ne Thaken ?

Thaken :- Kwah kein! Iada nga mynsaw, ngan kit khlieh hi kein phi Bah Sharai.

Lur :- (u rkhie) - Ha ai phi Kongbah, ngin peit kai kumno un bat. (U Sharai u ai bad u Thaken u bat kum u bym tip).

Sharai :- Wow ko Mei ! u bat wait kum u ban shad mastieh pynban. (u rikhie).

Lur :- Hooid kein ! kato te dei ka rukom bat wait u nongmastieh kein. Ei Thaken, peit shane ! (u kalain ka wiat). Leh kumne, kalain kymne, pom kumne, dung kumne. Lada phi kwah ...

Thaken :- Kein noh Lur, kein noh ka jingbatai banang jong phi. Lada phi kwah ban tip haduh katno ba nga la sngewthuh, to ngin ia lehkai shiphang arphang. Ngam dei u luin jabieng ho ! (u kynrup artad ia u Lur). - Phi la bein ia nga, mynta ngan bein kylla ia phi.

Lur :- Kan lei para rangbah. Tangba kham suki Thaken, haba ia lehkai ym dei ban kalain sted ia ka wait.

Thaken :- Kham sted Bah Lur, ha ka ia lehkai pyntbit kti, ym dei ban pynsuki. (hap ka wait u Lur).

Sharai :- Sangeh, sangeh ! U Thaken pleng dei u briew u batbit.

Thaken :- Bah Lur, phim pat tbit banpaw pyrthei pleng ! Dang donkam ia ka jinghikai kaba thikna ia phi. Khie noh, phi la thait ! ngin ia kynduh pat lashai ha madan pdeng shnong.

Sharai :- Mynta nga la tip ba me dei u khla ka wait. Thaken ! naduh mynta ka step, ma me bad u Lur phin ia long shihar ha ka kam baroh. Mynta ia nguh mar kylliang shwa ban ia khlad.

(ki ia nguh bad ia pra noh)

ACT - 3 (SCENE -1)

Mynstep :- Ka sngi ba sdang ban tei ia ka Kut. Ialang ki paitbah shijaka bad la ki tiar ki tar jong ki.

Uwei :- Ki kjat sngi balung ki la kylla eh, shen kin sa ieng rangbah ha kliar ki lum shilliang Umtung. La shu'ia shong kum ki masi ki blang baroh shistep shistep. La sohkhrai, la ring dkoh sa ki khohsiew, kane te ka kam jaipdeh phi khynraw.

U ar :- Hooid kein phi, la ia tan duma pum shi pum, la tyrkhong sa u pdot, la kem niangbading sa ki khmat. Balei sha ba slem kita ki nongialam ki nongbatai ia ka kam ?

U lai :- To phi ngin ia sdang la ka sdang noh. Sa rat ia kum kata ka kam ruh, balei ban da ap ia kita ki nongbatai ?

(wan u Sangot bad u Thaken).

Sangot :- Hei khynraw, wat ia khih wat ia win, wat ia pra wat ia pret ! Ia ap baroh, hei ia ap baroh ! une u nongbatai u la wan. Un batai naei ban sdang, kumno ban tih, uno u dieng ban pynngat bad ia uno pat yn ieh. Un batai ruh haei ban kynton khyndew bad haei ban tih jylliew. Hei khynraw, ia trei smat ia trei hok baroh, kane dei ka kam la jong. Katba dang kloi ban dep, katta dang bha.

Thaken :- Map ho khynraw ba ngi la pynap slem ia phi ! Ym dei ba ngi niew sting ia ka kam, hynrei ba ngi dang ia bun kam ha iiing

Syiem. To mynta, ngin ia sdang noh. Ki kynthei kin ia kit la ki khoh, ki rangbah pat la ki wait ki sdie, ki mohkhiew ki shalyngka. Nang buh dak ma nga bad u Sangot ha khmat, nang bud ma phi nadien. Shiphew pruh la shiphew pruh ka kharai ka dei ban long. leng khynraw ngin ia sdang noh ! Hoi-Hah, kawei ka buit kawei ka bor !

(sdang ka jingtrei).

Uwei :- U nongbatai u batbit, ka kam ruh ka i dep kloi.

Uwei :- La ia khapngiah than phi para, i kum ban ia puh ia sher pynban para nongtrei. To nang ia trei phi, nga te ngan shong jah thait shwa shiphang. (u shong).

U lai :- Hooid kein phi, ba ym ju ia mlien kum ia kane ka jait kam, sngew sohkhrai pynban ka met ka phad. Ngan shong dih duma shwa phi. (u shong).

Sangot :- Hei khynraw ! Balei kumne ? Mar shu ia sdang trei, phi lah da ia shong thait noh. Shi phi ! ia ka kam la jong ruh phi ia leh kum ia ka kam shakri kam mraw pynban du ! To-to phi, ngan phawar noh ma nga tang shong shit ka ia trei.

Paitbah :- Kumta Sangot, kata seh ka buit rangbah, ban pynbyrngia khynnah. Phawar Sangot, phawar !

(U Sangot u sdang phawar).

Ani ko rangdajied, rangkhatar bor,
I lehrain du ba phi tyngkai la i buit la i bor;
Ni wow ! ko rangdajied ba khlain tympha,
Balei phi ia mutdur eh tang ia la ki tnga.
Rangdajied ba shongthait rieh tngen.
Shi phi ! la kum ka 'thei sngaid lympen;
Rangdajied nap dih duma,
Pei ho ioh nga ai da i kyrteng biria.

(risa u paidbah).

Trei smat ho bakha, trei smat ho kongthei;

Ban iapmat u samla, u samla shang pyrthei;

Trei smat ho kongheh, trei smat ho kongrit,

La jainsem to pynkaweh, ba la jur than ka shit.

(risa u paidbah)

Kong pdang khongdong ba nap ka bam kwai,

la phi sha Umpyrdong ngan ialam ban leit khwai;

Kong kdor khohwah ba heh pankhyllong,

Ba phin khlain ba phi ksah, phi kit uwei u stong.

I kong kit khoh rynghian, u star risang thoh khmat,

Ka buit i kham lehsian wat la i ialam khmat,

I kong baiong snieh doh, ha ka iong ha ka raikhoh,

la nga i la pynshoh napdeng jong phi baroh.

(risa u paidbah).

Thaken :- Hei khynraw ! Ka sngi ka la sep, ngi ruh nga ngeit ngi la ia thait la ia jrem, la ia thngan la ia sliang. To ngin ia sangeh noh shwa ! Lada kane dei ka bor trei jong ngi; nga kyrmen ba ka kam kan nym bat por than. To mynta, ngin ia pra noh shwa !

(Ki ia pra noh).

Act 3 (Scene -2)

Janmiet :- Ha iing ka Hirmai.

(Pyrta ka Pongnai nabar) :- Hirmai ! Ei Kongthei ! Phi don ha iing ?

Hirmai :- (napoh iing). - Oh, hooid-hooid ! nga don hi. Rung seh mano? Ka Pongnai ne ?

(rung ka Pongnai :- Balei, phim sngew thuh shuh ia ka sur jong nga ne ? Imat ba ngim ia kynduh shuh la kham slem mo ade ! Balei kumne Kongthei phi shong thapngap ? Phi sngewniun ka met ne ?

Hirmai :- Em phi Pongnai, ngam shym leilei. Shong shong seh ! Phi smat phngar ban wan kai, lada phim lap ba wan, kumne nga la mut ban wan sha iing jong phi. Shong seh, shim kato ka lyngknot, (ka ai lyngknot).

Pongnai :- (ka shong) - Kein ko Hirmai, sngewsalia pynban. Mynno phi ju wan shongkai ha iing jong nga ?

Hirmai :- Shuh phi, phi da kren kyndam haduh katta ? Ngam ju wan phi ong mo ? Peit ho phi kren haram kumta te, ioh ngam wan shisha shuh. (ka rkhie artad),

Pongnai :- Nangta, kumno ? Phi wan shaei hynne ka sngi Hirmai ?

Hirmai :- Ngan wan shaei phi, nga shu shong set kut baroh shisngi hapoh iing kein. Ki ia wan ia wer ki paralok hynne mynstep ban ia leit tongsher tong shalynnai, nga la kwah eh ban leit hynrei im pyllait i mei te phi. Shi phi Pongnai ! nga la shah set kut than ha iing la kum ka 'si khem dud te phi ! Ym ioh lad shuh ban leit iaidkai shangkai bad la ki lok ki jor ki kher ki mer, nga la shah tehmraw than ha ki kam iing lyngkhot lyngkhai man ka sngi. Phi pat phi wan shaei Pongnai ?

Pongnai :- Shi phi nga ruh ki wan iawer hi ki lok ban ia leit kheit jhur sha Khlieh Umtngam, hynrei ngam sngewkwah leit kwah wan satia. Shu sngewshoh pynban ki khmat ngai ngai. Nga thiah sngaid noh baroh shisngi.

Hirmai :- Balei kumta Pongnai ? Ka pap ka sang aiu kaba ban ia phi haduh katta katta ?

Pongnai :- Sngewlehrain pynban phi ban iathuh ia kata ruh.

Hirmai :- Shuh phi ! lehrain eh kum ia nga. Lada phi lehrain ia nga, phim lehrain ia lade balei ?

Pongnai :- Ba dei shisha kum ia phi ka paralok baieit thepmynsiem ba

ym bit len, hynrei te nga sngewlehrain ban iathuh briew te phi Kongthei. La bun miet la bun ia ki ia dem wan shongkai ki briew baroh shimiet shimiet, haduh ba la thut sa ka thiah ka dem baroh. Ka ia rwai ka ia siaw kaba la sngewsalia khait ban sngap; haduh ba la khnium sa ki marjan ing marjan sem. Shish ! nga la ngiah phi kane ka shong samla duh thiah. La kham sngewtynnad pynban ba iam ki khun ki kti, ne kumno phi ong Hirmai ?

Hirmai :- Baroh ar ki dei phi Pongnai, namar ba ym lah lait ha kane ka longbriew. (ka rkhie artad). - Phi donbok ma phi kein ba don kum kita ki nongpynshit nongpynshngain ia ka iing ka sem, ka mynsiem ka dohnud.

Pongnai :- Phin leit tip shuh ia kata ka bha ka sniew bok, katba dang shong samla hi ma nga te shu kumta hi kein.

Hirmai :- Phin lyngngoh lei, sha ba don ka sharak ki niangthangdoh ki ia wan her ruma. (ki ia rkhie. Ka Hirmai ka shim u shang kwai).

Pongnai :- I Bah Thaken ! phi kynmaw Hirmai ! Tang da ka duitara saw 'sai muka, i lah ban pynshoh bieit ia ngi haduh ba la jan shah mai ha kiba ha iing lada ym lah ka thok i Bah Korakei ? Phi kynmaw ?

Hirmai :- Kumba phohsniew. Hooid kein, shu long kumba phohsniew. Mano ba kynto ia ngi ban leit ia kynduh khnang ia u, ngam sngewnang iathuh shuh. La long noh kumba leit shawtan mu seh ? Tangba lada um ia kynduh ia ngi ruh, un nym poi hi shane.

Pongnai :- Mano ba phah mano ba kynto pat ? Ka bok jong phi kein, haw pyrkhat bha phi, ym dei kumta ?

Hirmai :- Balei ngan pyrkhat shitom jingmut ? Phi te i ba kham nang hi ban kren antad. Hih noh da une u kwai phi, ba la i blad than kato ka shyntur. Kein noh phi Pongnai ka ia kren kai ba ioh lap pynban i Pa.

Pongnai :- Yn lei phi saba ia kren kai para khynnah.

Hirmai :- Phi ong lei kumta ? Phim tip ba ka jingmut ki kmie ki kpa ka jngai bah na ka jingmut ki khun ? To-to, ynnai ia kren bun ktien, phi la sngewthuh hi.

Pongnai :- (ka kdup na tyrpeng ka Hirmai), - Hirmai ! (ka sngap shiphang).

Hirmai :- Balei Pongnai ? Phi pyrkhat aiu ?

Pongnai :- Phi kynmaw Hirmai, ... Nga Kynmaw ia ki por ba la leit, ki por khynnah khunlung jong ngi. Phi ju kynmaw ? Ong seh Kongthei, phi ju kynmaw ?

Hirmai :- Barobor. Hà kano kano ka por ba nga marwei ba nga trei jingtrei ne ba nga shong kai, nga ju kynmaw ia ki. Teng teng nga wiat samrkhie bad teng teng pat nga sngew kum ban jaw ummat. Ah, ka por ! kaba la sted than ban her.

Pongnai :- Ah ka jingieit ! ka jingiaieit lok ba pynpait dohnud. Naduh ba ngi ia hiar na pneh i Mei, arngut-arngut ngi iapynlut ia ka por hangne ha pneh mariang. Nga kynmaw ia ka jingiaknieh khun bynriew, nga kynmaw ia ka jingiashet jakai ha shakiar iing, nga kynmaw ba phi iam ba khia than ki ktang um bad kumta ter ter kawei ka jingkynmaw hadien kawei pat ki ju ia wan bad ia leit hapoh ka jingmut jong nga. Hynrei shaei pat, ki shu sah tang ha ka jingkynmaw kein katba dang im. Ah ka jingieit lok, kham khia ban ia ka jingieit Mei ieit Pa bad wat ia u baieit hi ruh mu seh?

Hirmai :- Ah Pongnai, Pongnai jong nga ! Balei phi kynmaw ia ki ha ki sur sngewsih ba pyndukha mynsiem ? Kham bha ba phin kynmaw ia ki ha ki sur biria ba pynpalei jingmut.

Pongnai :- Khatduh khatwai Hirmai, nga kwah ba ngin ia kynmaw lang mynta shwa bankut kane ka rta samla ba lyngkot than. Nga wan khnang mynta tang ban ioh ban ia kren biang kum para khynnah. Hynrei, ah ka jinglong khynnah kam wan shuh pleng kumne haba la rangbah ! Sa artaiew, sa tang artaiew ka sngi poikha jong nga kan jia. Nga sngewsih kthang na ka bynta jong phi, long kumba nga iehnoh bein ia phi weibriew hangne

ha pyrthei shongbasa. Ah ki blei ! haba kat kane ka jingiaieit lung mynsiem, balei kim ai kawei ka sngi kmen kawei ka sngi iam, kawei ka bok kawei ka rwiang.

Hirmai :- Wat sngewsih haduh katta katta na ka bynta jong nga. Kmen kein haba ia kynduh bad ka jingkmen markhmat. Wat artatien, nga ruh ngan ia kmen lem hi bad phi. Khamtam lei lei haba phi ia hap khmat ia hap khmut bad la u bakha trai la jong, u 'riew sngur jinglong badon burom, katno phi ka jingiasngew kmen lem ma ngi ki paralok ki parajor ? Wat i Bah Lur hi in nym hun lada ma nga ka paralok baieit jong phi ngam don ha kata ka sngi bakmen jong phi.

Pongnai :- Hooid kein phi ki tymmen ki ong ba sang ban ia hapkha hapman shi bakha trai, hynrei yn leh kumno, ka jingieit ka thom jubor kum u radbah!

Hirmai :- Yn ia ong kumno phi, haba la iathoh ka bhah ka bynta, te la mano mano ruh kumjuh hi kein.

Pongnai :- Hynrei... hynrei nga da kyrpad ia ki blei ba phin nym shong samla slem shuh.

Hirmai :- Niuma, tang kawei nga kwah, ba phin pynkhreh bam kyrpang na ka bynta jong nga ha kata ka sngi ho !

Pongnai :- Oh, ia kata pat te phi, kaba bang tam bad kaba thiang tam ka dei ban poi ha phi nyngkong. Ngan ieng noh syndon phi Kongthei, lehse ngam don por shuh ban wan shong kai hapoh kine ki sngi. Sa wan kai ma phi kein lada phi kham sting kam. Te to ho dang shong, ngan leit noh shwa ! (ka ieng artad). Tangba kynmaw, wat pep kein ha kata ka sngi !

Hirmai :- To-to, ia kata baroh nga la sngewthuh. To leit suk ho !

(mih noh ka Pongnai)

ACT 3 (SCENE -3)

Hajuh :- Ka Hirmai ka kren weibriew.

Ka Pongnai ka paralok baieit thepmynsiem kaba ju ia wiat rymmuin kylliang, teng teng ia rkhie pashait iapler iapang, bat kpoh bat snier. Ia iaid ia ieng ryngkat kumba don kajuh ka kjat kajuh ka kti. Ka paralok ba shynroin riap bad babha jinglong, kaba shisyrtap jingmut ha ka ia kren ia khana man ka sngi. Mynta pat ka la long kum ka sim ba la bit thit, la ka kyrthlap katno katno ruh kam don lad shuh ban her. (rung ka kmie).

Kmie :- Hirmai, balei kumne ? Balei kumne khun phi shitom ne ?

Hirmai :- Hooid phi Mei, nga sngewsuh jer suhkhriat, sngewktha ka met ka phad.

Kmie :- Khie khun kynrad, khie leit thiah noh ieh ngan shet ngan tiew, ngan set sniang ngan set syiar noh ma nga. Khie leit thiah noh Khongthei ! shim kito ki jain syaid napoh ka trop. Imat la kem u rih ia phi ba phi leit tongum step. wat shah khriat than ioh nangjur nangjur pynban.

Ka Hirmai ka leit thiah noh).

Halor jingthiah - Ka Hirmai ka kren weibriew.

-Kamon-kamon, kadiang-kadiang, pyllup-pyllup, lyngdang-lyndang; la kum u nongpang uba la ban khia ka jinjar ka sohsat. Ngam shym pang bad ngam shym samthiah ruh namar ki irmat jong nga ki eh khlem lah khapbrib kum ki irmat blei thaw. Hapoh shadem ka dohnud ka lynga ka pisa la kun ba ka kan mih noh. Ki jingpyrkhat pat ki ia wan ia leit la kum ki 'erkitthah ka tlang. Wow, ngam nang pyrkhat shuh, hano ngan iathuh bad mano ban iarap sngewlem ia nga ? I Mei bad I Pa da la ka jingieit thep mynsiem ia nga ryngkat bad ka jingbym sngewthuh ia ka jingangnud jong ka dohnud samla jong nga, ki la shu set kut ia nga kum u kulai ba rem dor ryngkat ka bam ka dih, ka sum ka sleh, ka sad ka khyllong

kaba biang. Kim poi pyrkhat satia ba ngan long kum u 'tiew phon rakot ba phuh itynnad hapoh ki pud ka sngi bad u bnai, hynrei ym don satia ka kti kaba shlan ban kner naba don ki 'mat rakot kiba ap synnia sngi. Kumne kein shu phuh pynjawdud ei ha pneh mariang, yndala khublei khatduh ka Pyrem bad ynda haba la thap kaTlang da ki slati ba bit thah, shu tlor ei ki rong i tynnad hapneh ka mei ramew. (ka jaw ummat). Lada jaw tang shijrop arjrop, dei ki ummat lamler ong ki tymmen, hynrei kumne ba ki jaw pahuh pat, ki long pynban kum u 'lap praw ba pyntngen ia ka dohnud ba pisa ba lynga jong nga. (ka iam).

ACT 3 (SCENE -4)

Hapoh iing Syiem :- Ka Syiem ka shong marwei.

(Ka Syiem ka khot ia u Lar) - Lar ! Ko Lar ! Shaei me don ?

(rung u Lar). Kynrad !

Syiem :- Nga la ju ong ia me barobor ba ngam ju kwah ban khot ia me arkyntien. Khun ka kyllut ! Shaei me don ba mem iohsngew? Kynmaw, lada me leh kyllut kumne sa shisien, ngan pynsmiej ia ki ngap jong me da ki 'la teinthap. Sumar, wat ju ktik ia ka dohnud bitar jong nga ! Khie, phah ia ka Lasa ba kan wan hangne ! Kloi !

(mih u Lar - Rung ka Lasa).

Lasa :- Kynrad jong nga ! kaei ka kam kaba nga dei ban leh ? Ong Kynrad, nga kloi ban leh kumne kumne.

Syiem :- Wow ! ka ktien Kynrad kaba mih na ka shyntur jong pha, ka la dung ngak ia ka dohnud jong nga. Lasa ! balei pham khot Mei 'lem ia nga kumba ia khot lang da baroh ? Nga hun mynsiem ba phan khot ia nga kumta naduh mynta, pha sngew?

Lasa :- Kynrad jong nga ! lada u thylliej jong nga u khot Mei 'lem ia phi, shisha,, u pynhun ia ka mynsiem jong phi. Ah, ka dohnud jong nga pat ka kthang haba nga kum klet ban khot kynrad

ia phi. Hato ngam shym khot ia phi da kata ka ktien naduh dang rit ? Kynrad, nga dei tang ka shakri barit tam hapoh ka dulan jong phi bad kaba trei ruh ia ki kam kiba poh tam. Nga dei tang ka nongap blang bad ka nongpynkhuid ia ka sem syiar ka sem sniang, ka sem masi ka sem blang jong phi. Ka dohnud jong nga barobor ka kmen ban khot kynrad ia phi.

Syiem :- Lasa, ki blang ki don lut ?

Lasa :- Kynrad ! iwei ruh i khlem jah i khlem kma satia na ka kynhun.

Syiem :- Lasa : nga ieit ia pha, pha tip ia kata ?

Lasa :- Mai blei kynrad lada nga len ia kata ka jingshisha. Nga dei tang ka khun swet khun rangli kaba khlem kmie khlem kpa, khlem kur khlem jaid naduh ba nga hiar hapneh ka mariang. Dei ma phi kein kynrad kaba la ri la sumar ia ka mynsiem rupa jong nga. Lada kam dei ka jingisynei jong phi, katta ngam lah shuh ban iohi ia ka sngi ia u bnai. Wat lada ngam lah ban siew kylliang ruh, nga thrang dik dik tang ban ioh pynhun ia ka mon jong phi.

Syiem :- Hooid, pha dei shisha ka khunswet kaba la ai u Syiem Narlein ha nga ban sumar bansukher, banpynheh ban pynsan. Nga la bakla pha Lasa, ha ka jaka ba ngan ai suk ai sain ia ka jingim jong pha, nga la pynlong pynban ka shakri bapoh tam ia pha.

Lasa :- Kynrad ! hato ki kmie ki kpa kim don hok mo ban hukum ia la ki khun ki kti ban trei ia kano kano kam ? Kano kano ka kam dei ka kam ha nga bad kaba nga dei hok ban leh bad pyndep khlem jingkhnium ha ka shihukum jong phi.

Syiem :- Niuma ! hynrei u Syiem Narlein u kwah ia pha ba phan leit phai noh sha la muluk sha la jaka lada pha mon. Kane kaba la pynsuhsat ia ka mynsiem jong nga namar ba nga ieit bad ba ngam mon ba phan jah na khmat jong nga. Hynrei kata dei ka mon jong pha ym ka mon jong nga. Rai Lasa, la pha mon ban sah bad nga ne ban leit noh.

Lasa :- Kynrad ! phi la pynthut ia ka jingsuk jong nga, phi la

pynkhynniuh ia ka dohnud ba shongsuk-thiahsuk jong nga. Ah, katno ka long kaba suk ia nga ban long ka shakri hangne baroh shirta lada phim iathuh ia nga ia kata ka jingshisha baroh. Kynrad, ia mynta hi shah ba ngan sah bad phi hangne, ia ka lawei jong nga pat, ai ba ka nusib jong nga kan rai hi. Ngam lah ban klet ia ki 'erbatemon bad ia ki umpohliew ba nga ju dih, ngam lah ruh ban iehnoh ia ki blang jong phi kiba long ki paralok ba ha kti ha kjat jong nga. Da la ka mon khusi kynrad, nga rai ban sah hangne.

Syiem :- Kumba pyntngen u 'lappraw ia ka mariang batyrkhong, ki ktien jong pha ruh ki la ai jingtngen ia ka dohnud babuhkhoh jong nga. Lasa ! kumba nga ieit ia ka Lasubon ka khun jong nga, ia pha ruh nga ieit kumjuh hi. Khie leit thiah noh, wat duh jingkyrmen ia ka lawei jong pha. (ka Lasa ka mih noh).

(Ka Syiem ka khot ia u Lar) - Lar ! (rung u Lar). Phah ia ka Lasubon ba kan wan hangne !

Lar :- I Lasubon im don. Ki sharki kynthei ruh kim tip shaei i leit.

Syiem :- Phah ia ki shakri kynthei ba kin wan hangne ! phah kin wan baroh ! Ma me pat, wan rah teinthap shikham, me sngew ? (mih u Lar).

(Rung ki shakri kynthei)-

Syiem :- Shaei ka Lasubon ? Iathuh kloi shano ka don ?

Ka wei :- Kynrad ! baroh shisngi ngi ia don ryngkat hi bad ka. Ynda ka la dep sum, ka sad ka khyllong, ka kup ka sem bad nangta ka ieng kai ha phyllaw. Hangta, khlem lap ba iohi ka jah shaei re.

Syiem :- Khun ka nongbam ei ! Pha shu ia pynheh tang ia u khiewshet ia u khiewtiew jong nga pleng ! Haba pha la ia kdang, pha ia thiah sngaid kum ki sniang jawa, ia ka kam ia ka jam pat pham ia peit ia i shuh. Na ka bynta kane ka jingleh klet jong pha ia ka kam, ngan sympat da une u teinthap ia ki khohwah jong pha baroh khoit. (ka sympat artad). - Khie noh ! khun ka khlemrain, ka ban shoh ka khlam sepsngi ia pha. Mih

shisyndon na khmat jong nga ! Ngam kwah shuh ban iohi ia ki khmat jong pha !

(Mih ki shakri - Rung ka Lasubon).

Lasubon :- Mei ! Phi phah khot ia nga mo Mei ? Nga la wan phi Mei.

Syiem :- La kumba arkyntien kwai ei ei nga la phah khot ia pha hynrei pham don satia. Shaei pha jah ? Khun ka nongshang tuh ! Shaei pha jah ?

Lasubon :- Map ko Mei, ia nga ! Mei, nga pang ka dohnud haba nga iohi ba ka jingpynlut jong nga ia kawei ka prem miet ha ka longbriew ka pynphaloh pynban ia ka dohnud jong phi ban bitar. Map ia nga ko Mei, nga kloi ban pan map na phi.

Syiem :- Lasubon ! ka jingmap ka wan ynda haba la iohsngew ia ka dor jong ka jingpalat. lathuh hok, shaei pha leit ?

Lasubon :- Mei Baieit ! lada nga don hok ban ia ieit hapneh ka mariang, nga kyrmen ban ioh jingmap na phi. Hynrei lada ka long ka pop ia nga ban ia ieit, kham bha ba ngan leit bam kwai noh sha Dwar ki blei Nongthaw; ban ia ka ban im lehnohei hangne ha pyrthei shongbasa. Mei, nga phla hok ba nga pynlut ia kane ka janmiet bad u Rapi Shadap uba nga ieit lung mynsiem eh. Kam dei kein Mei ka jingiaid kai pynjah burom, hynrei ka dei tang ka jingiaiaid kai sylla jingmut.Map ko Mei, namar ba nga la sngewthuh ba ka rta jong nga ka la dei ban jam sha kawei pat ka jylli longbriew.

Syiem :- Nga kham sngewthuh na nga ban ia pha. Lada ki shkor jong nga kin sngap ia kum kine ki ktien khunlung jong pha, ngan ot noh ia ki kumne hi. U Rapi Shadap ! u poh jait u poh kynja, pha ieit lung mynsiem ia kum une u riewkai ? Ngam mon, da lei lei ruh ngam mon ba phan ia shong ia sah ryngkat bad une u riewkai, Khie leit thiah noh ! Ngan sa pyni ia pha khambha lashai. Khie ! (mih ka Lasubon).

ACT 4 (SCENE -1)

Ha jaka Khyrdop - Ka sngi ia trei. U Thaken, u Sangot bad u paitbah.

Thaken :- Peit khynraw ! mynta ka sngi la kumno kumno ngi dei ban pynieng ia ka khyrdop. Ia mynta, ngin leit ia ring shwa ia ki maw !

(Ki ia leit - Poi ha ka jaka).

Thaken :- Kine kein dei kita ki maw. Peit, kiba heh, ba jrong bad ba itynnad i kum kiba la shtah lypa. Ngin pyndonkam bad buit bad bor ban pynpoi ia ki ha ka jaka bad ban pynieng ruh. Haba la lut ka buit, ngin pynmih sa ka bor bad haba la lut patka bor ngin pyrshang ban pynmih sa ka buit. Ne kumno phi ia ong khynraw ?

Paitbah :- Kumta kein !

Uwei :- Tip kein, nga te ngam sngew thikna ban ia mynjur. Peit seh ki maw kiba la heh phngar te phi ! Bah Thaken ! phi wan ialam tang shispah ngut kumne te, lah hi phi tharai ban pynpoi ha ka jaka ia kine ki maw ?

Thaken :- Wat ju pynmih jingartatien seh khynraw hashwa ban sdang ia ka kam. Nga la tip ma nga ia kata baroh, leh shwa ngin sa ia peit long kumno. Namar ba ki long kiba itynnad lypa, ngin shu ia shtah ia ki tang malu mala, tang ban pynwan dur itynnad. To kein ngin ia sdang noh ! - Oh shisha, katto katne ia pynkhreh noh ki diengbyllan ho !

(Sdang ia trei).

U wei :- Wow ki maw ! ki maw aiu kum kine ? Peit seh lok, ki shniah jong nga ki la luin lut, Wow ki maw, kiba la eh phngar !

U ar :- Hooid kein phi ! Hynrei ki dei pat kiba la bha than. Shu tangon tain tain seh para, ai da ka bor rangbah.

U Lai :- Shi phi ! phi ia bun nia sa ka jingeh u maw. U maw uba dei ban eh hi kein phi. Mat luin seh kita ki shniah haba nep pat

ka bor. (u tangon artad). Haba la lut ka bor, pynmih sa ka buit, ong u Bah Thaken, ym dei ? (ki ia rkhie).

Sangot :- Buit-buit, bor-bor; bor-bor, buit-buit, peit ki shniah jong nga ki la luin lut ! Haw ia ai buit ma phi kumno ngan lah pat ?

U wei :- Da ki tyrsim Sangot, trud noh da ki tyrsim. (ki ia rkhie artad).

Thaken :- Em phi, ym dei kumta, haba la lut bad bor bad buit, shong thait noh shwa kein. Suki kan sa wan biang hi ka bor ka buit ha phi.

Sangot :- Ki tyllai Thaken ! phah noh katto katne ban pynkhreh ia ki tyllai.

Thaken :- Sngap khynraw, ngam la ong ? Haba la jahthait ka bor, suki ka buit ka sdang ban par ha ki thied jabieng u Sangot, Kyrmen, u Sangot un sa pynmih sa ka bor de. Mynta katto katne ia pynkhreh noh ki 'laitluh. Ki tyllai ki dei ban long ki bakhlain, antad ki 'lai teh hati ym ki 'lai teh masi.

(shiphang la dep ki tyllai)

U wei :- Thaken ! la dep ki tyllai.

U ar :- La dep ki maw.

Sangot :- Ade ! ki kam kiba la her sted palat. Khuk-khak kawei ka kam, khuk-khak sa kawei pat. Khuk-khat, Khuk-khat la dep baroh.

Thaken :- Hooid Sangot da kaba khuk-khat ngin pyndep ia ka kam baroh mynta ka sngi. Nga kyrmen ba la shibit ka miet ma nga bad ma phi ngin ieng - iathuh ha khmat ka Syiem ba ki kam baroh la dep.

Sangot :- Imat ba ngi ioh nongialam da u samla mo ba sa dep kloi ki kam katne katne ?

Thaken :- Lada kumta, don bok ba ngan dang shong samla shuh kein phi, khnang ban kham dep kam kloi ka Syeim.

Sangot :- Em phi, tang dep kane ka Kut, ngi kwah ban kut noh syndon kane ka long samla jong phi.

Thaken :- To-to, ia kata baroh. Mynta to ngin ia kyntiew noh shwa ia ki maw halor kine ki diengbyllan. Tangba da ia leh antad bha ho khynraw, ki maw kiba la khia than.

(Ki kyntiew ia ki maw halor ki 'byllan bad ki sdang ring).

Sangot :- Antad bha khynraw, kine ki tyllai imat kim ia ryngkat bor bad kine ki maw. Hoi-hah, hoi-hah ! Sangeh shwa katto, ki maw ki la sdang shong beit halor ki 'byllan.

Thaken :- Ngin hap ban ialeh shitom tang ha kane ka pynkiew khyndiat, ynda lait nangne, ngi la kham suk.

(ki sdang ia ring).

U wei :- Ym lah pynkhih du pleng ! Sngew kumba don u radbah aiu re uba bat ba ksoh.

Sangot :- Ha ka nam ka burom ka 'lei khyrdop ka 'lei kharai-Hoi-hah, to-to seh ia tan jubor !

U wei :- Yn ia hoi-hah sa da kumno pat, haba tang shi shniuh ruh ym ia lah pynkhih shuh.

Thaken :- Ade ! jah rngai ki shispah buit ki shispah bor, ki maw kiba la khia than shisha. Mynta, khie ia tan baroh sha khmat, ieh ngan mat shan ma nga marwei nadein.

(ki ai ring biang).

Paitbah :- Hoi-hah ! - Hoi-hah !

Sangot :- Jubor khynraw ! Tan jubor ! Ki maw ki la khih, ki diengbyllan ki la sdang trei kam.

U wei :- Kynriah Thaken ! Rynsied kloi ! Ki tyllai kin sa dkut ! (dkut ki tyllai).

Paitbah :- Rap-rap ! u Thaken u la mynsaw !

Sangot :- Wa, u la mynsaw shisha ! U la iapler ! La phlei snam ka tyrpeng kamon jong u. Ka 'deweitwieh, ka 'deweitwieh ! Pynbam noh kloi da ka 'dewieitwieh ba un peitmat.

(Shiphang).

Thaken :- Lap jingsamthiah hapdeng jingtrei. Mar ia rynsied mar ia iohthiah, kum u 'keirang ba dei khnam ba siat u dapshynrang.

Sangot :- Phi don bok Thaken ba siat u riew kdor kti, shu dei byllud tang na ka tyrpeng jong phi.

Thaken :- Nga la buaid jingtrei, ngam lah iaid shuh. Bah noh ia nga sha shnong, hynrei ia ka kam pat nga iehnoh ha phi ba phin pyndep. Dei ban pyndep mynta ka sngi hi namar ngam ju nang iohthiah suk haba don ka kam kaba sahteng. Ka kam kaba mynta dei ban dep mynta, namar ka lashai ka don da kawei pat. Phi pat, ia jyrthiaw ki tyllai kiba khlain bad khot de sa katto katne ngut ki rangbah.

(Katto katne ki rah noh ia u).

ACT 4 (SCENE - 2)

Mynmiet ha iing Syiem :- Ia shong ka Syiem, ki Basan bad u Sangot.

Syiem :- Basan ! nga kwah mynta ban tip ia ka jingiaid jong ka kam - Ka kam nga mut, ia ka jingpyntrei ia ka Kut. La saw taiew ka kam ka la iaid...... Ym dei Sangot ?

Sangot :- Hooid Mei 'lem !

Syiem :- Hooid, ngam shym bakla satia, la saw taiew ka jingtrei ka la iaid bad nga kyrmen ba ka kam ruh ka iaid beit hi wat lada ngam iohi da la ki jong ki khmat ruh. Nga kwah ia u Thaken mynta ba un iathuh kumno ka long ka jingpyntrei jong u. Lada la dep la bha, hynrei lada ym pat dep kata nga la dei ban byndi wat ia la u niuhkhlieh ruh, namar ki tyllu ki myndar, ka bam ka dih jong ka iing Sad ka la sdang ban stait ban sti. Basan ! ngi la bakla ba ngi la sdang ia kane ka kam bieit. Wow ka jinglut ! ka jinglut ka bym thikna thikni shuh.

Basan Rymbai :- Mei 'lem ! shaphang ka jinglut jingsep, nga kubur namar haba la sdang kat kane ka kam bah, ka la dei hi kein ban lut. Shaphang ka jingsti jingstait u sup u thiar pat ngam

ia kubur namar ba nga kyrmen skhem ba kam long kaba shisha. Wat lada ka long shisha kumba phi ong ruh, kam dei ka kam jong phi ban khuslai, hynrei ka dei ka kam jong u paitbah ban pyndap ia ka jingduna,

Syiem :- Niuma-niuma ! (ka khot ia u Lar) - Lar ! (rung u Lar)- Khie leit khot ia u Thaken.

Sangot :- Mei 'lem ! u Thaken un nym lah ban wan namar u la mynsaw hynne ka sngi; byllud u maw khyrdop ia ka tyrpeng kamon jong u. Nga ngeit un nym lah hi ban wan wat lada leit khot ruh.

Syiem :- Wow ko blei ! u Thaken u briew uba nga ieit bad shaniah eh u la mynsaw ? Jia pynban da ka mynsaw da ka mynsnam du ! Khatei la pyntip la pynbna, la ai dan la ai khat du ia ka 'Lei khyrdop ia ka 'Lei Kharai ? Wow ! balei kumta wan hap pynban da ka sngewsih da ka sngewkynsha ?

Sangot :- Mei lem, wat da dukha mynsiem eh, nga ngeit um da shitom than. U ia kynduh ia ka jingmynsaw kaba jem nud, ka shu synrut tang ia ka snep, khlem mad shyieng ei ei. Kyrmen, ba shen un kynther noh ia ka.

(rung u Thaken)) - Shihajar nguh ia phi Mei 'lem Kynrad, lem bad ma phi ki basan ki baheh ! Map ia nga ba nga kham poi dier khyndiat.

Syiem :- Oh, u Thaken u la wan ! Ngam don jingkyrmen shuh ba men wan hynrei kynsan kynsan me shu wan ieng ha khmat jong nga kum ban pynkyndit rot ia ka dohnud ba duh jingkyrmen jong nga. Thaken ! myntan nga dang shu ioh khubor ba me mynsaw, pynban me wan ieng pat ha khmat jong nga kum u bym shym lei lei. Iathuh ia nga ka mut aiu kane ?

Thaken :- Kynrad, ki jingmynsaw ki dei ki lok ba ha kti ha kjat jong u rangbah. Ryngkat bad ki ka jingim ka iaid man ka sngi. Uba kiar ia ki dei u khaw pud bad um leit siew haei haei ruh.

Syiem :- Wur-wer ka khubor ka wan poi ha ki shkor jong nga ba ia ka kut la dep. Thaken ! iathuh mynta, kumno ka jingtrei ka long ?

Thaken :- Mei 'lem ! haba phi phah batai ia ka kam ha u briew uba trei ia ka, u lah ban jler ne khwan burom. Wat la katta ruh, jait ba phi la phah batai shynnam ngam sngewdei ban kyrngah. Nga ngeit ba baroh kat kiba ia don hangne ki ia tip hi ia ka jingiaid jong ka jingtrei. Namarkata, lada nga kum kren pynjrong mait pynduna ia ka bad lada nga kum kren duna pat, bteng pynjrong ia ka. Haba shu iathuh lyngkot, ka kam ka iaid beit, janai bad ryntih. Ka kam kaba sah ka long satang ban thung ki dieng sawdong ka Nongbah bad ban kynroh de ki mawknor shong thait hangne hangtai. Lada I Mei 'lem i lait por, nga kwah ba in leit jngoh kai hi da lade ia ki dong ki kuna baroh khoit. Hangta, da la ki jong ki khmat in iohi ia ka jingtrei ba pynshoh khmat pynshoh khmut u paitbah lapngar.

Syiem :- Ko Thaken ! ka dohnud jong nga ka shlei miar da ka jingkmen haba nga iohsngew ia kane ka khubor na ka shyntur jong me. Naduh mynta, ka kynthei ka khynnah kan sa thiah suk-shongsuk hapoh ka jingkdup ki khyrdop ki kharai. Nga kmen ba ia kane ka kam bakhraw la pyndep ha ka por shong khet ma nga. Basan ! kumno phi sngew ?

Basan Marpan :- Ngi ia kmen lang ia kane.

Syiem :- Thaken ! nga ieit ia me. Haba ngapeit ia ka 'mat samla baphuh jong me, nga sngewshngain ia ka jingdon ryngkat jong me hangne. (ka khot ia u Lar). - Lar ! (rung u Lar). Khie phah wan ia ka Lasubon hangne, nga kwah ba ma ka ruh kan iohsngew ia kane ka khubor ba kmen mynta ka miet.

Lar :- Kynrad ! I Lasubon im don mynta.

Syiem :- Basan, sngap ! phi iohsngew ? Ka khun samla jong nga kam don satia ha iing mynta. Wow, ka la pynkhlem rain ia nga, ka la die tad ia ka burom ka iing ka sem ! Nga tip shai ba ka ia shong kai bad u Rapi Shadap shaei re. Basan ! ngam sngewtynnad ia kane. Da lei lei ruh ngam sngewbha.

Basan Marpan :- Mei 'lem ! wat khuslai jingmut ei ia kum kata baroh namar kum ban shu ong noh, ka dei tang ka kam khynnah

khunlung. Kampher ei ei, lada ki blei ki ia pynhap khmut pynhap khmat ia ki. Phi tip hi ba ka kam briew ha ka kam shongkha shongman dei tang ka jingmynjur ia kaei kaba ki blei ki la pynbeit lypa.

Syiem :- Sngap Basan : ngam mon ia une u pohjait, uba long tang u ksew ki lapngar. Ia une u riewkai, ngan weng noh ia u shisyndon nangne. Lar : Khie leit khot ia u Sharai. Khie kloi;

Lar :- Kynrad ! kumne ngan leit, tangba nga artatien pat ba ioh katta u la iohthiah.

Syiem :- Balei me kren jyrwit jyrwat kumta ? - Khie leit kloi nga ong ia me !

Lar :- Kynrad, ka bneng ka dum than.

Syiem :- Niuma - niuma; shim ka musa ka ban ai jingshai shipda maw hashwa ki khmat jong me. Khie kloi lane ngan ai jingsneng tyngeh ia me;

(Mih u Lar, - Shiphang rung u Sharai).

Sharai :- Mei 'lem ! la shiteng sngi ne shiteng synnia, la dum ne la shai, ia ka kular jong nga ban shakri ia ka kam nga da bat pyrkhing. Kaei ka khia ka shon, ka tieng ka smiej jong phi Syiem Kynrad ? Hato don u nongshun u nongpen uba byrngem uba byrsit ia ka shongsuk ka shongsain jong ngi ? Lada don, iathuh ha nga Kynrad ba ngan leh ia ka kam kaba nga nga dei hok ban leh.

Syiem :- U Sharai Rymbai khlawait ki lapngar ! uba long kum u 'tiew jaramut thohbroi baieit eh ki kynthei thoh dieng ban bam jahsliang ha kyndup mawsiang ! Ki ktien kiba mih na ka shyntur jong me ki ai jingshngain sawdong ki pud ki sam jong ngi. Haba me ieng ha khmat jong nga, nga sngew kumba shiteng ka pyrthei dei ka jong nga. Iathuh mynta, kumno me shalan jingstad sha ki samla jong ngi ?

Sharai :- Ba phi da khot kyrkieh kumne, nga nangmut ba don ka kam kaba shabar ban ia pyrkhat, hynrei ka kam iing pynban du Kynrad ! Niuma, ngan shu iathuh lyngkot - Ki samla baroh ki

long kiba la bit suda ban pynpaw madan lada ka kam ka dawa ia ki. Man ka step shwa ban riew u sawshyrtong lai sien, nga la don ha madan pdengshnong lem bad ki samla ba la kieng atiar bha. Uno uno u ba pep ne wan dier por, nga ai ia u ka jingsneng ba tyngeh. Baroh khoit kim dei ki samla kiba luin bor luin buit hynrei nga sngewtynnad ban pynsngew ha khmat jong phi mynta ba kiba la ia ryngkat bor ia ryngkat buit bad nga dei u Lurshai uba dei u para trai jong nga bad u Thaken uba don ryngkat hangne. Ka bor met lah u Thaken hynrei ka buit ban pynkohnguh ia ki tiar ialeh, ki marhom. Kynrad ! ngam lah khlem da kmen haba nga iohi ia kine ki shijur shijura ki ban long ki nongmih bteng jong nga hadien habud.

Syiem :- Ngi ia kmen lang Sharai. Sharai ! me dei shisha u 'naikhatsaw synnia ki lapngar. uba ai jingshai khlem bynnud.

Sharai :- Kynrad ! nga sngewdei ia kata ka jingong jong phi, hynrei nga dei pat u 'naikhatsaw synnia ba la noh met bad ka jingshai kaba la sdang khapnap. U Thaken bad u Lurshai kein kiba long ki 'naikhatsaw synnia ba dang lehrain ka hynroh.

Syiem :- Basan ! haba sngap na ka jingiathuh u Sharai shaphang ka bor jong ngi, sngewmat ba la biang hi ka por ban ia pynmih madan. Balei ngin shu set kut ia la ka bor kumne ? Hato kam bha ba ngin pynpaw madan noh shisien shisien ha khmat ka pyrthei ?

Basan Marpan :- Wow mei ! nga u tymmen briew uba la daitthah ka snam ka ksuid bad uba la ran ki thied ki jaw, nga sngewsuhjer suhkhriat ban ia pyrkhat kai ia kum kata ka jingai jingmut. Niuma, lada ka kam ka shah, ym banse ban ia kyrda dohiap dohksew bad ban ia talain la u diengduh katba don ei i bor i buit tymmen. HYnrei ban leit pynkhih pynwin ia ki pud ki sam jong kiwei khlem daw, nga te ynnai phi. Sang iap sang im bad mai pap ki blei ban leh kumta. Lada ngi jop, ngi jop bymhok ryngkat ka tyrut ka smer ka banwan bud wan rap nadien jong ngi ia kaba ngin hap han siew kylliang ha kawei ka por. Lada ngin rem pat khlem pep ka pyrthei kan rkhie

bein iapler iapang ia ngi junom. Namarkata, shah shkor ia nga u riew tymmen uba la iohi nyngkong ia ka sngi ia u bnai bad u ba la kham iohi ia ka pop ia ka hok. To ngin ia shongsuk ia shongsain hapoh la ki jong ki pud ki sam la jong, ynnai pynkhih pynwin ia ki jong kiwei.

Sharai :- Ka jingong ki Basan kaba dei suda.

Syiem :- Niuma ia kata baroh, kam pher ei ei, ka dei tang ka jingiapyni jingmut. (Ka phai sha u Sharai). - Kaei ka kam kaba me hukum ia u Rapi ban leh ? Nga mut ban ong, kaei ka kam jong u ?

Sharai :- Mei 'lem ! u Rapi u dei u nongap miet. Man ka miet u pahara ia ka Nongbah.

Syiem :- Marwei ?

Sharai :- Em, ki ia don saw ngut.

Syiem :- (Ka kren dom) - Mynta ka miet um don ha ka kam, me tip ia kata ? Nga tip shai ba u Rapi um don ha ka kam jong u. Kane ka paw ia ka jingleh sting jong me ban hukum ia la ki briew.

Sharai :- Kynrad ! katba nga tip bad lap, u dei u samla ba kohnguh hukum eh. Hynrei lada nga lap ba u leh shisha kumta, lashai ngan ai ka jingsneng kaba tyngeh ia u.

Syiem :- Kata dei ka kam jong me. Ka hukum jong nga pat ia me ka long ba me dei ban da peit bniah ia u naduh lashai ka miet ba u dei ban don thik hapoh ka kam, me sngew ? Lada nga lap ne ioh jingtip ia uno uno na ki briew jong me kiba iaid laitluid ha ka por mynmiet, ka saja ka dei ia me ym ia uta. Mynta to ngin iapra noh ba la miet !

(ia mih baroh).

ACT 4 (SCENE - 3)

Mynmiet :- Hapoh iing Syiem. - Ka Syiem bad ka Lasubon ki ia shong.

Syiem :- Lasubon ! ale shong hajan jong nga khun. Nga kwah ban doh ban dait, ban syrpai ban syrpud ia phi namr ba naduh ba phi hiar na pneh jong nga, nga la bun kam palat haduhba ngam don por shuh ban ia shong kai shong myllen bad phi. (ka Lasubon ka shong ha syndah ka kmie). Khun ! kat kum ka kamram jong ka kmie, nga la pyndep hok na ka bynta jong phi. Nga la pynheh nga la pynsan, ryngkat ka sumar ka sukher, ka sad ka khyllong kaba biang pura, haduh ba phi la pura ka jingsan katne. U kpa jong phi u la iehnoh khunswet ia nga bad ia phi, khamtam ia phi kein kaba ia bit doh ia bit snam bad u. Hynrei yn lei ia kata, wei haba u la iap la ka jong ka jingiatiplem ieh un mat kai makia ha pyrthei katba u dang im. Wat khuslai ei ei ia kata, ia phi ki khun ieh ngan mat kit hi ma nga kein kaba la pun la kha ia phi. Lasubon ! nga ngeit phi la bna ba ka khun ba wiatrymmuin u Basan Rymbai kan ia poikha shen bad u Lurshai u bakha trai jong ka. Wow, kaba la don bok phngar, ka ia hapmat hapmut bad u rang donburom donnam. Phi ruh Lasubon, phi la biang ka por ban shim briew noh, phi la palat khathynniew snem, phi la kynjoh pynban sha ka sngikha kaba khatphra. Lada phi kohnguh bad burom ia ki ktien jong nga ka kmie, nga kular ban ai ka khawai ka dawai kaba pynhun nud pynhun mynsiem ia u pait u hajar baroh ha ka sngi poikha jong phi. Lasubon, kumno khun ? Hato phi la don jingmut shaphang kane ka phang kaba nga kren ?

Lasubon :- Mei Baieit ! haba mih ki 'tien eh ki 'tien khor na phi, nga suhjer nga suhkhriat na khlieh ha kjat bad nga kyiuh kum u kber. Shi kyntien ruh ngam lait ang satia, nga shu sngap mynthi kum ka maw ka dieng, ka mrad ka mreng. Ah Mei ! Haba bthei pat da kum kita ki 'tien jali jaum na ka dohnud jong phi, nga sngewsyaid mynsiem hor bad nga shlan ruh ban phla lut katba don ha khmat jong phi. Mei, phi tip hi ba

nga ia ieit bad u Rapi. Wow ko Mei ! nga la ia kynduh ia ka jingieit kaba khlain bor than ka la tap lut ia ki jingmut jingpyrkhat bad ka la ngam shaduh ki syrtap ba jylliew tam jong ka dohnud samla jong nga. Lynter nga sngew kumba nga jngi ha lyndet ki lyoh bad ba nga ia her ryngkat u 'nailung u 'nai-iaw, u lurmiet u 'lurshai. Mei ! wat lada ka long pyrshah ia ka mon jong phi ruh, nga kren hok ba ka jaka shongthait ka ieit samla jong nga, dei ka shadem u Rapi.

Syiem :- Nga ruh nga ia hap jingmut ia kane ka jingiaieit jong phi wat haba nga la khang ia phi mynshwa ruh. Klet noh ia kata Lasubon, kum ka kmie nga donhok ban ieit bad ban mai ia phi. Wa u Rapi Shadap, um dei mo u samla ba miatdur miatdar wat lada um dei uba don nia don jutang ruh ? Wat lada um dei uba donburom, pynban phi ieit ia u bad nga ruh nga dei ban ieit ia u. Nalor kata, u dei u para shnong para thaw ia uba la ithuh ithaw naduh dang khynnah dang khunlung. Khun jong nga ! balei phim ia dain dor bad kiwei ki ar ki para samla samhoi kiba dang laitluid laitlan ? U Thaken u la ai burom ia ki lapngar bad khamtam ia nga ha khmat ka pyrthei. U la tei ka Kut ryngkat ka pynphuh ka pynphieng ia kane ka Nongbah. U Dei ruh u khla ka wait u ban pynsuhjer suhkhriat ia u nongwei u nongar, ia u nongshun nongpen. Wat u Sharai hi, u la ai nam ai burom ia une u samla markhmat khlem tyngkai. U dei u nongwei, pynban u pait lapngar u dem ha ka shikyntien jong u. Lasubon ! kren seh khun, balei phi shu sngap mynthi ? Phi la samthiah ne ?

Lasubon :- Em phi Mei ngam shym samthiah, hynrei ka jingmut jong nga kam ai lad satia ba ngan ia byrshap nia bad phi. Shah ba ngan shu shong-sngap.

Syiem :- Haba nga kren iaroh ia u Thaken nga mut ba nga iaroh ia ka longrangbah jong u ha khmat ka pyrthei ym ba nga mut ban ia nujor bad u samla ba phi ia ieit. Ngam kwah kein khun ba phin kyntiap jaka kum i sim lai dieng ioh iathuhtang ei u marjan u marpa. Haba phi ieit ia u Rapi, nga ruh nga ieit ia u kumjuh namar ba nga sngewthuh ba ngam lah ban kiar na

u. Hynrei une uba ngi ia ieit u dei tang u ksew u Sharai. Niuma ia kata ka longbriew jong u, haba ngi ia ieit kata hi ka la long ka jingpynkup burom ia u. Lasubon, sngap ia nga ! nga kwah ba phin ia ieit bad u riew rangbah u bakhraw ka pyrkhat ka pyrdain, ka nia ka jutang kein. U Thaken dei u samla ba dang laitluid bad ba baroh ki khmat ki peit jawdud ia ka jingieit jong u, hynrei ia une phim mon ! Niuma ia kata. Wat sngewthuh bakla ia kata, ngam mut ruh ban pyntur jubor justi ia phi kum ka niangthangdoh ban ia ieit bad u, hynrei nga shu pyni tang ka nuksa kein. Peit ! ka pansngiat ksiar jong nga ka lah ban kynriah jaka sha ka khlieh jong phi ha kawei ka por. Thik kan jia kumta tang lada phi dei kaba tip briew bad ba kohnguh sneng. Hato lada kan jia kumta, kam long mo kaba jah burom ha khmat u khun u hajar, u baheh u bahain lada u Kongor pat un long u babieit sniang bieit tasam takut ? Da pyrkhat bha kein khun kynrad, namar ka jingbakla ha ka shikhyllipmat samla, dei ka jingbakla ba pyndukha mynsiem junom. Khie leit thiah noh ! ngin sa ia shongkai. (mih ka Lasubon).

ACT 4 (SCENE - 4)

Ha iing u Basan Rymbai : Ka miet pynhiar synjat ka Pongnai bad u Lurshai.

Ki paitbah ki ia bun ryngkat ka ia khih bun kam.

(ha jaka pynkhreh bam. - Rung u Sangot).

Sangot :- Ei nongpynkhreh bam ! To da ia kham pynsted ho ba la miet! Shi phi, la i paw bieit khait ia ki bapli kiba ia ap. La lut sa ka 'iadum, ka bam pat lano lano ruh kam poi shuh. da kham ia pynkloi seh khynraw, da ia pynmeh ir ir ka ding ! Phi ia bun nia tang ba la khapngiah ka kpoh la jong, phim ia pyrkhat shuh ia ka jingthylli ka snier kiwei. (u peit ia ka doh). Ew ka doh, ka doh kaba la khlein phngar du ! Ha ia ai phi para shidkhot ngan mad shwa ma nga.

U Wei :- Lada phi kwah te ym ia ai balei phi Sangot, ia ka doh ba la mang khnang ban ia bam sngewbha. Pdiang ka sla, ngan ai shidkhot ba phin mad.

Sangot :- Nga nang mut ban shu pan kai, phi da ia ai shisha pynban ? (u wad sla artad shane shatai). Ym ioh sla phi, imat ym donsla mo ade;

Sangot :- Shu pdiang ha ka kti te balei phi, ia kaba phin bam hi noh hangne. Pdiang ha ka kti phi sangot !

Sangot :- Ha ka kti eh te ym long phi, da ia pynai ha i sla lyngkhot lyngkhai seh, ym don mo ?

U Ar :- Ang syndon ha shyntur phi ban kham kloi ka kam.

Sangot :- To ynnai hi phi, wei haba phim ia mon ban ia ai. (u mih noh artad).

(Sdang sam bam).

Sangot :- Ei khynraw, ia bam ia dih da ka akor ho baroh ! Ia bam pura ia dih pura, i Basan i la pynkhreh kylluid mynta. Yn ai ruh ka saja ba pura ia uno uno uba pynmih jingkulmar hapdeng kane ka kmen ka sngewbha. Ia sngap khyndiat ! I Lasubon bad I Hirmai kin sngewbha ban ia rung shapoh, I Pongnai i angnud ia ka jingdon ryngkat bad ia bam ryngkat jong phi. Nangta pat, u Thaken bad u Rapi ruh rung shapoh, u Lurshai u paralok baieit eh jong phi u la khmih lynti ia phi naduh hynne. Rung, to ia rung kloi ! wat ia leh khia met khia phad kum ki tymmen. Phi ki paitbah ruh to ai bam ia dihnoh, da ia pynpaw ia la ki khmat ki khmat ioh ia duh bhah duh bynta ei. Hei ! lada don ki bym lah jot kti jot kjat ki nongsam, sngewbha da ia ong ho wat ia lehrain ! (sdang bam).

(Ha kamra ka Pongnai). - (rung u Thaken, u Rapi, ka Hirmai bad ka Lasubon).

Lur :- Oh, ki la ia wan ! To ia shong baroh ! Shong Thaken, Rapi, shong seh ! (ki ia shong). Ki lok baieit eh jong nga, nga

kmen ba phi la ia wan. Oh, I Hirmai, I Lasubon ruh ? To-to, phi ia pan burom na I Pongnai ! (ki ia rkhie).

Pongnai :- Shong Hirmai, Shong seh Lasubon ! Ale ia shong hajan jong nga ! (ki ia shong). - Nga la sngewnoh mynsiem khyndiat namar nga dang mut ba phi khlem ia wan, namar ba phim shym ia pynpaw khmat pynpaw khmut naduh hynne. Bah Lur! kine dei ki lok baieit eh jong nga ha pyrthei ba phin dup ithuh ia ki naduh mynta. (ki ia rkhie).

Lur :- Phi ong kumta Pongnai jong nga ! Lada kumta, nga ruh nga da sngewtynnad ia ka jingiadon ryngkat jong ki. (ki ia rkhie). - Hynrei haba kren shisha lok, lada ngim iohi ia ki khmat jong phi ki saw ngut, ka jingdiaw khlem pep kan wan ban pynjngut ia ka dohnud bakmen jong ngi mynta ka miet.

Thaken :- Wow Mei ! haduh katta pleng phi artatien ia nga ? Ma nga pat phi bah Lur, naduh ba phi la iathuh ia kane ka kam nga da kynmaw mrong hapoh mynsiem lehse kham palat ban ia phi hi.

Hirmai :- Kum ban pynbud noh ia i Bah Thaken, nga ruh te phi, Wat haba phohsniew ruh nga don tang ha ka jingiabam ia dih hangne hi, bad kumne hi. (ki ia rkhie).

Thaken :- Em phi Khongthei, phin pynbud lei ia nga ? Nga ngeit ba baroh ngi ia long hi kumta, ne kumno phi ia ong ?

Rapi :- Wow lok ! nga te ngan ong kumno pat ? Nga pynleit jingmut satang ia kata ka thngan ka sliang kaba ngam sngewdon pyrthei shuh. Naduh ba iathuh U bah Lur shaphang kane ka kam khawai, nga la bam shiteng kpoh shiteng snier namar ba nga sheptieng ba ioh ngam lah bam haduh ba hun nud u Bah Lur ha kane ka miet. (ki ia rkhie).

Lur :- Kata kaba nga da sngewtynnad eh. Lok ! na ka bynta mynta ka miet, kata ka jingong kaba nga da huh en. Mynta, khie leit shim noh ka bam ! Ynnai thlia ia ki nongsam ba habar, khie ia leit shim hi noh ma phi arngut !

Rapi :- Phi mut ia nga bad u Thaken ? (ki ia rkhie).

Lur :- Em, em ! nga mut ia I Hirmai bad I Lasubon kein phi, kiba tbit kti ia kum kata ka kam.

Thaken :- Ym dei tang ba ki tbit kti, ka jingbam ruh ka da ibang ishngiam hi kein haba la pyndei kti ki kynthei. (ki ia rkhie).

Hirmai :- Pongnai, phi kynmaw ? Phi kynmaw ia ka bam bang ka bam thiang kaba phi la kular ia nga ? Phi dang kynmaw Pongnai ?

Pongnai :- Ngam shym klet phi Hirmai. Ka dei kata kaba phin leit shim mynta kein. Khie leit ia shim noh !

(ka Hirmai bad ka Lasubon ki leit shim jingbam. Shiphang ki sdang sam).

Thaken :- Ia ai ha nga da u 'lamet phi, nga kham ibang ban bam ha u 'lamet ban ia kito ki 'liangrnong Dkhar jong phi.

Lasubon :- I Bah Rapi pat ?

Rapi :- Ia nga ruh ia ai kumjuh hi. Nga sngewsuk, namar tang dep bam bret syndon shabar, tang kham sting kam ki nongsait ki nongkhlieng.

Hirmai :- To kein ia pdiang kane ka ja.

Rapi :- Ka jadoh ?

Hirmai :- Hooid, ka pulaw juha ba la khleh doh syiar. Katba phi kwahbam Rapi, lada phi kwah ka pulaw ba la khleh khlein sniang ruh ka don hi. (ka jynthut ia ka kjat u Thaken). - A-ha, map ho ! nga la kum jynthut pynban ia ka kjat jong phi.

Thaken :- Shi phi ! phi da pan map eh haduh katta katta ? Sa rat ba syrwet ka kti ka kjat, ka jainkup ka jainsem ruh yn lei phi. Ki khmat miet te yn ia lah biang shano phi Khongthei. Da ia pynmeh bha phi kito ki musa ba ioh i jynthut biang i Kongthei ia nga ! (ki ia rkhie).

(rung u Sangot) :- Ade, tang shilok hi ! (ki ia rkhie). Hei ! nga mut ban ong, ... nga mut ban ong, tang paralok ba ia ieit hi phi ia bam kyrpang. Kumno, phi ia biang ka bam ka dih ?

Lur :- Ia ka bam ngi ia biang phi Sangot, ia ka dih pat, ka mat

biang ka mat ban nym biang namar ba ngim donkam hi ia ka.

Pongnai :- Shong shwa seh Sangot, ka don ka 'iadum te phi ! (ka ai artad shijahoh) -

Sangot :- Khublei, khublei shibun eh ! Kane seh ka jingdih kaba pynhun nud ia nga. (u mad artad)- Ew, kaba da bang shisha du ! Baroh shisngi ngam ioh mad satia kum kata ka jingdih. (u dih biang) - Mar ia rung nga sngew samla kha ma kha. Haba ia shong kai bad ki tymmen, nga sngewtymmen, haba ia shong kai pat bad ki samla nga shu sngew samla kynsan. (u dih biang).

Lur :- Ai shuh Sangot ?

Sangot :- Ai phi, lada dang don.

Pongnai :- Ka dang byllai phi Sangot.

Sangot :- Dang bha ! katba dang bun dang bha. (ka Pongnai ka ai sa shijahoh). Ka 'iadum kam dei kum ka 'iadrod, kam ju pynbuaid khlem akor hynrei ka shu pynsyaid pyntngen pynban.

Lur :- Kwah iohsngew ia ki sur biria jong phi Sangot, rwai seh kawei, ne phin shu siaw ? (ki ia rkhie).

Sangot :- Lehnohei ka jingkwah jong phi, ki sur kiba nga bang bad kiba nga dang kynmaw bha hapoh mynsiem, hynrei haba nga pyrshang rwai pat, kim mih shuh ki juh te phi ! Ki shu sawa pynban kum ba pah ka masi ka blang. La 'nga pyrshang da kaba shu siaw, ka jingsawa kam poi shuh wat tang ha la ki shkor la jong ruh. Nga siletnud namar haba nga dang samla kat haba don ma nga, hangta don ka rwai ka siaw, ka put ka tem, ka biria ka birai. Haba nga shangkai iaidkai, nga iaid pynat shadem namar nga tip ba don kiba khmieh lynti ban ioh ia kren bad nga ne ba ngan rung bam kwai ha iing jong ki.

(Pyrta na bar). - Sangot, Sangot !

Sangot :- Mano ba khot ? - Balei ?

(**Nabar**) **:-** Wan kloi Sangot ! Kloi, don jingiakajia !

Sangot :- Khun ka mare ! (ieng artad) - Haba thngan ruh ia kajia, haba kdang ruh ia kajia ! Shuh ngan leit ai noh da ka sajia ia kata ka khun ka sala ! (u mih artad).

(dep bam ki ia bam kwai).

Rapi :- Ew, u kwai uba la bang la thiang la kum ka ngap ! Ha ia ai biang sa shi kyntien phi ia nga, ai da ka juh ka kti ! Tip ka jongno sha ?

Lasubon :- Thiang kum ka ngap jongno phi Bah Rapi ? Da pynkut seh, kum ka ngap jongno ?

Rapi :- Kum ka ngap jongno te, kum ka ngap jong, ... ehe ! nga mut ban ong kum ka ngap khlaw kein phi. To ia ai sa mar shikyntien phi ba ngin ia leit noh syndon ba la miet !

Hirmai :- Shuh phi !phi ia kyrkieh lei katta katta ! Kum ba don khun don kti pynban du ! Ap ngin ia mih ryngkat kein ba phin ia leit. On ia ngi.

Pongnai :- Hooid kein, sang phi ban kyntait ia ka jingud ki kynthei ki khynnah khamtam haba dang ia ryngkat rta ia ryngkat jinglong kumne.

Thaken :- Em phi, baroh phi ia bakla. Phim tip ba ngi ia don ha kam mynta ka miet ? Namar ba ka dei ka kylla apmiet jong ngi, u Sharai u ai shuti ia ngi tang haduh por thiah khynnah. Hynrei mynta, sngap ! uta u dkhoh pamtadong u la pah kyndit rot, imat la jan dap shiteng synnia.

Rapi :- Ia noh Thaken ! ym long shuh, katta u Sharai u la kren shrai ia ngi.

Thaken :- Hooid kein, to ho dang ia shong suk baroh ! ngin ia mih noh shwa ma ngi. Ym leh kumno phi, ngi kiba teh ka kam. (ki ia mih noh).

ACT 4 (SCENE - 5)

Janmiet :- Hapoh iing Syiem - Ka Syiem, ki Basan bad u Sangot ki ia shong pyrkhat kam. Rung u Myngken Khar-ir bad u Mara, ki khlawait ap pud u Syiem Khynriam.

Myngken :- Syiem bad ma phi ki Basan, Khublei ! Ha ka burom ka khet lapngar ngi khublei ia phi baroh ! Bad ha ka burom u Syiem Khynriam,- Khublei !

Syiem :- Ka jingwan kaba khlem da putnai kyrwoh ! La katta ruh, Khublei ! Ha ka burom u Syiem jong phi, To shong ! (ki shong).

Basan Marpan :- Kaba dei kata ka jingong i Mei 'lem, (u phai sha u Basan Rymbai). - Hato u Basan Korbar-ri u don jingtip ei ei shaphang ka jingwan jong kine arngut ?

Basan Rymbai :- Em, da la ka jingthikna ha la ka jingkynmaw, ngam tip ei ei.

Mara :- Oh, u Basan Korbar-ri pleng ! Khublei !

Syiem :- Ka jingwan kaba khlem nongrim bad khlem jingmut ! Ka mut aiu kane ?

Myngken :- Ka don ka nongrim, Syiem, ka don ka kam ba ngi wan ! La hukum da u Syiem jong ngi ban wan.

Syiem :- Lada don kum kata ka hukum, dei ban poishwa u kyrwoh kein.

Mara :- (u rkhie jam).- Ha-ha-ha-ha! Ki lapngar ki tharai ba ngi dei ki riewkai riew khlem kam. Lymda don ka kam phi tharai ngi don por hi ban wan ia kynduh khnang bad ban wan ia shongkai khnang bad phi hangne ? U Myngken u dei u kmai khlawait, ma nga pat nga dei uba bat ia ka burom ba hakhlieh tam ha ka hima. Phi pat phi niew riewkai riewthala ia ngi ?

Basan Marpan :- Niuma ia kata ka nam ka burom jong phi ngim ia kren ei ei. Kaba ngi ia kren mynta ka long ia ka jingwan ba khlem ka byrta ka shula jong phi. Lada ngi la tip lypa ia ka jingwan

jong phi, khlem pep ngin pdiang kat kum ka burom u Syiem jong phi kein.

Basan Rymbai :- Mara ! me phla jam ryndang ba me dei u khraw nam khraw burom, pynban me rkhie pat kum u riewkai riewthamula; iathuh noh ia kata ka kam kaba me don ba ngin iapyrkhat noh. Ka akor kabą tam kynmaw, kane kam dei ka iinig tamasa ! Ngim don por te me ban ia rkhie biria bad me ! Ngi ruh ngim dei ki riew khlem kam ho !

Mara :- Basan ! la phah ia ngi da u Syiem ban wan tyrwa ia ka jingiashong suk ia shong sain, ryngkat ka jingiadei lok ba pura ban ia kit ban ia bah ia ka khia ia ka shon baroh. Sngap ! kat da u Syiem jong ngi u wan tyrwa kum kane ka burom ha khmat jong phi. Hato um dei u Syiem uba da kwah shisha ia ka jingiashong suk para Syiem para kmie ?

Basan Marpan :- Nga sngewhun naduh la ka dohnud ia kane ka jingtyrwa ban don ka ia shongsuk ka ia shongsain, ka ia sngewbha ia sngewmiat para marjan para marpa. Shisien sngap la dei ban shu pdiang beit, ym don kam pyrkhat shuh ia ka dien ia ka khmat, ia ka 'timon ia ka 'tidiang. Hynrei map ia nga ba ngan ong ba ia mynta hi ngim pat lah ban pdiang khlem ka jingiapyrkhat sani bha para ma ngi. Balei nga kren kumta, namar kum ban ban biang, ka jingwan jong phi kaba khlem nongrim.

Mara :- Phi tharai sniew ia ngi ne Basan ? Phi tharai sniew ia u Syiem jong ngi ? (u rkhie jam). - Ha-ha-ha-ha !

Syiem :- Em Mara, ngim tharai sniew iano iano ruh hynrei u ksai ka jingakren u dei iaid kumta.

Mara :- U Syiem Narlein la sngewthuh ba mynta u pynkhreh shaid shi shaid ban wan iuh ban wan thom ia u pud u sam jong phi. Husiar ! la bna na ka khlieng ka tyngab ba u thmu ban pynjar ia u pud jong u haduh kane ka jaka ba ngi ia ieng mynta. Phi shngain ia kane ka kut thymmai jong phi ? Wat tang ka kut ap pud u Myngken ruh kam pat long eiei ban ia nujor. (u rkhie biang) - Ha-ha-ha-ha !

Basan Rymbai :- Khie leit iathuh sha u Syiem jong phi ba ia mynta hi, ngim pat lah ban pdiang ia kane ka jingtyrwa.

Mara :- Lada kumta, ngin leit noh kein ! (ki ia ieng artad).

Syiem :- Ha ka burom u Syiem Khynriam, ap ngin ia dih 'iadum mar shi jahoh ha shwa ba phin mih. - Lar ! sam 'iadum mar shi jahoh.

(Sam 'iadum u Lar):

Mara -: (u shim, u sma). - Hmm, ka sma pyut ! - (rkhie). - Ha-ha-ha-ha ! - Ngim ju dih ia ka 'iadum nongwei. Kam bang, ha-ha-ha-ha ! (u theh ia ka 'iadum ha madan bad u kyrdem ia ka jahoh) - Iapngar bieit ! ngam lah khlem da rkhie bein ia kane ka jingbieit jong phi.

(u khapbrip khmat ia u Myngken).

Myngken :- Mei 'lem Kynrad ! haba ngi wan tyrwa ia ka sngewbha ia ka sngewmiat, phi kyntait, hato lada ngin tyrwa da kane, (u sei ka wait). - Phin pdiang ?

Basan Rymbai :- Mynta ? me mut, mynta Myngken ?

Mara :- Ha-ha-ha ! mynta kein. Lano heit ? Ngi tyrwa mynta bad ka dei ruh ka jingtyrwa bakhatduh jong ngi, ha-ha-ha ! Khnang ba kane ka jingwan jong ngi kan ym long lehnohei, ha-ha-ha ! (u phai sha u Myngken).

Myngken :- Syiem, phi don khlawait ?

Basan Rymbai :- Ngi don ! me kwah katno ngut ban ia kynduh ?

Mara :- Tang u khmat jong ki kein.

(Rung u Sharai) :- Hai-re-hai ! nga nang mut uei re uba kwah ia kynduh khnang ia nga, dei pynban u lok barim du pleng ! Myngken ! nga da sngewtynnad eh ba me dang kynmaw ia nga bad ba me dang kwah ban ia kynduh khnang ia nga.

Myngken :- U sharai pleng ! Ha-ha-ha ! (u rkhie) - Khublei Sharai !

Sharai :- Khublei ! Me lyngngoh Myngken ? Mem ithuh shuh ia nga ? Toi

nga dang phong ia ka juh hi ka dur te me !

Myngken :- Sharai ! Kumno kumne ? Nga i khynnah ia me mynta ka sngi.

Sharai :- Niuma Myngken, ale habar para rangbah, ngin ia peit thuh bha khynnah mano ! (ki ia mih baroh).

(Ha payllaw - Ka Syiem, ki Basan, u Sangot, u Mara bad katto katne ki rangbah ki ıa ieng-peit).

Syiem:- Hei ! ka dei ka jingialehkai ho ! Sumar ioh ia mynsaw !

Sharai :- Myngken ! ong mame, mano ban ia pyni bor mynta ? Ma nga bad me, ne, ki wait jong ngi ?

Myngken :- Ki wait kein me Sharai, balei ban ia kynrup da ki kti kum ki kynthei ?

(mar ia sei wait, mar ia kynrup u Sharai. - Hap ka wait u Myngken).

Myngken - Ha-ha-ha-ha ! (u rkhie). - tang bat skhem ruh ngam pat lap ba bat, me da kawang jubor haduh katto ? Kato kam dei me Sharai ka rukom ialehkai para rangbah.

Sharai :- Me don ha phyllaw ka iing Syiem lapngar, ym ha phyllaw ka iing Syiem jong me. Mem tip ba kato dei ka rukom jong ngi ? Khar kloi ka wait jong me lane ngan dung ia ka shyntur ryngheng jong me !

(U Myngken u khar ka wait bad ki ia khun biang).

Myngken :- Ngam ailad ba men sangeh kat ba mem pat prie umksang.

Sharai :- Myngken kopsop ! me kynmaw ba me bein me khoh, me bynthiew me kyrkhah mynhakato ba ia pynbeit pud ?

Myngken :- Nga kynmaw me, la shibit ruh ngan leh kumjuh hi shwa ba ngan leit.

Sharai :- Niuma ! (hap ka wait u Myngken).

Sangot :- Dung Sharai ! - Dung, tynrah !

Syiem :- Sangeh, Sangeh Sharai ! nga iohi ba ka wait ba jawdud jong me ka la hun. Sangeh noh ! ka wait jong me ka la doh ia ka tyrpeng u Myngken.

Myngken :- Mara, Rap ! - Rap, nga la mynsaw ! (u Mara u btien ia u Myngken sharud).

Syiem :- Sharai ! me la pyrshah ia ka ktien jong nga. Peit u la mynsaw !

Sharai :- Mei 'lem Kynrad ! map ia nga, ka wait jong nga kam dei ka nongialehkai tamasa. (U phai sha u Mara) - Ko Mara pynshoi thma ! me pynshoi ia u lapngar ban peit sniew ia u Narlein, me pynshoi ia u paralok jong me ban ialeh bad nga, hato me pat me hun ban leit phai thylli ? - Ong Mara, ka wait jong nga ka kwah hi ban khublei ia me ruh haba me wan teng khat kumne.

Mara :- Map Sharai, shah ngan mih thylli nangne !

Sharai :- Lada kumta, to khie ia leit noh ! To tip nahuh mynta ba ha lapngar, don u Sharai khlawait.

(U Mara bad u Myngken ki ia leit noh).

Sangot :- Kumto kein kan ia jah kwah kato ka khun ka sala ! Ha ka sarong ha ka khawpud.

Syiem :- Ki wan ban riam ia ngi, ym dei Basan ?

Basan Rymbai :- Shai kdar, kata dei ka jingthmu jong ki. Ki mut ban pyniapeit matdong bad u Narlein.

Basan Marpan :- Kumto, man ka sngi arngut arngut ki shang sharum shaneng ban pyniatur ban pyniadur ia ki para Syiem ki para Kmie. Ngi dei ban da husiar bha ha ka jingiadei iatoh bad kum kito ki symbai briew.

Syiem :- Basan ! la biang ban ia pra noh. Nga ngeit ba ym don kam eiei ban ia pyrkhat ia kato ka jingwan pashat jingmut kito arngut mo ?

Basan Marpan :- Em, ym donkam ban ia pyrkhat eiei ia ka ktien kito ki myrsiang, ieh kin mat jlew katba ki mon katba kim pat kynduh khla. Khublei Mei 'lem ! ngin ia pra noh shwa. (ki ia pra noh).

ACT 4 (SCENE - 6)

Mynstep :- Ha iing u Basan Marpan.Ka step jer khun u Basan. Ki paitbah ki ia shong ha phyllaw.

(Mih u Basan napoh iing). - Hei khynraw ! map ho. Nga la leh khlem akor ia phi ki lok ki jor, ki kha ki man; la shu pynshong ia phi habar la kum ki blang ki masi. Map kein, namar hapoh ing ruh la ia khapngiah than, wat tang ban ia khih ruh ym ia long shuh. La jar katta, nga da kyrpad ia phi ba phin ia ap shitom kein haduh banda dep bam dep dih baroh. Kumne la dep artad ka jer ka thoh, ka lehniam ka lehrukom. Hei, sngewbha wat nym iapra ho ! - To da ia bam ia dih shwa katba nga ioh synei. Nga sngewtynnad ia ka jingiawan pynshit pynshngain jong phi ha kane ka step bakmen jong nga, te ia ka tam ka duna jong nga baroh sngewbha wat nym ia thew kein. Te ia kano kano kaba phi ia donkam hangne habar, u Sangot un peit. Pan na u, hukum ia u bad tim ia u lada duna ka bam ka dih. (U rung noh shapoh).

Sangot :- Sngap khynraw, ia sngap baroh ! phi la iohsngew hi da la ki shkor ba ia ka kam kaba habar, u Basan u la pynshet lut ha nga. Kumta,ka 'iadbang ka 'iadthiang, dei ka jong nga bad kaba tam na nga dei ka jong phi iasia. Lada phim pat kdang, iathuh donakor ha nga, uba la kdang pat u dei ban leit noh. Ia u tam hukum, ngam sngewtynnad, da lei lei ruhngam sngewtynnad.

(U Thaken bad u Lur ki ia shong mar syndah).

Thaken :- Bah Lur, balei phi ki ia slem pyndep kam ? Toi ki shait pyndep ia ka jer ia ka thoh mar ia mih ka sngi em ?

Lur :- Em phi, ia ka kam ki la dep, tip balei pat ba ki ia slem ban ai bam ai dih kumne ? Shi phi ! nga te haba wan sha ka kam khawai dawai kumne, hir hir ia ka 'iadum hi nga kwah iohmad.

(Pyrta u Sangot) - Hei wat ia khih, to ia shong beit noh; da pynpaw ia la

ki khmat ioh phi ia duh bhah duh bynta ei. To ia shong beit noh ban ia sdang bam ! (mih ka Hirmai napoh ing). - Oh, i Khongthei ! map ho ngan thlia noh ia i trai iing syndon ! Sam 'iadum noh ma phi, nangbud ki nongsam ja sam doh nadien jong phi ho Kongthei ! (sdang sam 'iadum ka Hirmai) - Are ! Sangeh, sangeh shwa phi Kongthei. Kumno kumne, i khyllah pynban du ! Mar ia dep kam shu rek rek ha ka bam dih syndon, u 'pujer u 'puthoh, u sying u jyllang, ka khapiah ka kha dain pat shaei ? Kine seh nyngkong kat kum ka riti ka dustur ba la buh u barim bajah.

Hirmai :- Oh, shisha ! nga la klet shoh tyndep kumba iap te phi. Sngewbha ia ap ho jang jang ngan da leit shim.

Sangot :- Em phi Kongthei, ieh ngan leit shim noh ma nga ba kham jlan ka kap ka sher. Haei phi buh ?

Hirmai :- (ka iohi ia u Thaken). - U 'pu im ban synreit nga la khleh um ha u prah, hei ! nga mut ban ong, ha ka 'liangdieng. U 'pu im ba la khleh sying khleh khapiah pat nga buh ha u prah.

(U Sangot u leit shim. - Shiphang u wan bad u sdang sam ia u kpu ba la khleh sying bad khapiah) - Lada nga kum iaid lait iano iano, sngewbha da ia ong ho khynraw ! (dep sam). - Phi la ia ioh lut baroh ? Bah Thaken, imat phim pat ioh ne ?

Thaken :- Koit phi Sangot, ym lei lei.

Sangot :- Amai ! lada ngam lap ba kylli, phi la hun ka duh bhah mu seh ? (u ai artad). - Shi phi Bah Thaken ! phi lehrain iano ? la i Kongthei pynban mo ade ! (rkhie kiba ia shong hajan. - U Sangot u synreit 'pu im). - Wat sngeweiei ho khynraw ! (u synreit artad). - Nga leh ia ka dustur ba la buh u barim.

U Wei :- Wow, la lieh ka met ka phad, ka khlieh ka reng la kum ki maw eitsim. Sangeh noh Sangot, la biang.

Sangot :- Died riewkai ! ba sang ho lih, wat ong kumta. Ka dustur te me kane. (u synreit naphang).

(Ka Hirmai ka sam 'iadum).

Hirmai :- Sngewbha ia dih kham kloi ho ba duna jahoh !

Sangot :- Hei, wat ia bat sah ia ki jahoh ! Mar ia dep dih, pynphai noh sha i nongsam khnang ba in ioh sam shaid shaid.

Lur :- (u shyit ia u Thaken). - Peit Thaken ! ka step ba kmen ka Hirmai. Ka khmat ba wiat rymmuin kum i shylluid syntiew, ka shalangmat ba lui lui kum ki kjat ka sngi jong ka 'tep phyrngap. Ka rynieng pat lada thew, kan poi tang harum shkor jong phi. Peit ! ka met ba ieng beit bad ba wan dur bha kum i khun bynriew ba la mut dur janai u nongthaw. U shniuh pat, wa, ym lah iohi ba la tap ka jain tapmoh. Thaken ! ong ma phi seh, balei i kup ia ka dur samla ba bha briew haduh kattai ? Hato ban thaw jingbishni ha pyrthei, ne, ban khring ia jingieit samla ba pura ? Para ! mynta ka sngi phi dei ban kren hakhmat ka Hirmai kum u riew stadkren.Ohshrong ia ki ktien jong phi kumba phi ohshrong ia ki kam ba phitrei. Lada phi bakla, ngan khot ia phi u bieit sniang.

Thaken :- To-to, ia kata baroh. Bah Lur, peit mynta ! ngan leh kumno, ban phet ruh khlem akor, ban shong ruh ka 'iadum ka la janpoi ha khmat. Ngan leh kumno para ?

Lur :- Shi phi kren khunlung than du ! dih la ka dih seh, dih khynsoit ieh in mat ieng haduh ba in da sohkhrai, tang ioh peit kai na khlieh haduh khongdong jat. Phim i, kum i sim mahadei ka Pyrem ba tapmoh khlieh jain ryndia stem ? Pyrshang riam para, phi dei ban pyrshang, khlem pep in ngat hi te !

Thaken :- Balei phi ktik dohnud than ia nga haduh katta katta ? Phim tip mo ba ka dei ka khun riewspah - khun bhasngi ki briew ?

Lur :- Phi bieit phngar ! sha basep ka sngi kan bret lut ia kita baroh phar tang lada phi lah ban ai ka jingieit ba pynhun nud ia ka.

(Poi ka Hirmai ha khmat). - Oh i Bah Lur ! balei ka Pongnai ka khlem wan ne ? Shi kaba la sarong sat ! (ka ai 'iadum artad).

Lur :- Em phi Khonthei, i khlem wan namar ba i shitom mynta la ar-lai sngi.

Hirmai :- Oh phi ong ! te yn leh kumno heit haba jia ka pang ka njun

kumta. Donbok ba kan jem hi noh kein kaba pli.

Lur :- Em, im da shitom than eh hi.

Hirmai :- Bah Thaken ! nga tip ba phim ju dih thala, shim tang kane shijahoh tang syaid ka met. (ka ai artad).

Thaken :- Map Khongthei, sngewbha wat nym pynbor. Teng teng nga shait mad hi, ngam len ia kata; hynrei mynta ka sngi ngam sngewkwah imat ba kham shit kata ka bneng.

Hirmai :- Map Bah ! shah ngan pynbor. Ka dei ka 'iadum bathiang bad batngen, ym dei kaba eh bakhor. Lada phi isih ia kane ka jahoh ba la ia dih paitbah, ngan leit shim da kawei kein.

Lur :- To shim seh para wat da dait than ia i bapli, phim pangnud mo haduh katta i la pynbor ?

Thaken :- (U Shim u mad). - Ew, ka khor phi Khongthei ! Wat sngew ei ei ho, ngaṇ shu bret noh. Nga shu pyni tang ka dak kein tang ban pyni ba ńga la pdiang ia ka jingtyrwa jong phi.

Lur :- Kaba dei kata, haba ka met kam mon, kan khnium pat lada pynrung jubor.

Hirmai :- Nga diaw phi Bah Thaken ia phi, da ei kein ngan ai haba kumne phi wan teng khat.

Thaken :- Koit Khongthei, phin diaw lei haduh katta ? Ki ktien seh kiba tam, kiba pynkdang nud ia nga.

U wei :- To seh pynpoi noh sha ngi de, la tyrkhong u pdot te !

Hirmai :- Wat sngew ei ei Bah, la lut ym don shuh. Ia ap un wan sam u Sangot ho !

Lur :- Khongthei, pynkhreh noh da ka bam ba kyrpang ia i Bah Thaken, ngà te ieh ngan mat ia bam hangne habar ryngkat bad une u ṗait ia dih, para ba ia dih.

Hirmai :- Lada kumta, wat pat leit ho Bah Thaken ! Sa wan rung shibit ynda la khaṁ ḍuna ki nongiabam. (ka leit noh).

Lur :- (u sah da ka tymbuit ia u Thaken). - Ong hooid seh tmoh !

Phi uba pynslem te tmain ! Phim iohi mo ba i la pisa mynsiem haduh ba im tip shuh ? Phin kit pop lada phim leit shibit.

Mih u Basan :- Sangot ! kumno ki paitbah, ki la ia biang ka bam ka dih ?

Sangot :- Ia ka bam te ngam tip phi basan, la u la ia biang ne em, namar ba u khlem ia pan shuh. Ia ka dih te nga lah ban bah jamin ba u la ia biang palat ia kaba u dei ban biang.

Basan :- Haba kumta, haduh katno lih Sangot kata ka jingbiang ka la palat ?

Sangot :- Phim i, baroh ki la ia iohthiah suk ? (rkhie u Basan bad u rung artad shapoh iing).

ACT 4 (SCENE - 7)

Ka juh ka por :- Ha iing shet ja. - Ka Hirmai bad ka Kmie.

Kmie :- Khongthei ! lum-lang noh ia kine ki luri ki lura, ki lynruh ki lynram baroh khoit. Peit, ka jakhlia ka jakhlaid, ka jaboh ka jabain ka bym ithuh ithaw shuh ! Ynda phi la dep sait dep khlieng, sa lum syndong ia ka iing ho khun ! Nga, ngan leit ialam kai noh ia ki hep sha kper ba shit than .... Oh ! lada dang don kiba ia bam sa nang peit hi ma phi kein, (ka kmie bad ki khun rit ki ia mih noh).

(Ka Hirmai ka sdang lum ia ki pliang ki khiew)

Shish ! ka luri ka lura, ka lymbrum ka lymbram aiu kaba katne katne eh ? Tang kawei ka paralok ba ia ieit ruh ka khlem ia wan mih satia Ba kan da wan tang ka Pongnai ruh ... (rung u Thaken). - Oh ! phi la wan ? - nga nang mut ba phi la leit.

Thaken :- Ngan leit kumno phi Kongthei, ngam sngewsuk te khlem da ioh ia kren ia phi.

Hirmai :- Shong seh kata ! - Shong, phin lehrain iano ? I Mei i la leit

ialam kai ia ki hep sha kper, i Pa ruh tang mar ia dep bam hi i la leit donkam sha iing Syiem. Shong Bah ! (ka ai lyngknot). Phim i kat kane ka kam nga dei banpyndep mynta ka sngi ? Haba kumne, nga kynmaw ia ka Pongnai ka paralok khynnah khunlung jong nga, lada kan don ma ka, mynta ka sngi kan ia miet sngi bad nga hangne. Shong seh Bah, balei phi shu ieng sah ?

Thaken :- Ngan shong shuh kumno phi Kongthei, haba la ioh ia kren kumne te ngan leit noh syndon hi kein. Kawei ruh, ngam kwah ban pynwit ia ka jingbun kam jong phi.

Hirmai :- Shuh phi ! mar shu ia rung mar ia mih noh kum u mongwan beh ram ba khoi khoi mynsiem. Wei haba phi la rung te, to da shong seh ngin ia bam tang u kwai mar shi kyntien. (u shong, ka shim u shang kwai). - Phi ong hana ba phim hun ban leit khlem da ioh ia kren bad nga mo? Ish ! ki ktien shisien sngap kiba da ai jinghun shisha ia nga. Hynrei ka jingshisha pat ka long ba nga da phah khnang ba phin wan rung, ym dei ?

Thaken :- Baroh ar ki dei, (u wiat), - ong kein mynta phi donkam aiu ? Ynda la dep ka kam ngin sa ia shong kai shong bam kwai pat lada dang don ka por.

Hirmai :- Nga khot khnang ia phi namar ba phi kyntait ia ka 'iadum ba nga tyrwa kein. Ngam sngewhun ba phin mih khlem da bam da dih shwa.

Thaken :- Yn lei phi Khongthei dang katta, ngam pat da sngewthngan hi te. Balei phi da shitom jingmut ia nga haduh katta katta. Phim tip mo ba nga dei tang u nongwei uba shong kyndoi jakpoh hangne ? Ia u para shnong u para thaw uba dang ioh ban ia bam ia dih kylliang, te dei hok seh ban sngewsih sngewdiaw lada leh khlem akor ia u.

Hirmai :- Are Bah ! nga tyrwa 'iadum phi ong ba phim ju dih, mynta nga tyrwa ja ruh phi ong ba phim pat thngan, balei ka ja ruh phim ju bam seh mo ? Bam seh shikyntien arkyntien tang hun ma nga ka nongtyrwa. Ah Thaken ! tang namar ba phi

khraw, ym bit shuh mo ban pdiang ia ka burom jong ngi ki rit ki ria,, ki kynthei ki khynnah ?

Thaken :- Wow mei ! kum u nongsiat khnam batbit phi thew ia ki ktien ha dohnud syndon du ? Kongthei ! phim tip ba nga dei tang u iaidwir u shangmakia ? Lada ngan pdiang ia ka burom binong bishon jong phi, hato ngam dei u khwan burom ? Shisha, nga dei u khun bakhraw, bad ka Syiem lapngar ruh ka pynkup burom. Hynrei ia ki jingshisha ka jingim la jong kham bha ba ngan shu buhrieh khop hapoh dohnud. Jait ba phi la kynnoh than eh, ngan shu phla ba ka jingim jong nga dei kaba khlem dur, khlem dor bad khlem nongrim ha pyrthei shongbasa. Sha ba beh ke lyer shata ka shu dem.

Hirmai :- Ah Thaken ! ngam don nia ban pynrem ia phi. Map ia nga, nga dei ka riew blad thylliej. Lada ngan jin da la don u thylliej uba thiang, ngan jin da la dain dor mardor ia ki ktien jong phi. Ki kyntien kiba sngew raitong sat ban sngap !

Thaken :- Sngew raitong kein ! la kha ia nga ha ka jingkhraw bad ka burom, hynrei kha ma kha nga kylla long u mraw hangne. La sait noh ia ki rong ki rup ba itynnad jong nga, mynta nga long tang u riewkai, riewpoh bad riewmadan. Ngam haram ia ka jingsbun kaba nga ioh hangne, hynrei kam ia marhom satia bad kaba nga la duh. Hato haba kumta, ngam la dei u khilainuid, uba la tait kur tait jaid bad uba la kynther jymbuin ka kmie kaba kha ba pun ? Mano ba tip ba ka jingim jong nga kan tyllun biang nangne sa shisien shawei pat.

Hirmai :- Ah Thaken ! ia la ki jynjar kham bha ba ngan shu len myntoi ei. Lada thad madan, lehse ki jong phi kin kham poh. Ki jingpyrkhat synnia sngi ki ker sawdong ia nga ia kiba ngam don lad ban kiar marwei, Barobor, ka dohnud ka khriat kumba spain u thah ka Tlang bad ka mynsiem ka pisa ka lynga kum u nongpang ba ha tmier ka jingiap.

Thaken :- Kongthei ! ki jynjar kiba tlot du. Kita kin shu jah rngai lada phi ia khleh bad ki lok ki jor, ki kher ki mer kiba don shabar ka phyllaw jong phi. Iaid kai shang kai sha lum sha wah, sha

khlaw sha btap, ba kan sting ka jingmut jingpyrkhat jong phi, Ah Hirmai ! kum ia nga wat leit pyrkhat pynlut por ei.

Hirmai :- Phi kren bein ia nga ka kynthei ! Katno eh ka long kynthei jong nga kan khraw ha khmat ka pyrthei ? Ne phi tynjuh ba ngan phla shem mynsiem ? Ong Thaken, hato phi pan ia ka jingphla ka dohnud jong nga ? Sngap ngan phla hok, ba nga ieit ia phi. Jar jar haba la khapbrip ka mariang, nga ju ber ia ki phngit jingieit ha ki 'erbatemon ka synnia da kaba kyrmen ba kin leit syrpai pynkyndit rot ia ka dohnud jong phi. Miet bad sngi phi don hapoh jingmut jong nga. Sngap Thaken ! phi la hun katta ? Lada phim pat hun, ai lad ba ngan jam shuh sa khyndiat.

Thaken :- Kum u bieit khlem sabing, shikyntien ruh ngam lait ang shuh. La kyndeh ka shadem, la pisa ka pyrkhat, haduh katno long shisha kata ka sur-phla kynthei. Hynrei ruma rutit nga ruh ngan phla ba nga ieit ia phi. Ha ka por ba pah ki niangkynjah, ha ka por ba pah kyndit rot u piangpairoh, nga kynmaw tympang ia ka por ba nga iohi nyngkong ia phi. Haba shai sngur u 'naipyllun ka sahit, ka mynsiem ka pisa kwah iohi ia ka khmat ba ieit jong phi. U 'tiew tdongmiaw bad 'matparo, u 'tiew mationg bad u 'tiew lyngksiar, ki iathuhkhana pynkyndeh nud ia ka 'mat ba lui lui jong phi. Ah ka jingieit samla barieh jong nga ! hato phan mih bar noh mynta ka sngi ? Konghtei ! phi la hun ? Ne phi dang kwah ba ngan kren ruma shuh sa shiphang ?

Hirmai :- Kein noh Baieit jong nga, wat ruma shuh. Wat pynkup 'tien shukor ia u thylliej jong phi, ioh kynshi ei ka pyrthei ia nga ka 'thei shibuit.

Thaken :- Ngam dei u riewkai ba kmen shukor. Wat artatien, nga ieit shisha ia phi. Nga shngain ka mynsiem, nga skhem ka longbriew,nga sngew kumba la sain thymmai ia ka longrynieng jong nga.

Hirmai :- Lada haduh katta phi kren 'tien rangbah, pyni kein ia ka dak, ka dak jingieit jong phi.

Thaken :- Ka dak ? Ki tymmen ki ong, 'doh na ngap kadiang ban ia kynmaw kyndiang', nga pat ngan doh na shalangmat ban dang ia kynduh pat (u doh artad). - La biang ?

Hirmai :- La biang ! - la biang baieit jong nga. Na ka jingiaieit i Mei bad i Pa la sain dur ia ka longrynieng jong nga, ha ka jingieit u Baieit jong nga ngan im bad ngan iap !

Thaken :- Na ka jingieit ka Meirilung nga la mih, sha ka jingieit ka Meirisan ngan rung pat. To ho Kongthei, ngan leit noh shwa !

Hirmai :- To Bah, leit suk ho ! (mih noh u Thaken).

ACT 4 (SCENE - 8)

Janmiet :- Ka Syiem, u Thaken bad u Basan Marpan ki ia iaid kai sawdong ka Nongbah.

Syiem :- Thaken ! - nga kwah ba men leit ialam shwa ia nga na Khyrdop, nangta pat sawdong ka Nongbah, me sngew ?

Thaken :- Mei 'lem ! kat kum ka jingkwah jong phi ngan leh. (ia iaid artad. - Poi ha Khyrdop).

Syiem :- Kumno kumne ? Basan peit ! ka Khyrdop kaba la i tad dor than, ym dei ?

Thaken :- Mei 'lem Kynrad ! ka i tad dor haba shu peit, hynrei kam dei pat kaba da tad dor than kumba ong ma phi.

Syiem :- Kumno kumta me kyllain ktien kum u jyrmi kadiang ? Haw kyllain sha kamon pat ban ia shai.

Thaken :- U rangbah u tip ia ka dor jong ka kam kaba u trei, katba ki kynthei pat ki ia dain dor ha la ka jingbym sngewthuh. Shisha, ka Khyrdop kam phong satia ia ki rong ki rup, ki shrong ki shrup, hynrei peit ia ka jingskhem jong ka kein kaba lah ban iohi tang ha ka shi shlip ia peit. La tei ia ka da kaba mang ba katba dang ieng une u lum bad katba u pait lapngar u dang ri

ia la ki jong kihok, kan iai ieng junom hangne.

Basan Marpan: - Ka dei Mei 'lem, dei tang u nongtrei uba nang ban buh dor ia ka jingtrei kaba u la trei. Peit ! kat shaba phai dap tang kiba pynshoh khmat suda. U lum uba rieh hapoh 'lawbah badum, u paw mynta kum u lum ba dang kynton thymmai ki blei. (ki ia iaid artad). - Peit ! ka jingjylliew ka kharai, peit ka jingjrong ka kynroh, ka jingtrei kaba la biang shisha khlem ujor. Wow ka jingtrei ! ka jingtrei kaba la dei hok ban ai jingiaroh..

Syiem :- Batai Thaken ! kaei ka jingmut jong kine ki dienglung kiba la thung sawdong kane ka Nongbah ?

Thaken :- Ia mynta hi kine kim don jingmut ei ei ruh em, kine ki dei ki dieng sohkyndur baphuh 'tiew kjatsngi. Ynda ki la pura ka jingsan, ki 'mationg bad tdongmiaw kin sa pynnoh la ki khlieh na ki tnad jong ki. Kine kein kinkhawoit ia ki rang bad 'thei samla ha ki por iaid kai bam lyer ka janmiet.

Syiem :- Ka jingtrei kaba da biang. Basan ! nga la thait, ia ngin ia leit phai noh.

Thaken :- Mei 'lem ! lada phi mynjur, ngan ialam ia phi sha ki mawknor. Hangta ngin ia shong jahthait hashwa ba ngin leit phai sha iing.

Basan Marpan :- Ialam Thaken ban ioh peit kai artad ki long kumno. (ki ia leit. - Poi ha mawknor).

Syiem :- Shong Basan ! to ngin ia shong jahthait shwa hangne shiphang. Ki mawknor kiba la pynieng ha ka jaka kaba dei thik khlem bakla. Peit Basan, ym dei ?

Basan Marpan :- Ki mawknor kiba lah ban shaniah kum ka khet, u diengsning uba kah syrngiew na shadien kum ka shanduwa, sngew kumba ki don ka bor ban kjit ia ka thait ka jrem kiba khum, ba teh ia ka met ka p[had, ka mynsiemka dohnud.

Syiem :- Hooid Basan ! ka 'erkhriat ka phudwah ka jliah ia ki symboh syep ka shalangmat, ka 'erbatemon ba mih na ka jingkaweh ki 'nad diengbah ka syrpai pyntyrsiang ia ka snieh doh ba

lhep. Wow ! nga klet lut ia ka jynjar ka khuslai, ka eh ka khor ka longbriew manbriew haba nga iohi ia kane ka mariang lapngar ba sawang. Peit Basan, ki tai-tai ki lum shilliang MYngkhen ba sarong u Syiem Synteng. U Lum Shyllong ruh lah ban iohi nangne kyndiang ba u ieng kynjreng ryngkat ka burom ba pynkup ki Syiem Khynriam (wan u Lar).

Lar :- (u nguh) - Mei "iem ! u Basan Korbar-ri u la wan phai na Nongtham. Mynta u don hapoh iing Syiem, u ap ban ia kynduh lang ia phi baroh.

Syiem :- Ka khubor ba kmen Basan ! (ka ieng artad), - la ngin ia leit noh ! (ki ia leit).

ACT - 5 (SCENE - I)

Hapoh khlaw :- Ka Hirmai ka tho hdieng.

(wan u Thaken - Nga dang mut mano re, tip ma i Kongthei pynban du plengi.

Hirmai - Shi phi ! nga da kyndit kumba iuh tdong bsein. Shaei kumne Bah Thaken phi rah la khnam la ryntih kumne ?

Thaken - Nga iaid synr... ia kiba kum maphi kein Kongthei. Ha ka jingshisha ka dei ka kam jong u Korakei hynrei namar ba u pang, u Sharai u la bujli da nga mynta ka sngi. Sawdong ki rudnong ki shong suk thiah suk, ym don satia ka tieng ka ma. Te sa aiu pat, satang ban bsuh ia u khnam ha ryngkap bad pynsynjor ia u saisiej bad ia shongkai myllen noh bad phi kein shiphang arphang. (u shong artad).

Hirmai :- Shong kai bad nga ? ngam don por te phi ! kyrkieh ka tongum ka tongwah, kyrkieh ka shet ka tiew, ka kam iing ka kam sem te phi.

Thaken - Nga tip ia kata baroh wat da niewtang eh. Kham sting kam pynban ma ngi ki shakri briew kein phi kiba shu ap beit ia ka jamiet jastep na la ki kynrad. Phi wan thohdieng tang marwei

? Sha kongthei tang marwei ne ?

Hirmai - Em phi arngut (ka rkhie artad)

Thaken - Bad no ?

Hirmai - Bad no pat ? Bad ma phi keiñ, (ka rkhie).

Thaken - Ha-ha-hal (u rkhïe) - Ka bor kynthei shisha ! ia ka diengiap ruh phi da kwah pom pynluin wait ei. Leh kumne seh ban kham kloï (U ieng u kdiah artad ia ki dieng da ka kti).

Hirmai - La biang phi bah Thaken ioh ngam lah kit shuh. Shuh ngan thawar noh !

Thaken - Thawar phi ong ? Shong shwa seh nga kwah ia shong kai bad phi te.

Hirmai - Em phi, nga sheptieng ba ioh nga shah mai lada nga poi slem sha iing.

Thaken - Kyrkieh, bun, kam, shah mai ! lai tylli kiba snoh lynter ha i khmut thylliej jong phi barobor. (u bat ia ka kti ka Hirmai) - Shong Shwa, shong jah thait jang jang. (ka shong) - Lada ki kti bad ki kjat jong phi ki bun kam shisha kumba phi ong. ki la dei ban rew, ban khain bad ban sohkhliang ; hynrei ki jem, ki jliah bad ki syaid hor hor haba syrpai. (u syrpai artad). - Lada phi shah mai lynter kumba phi ju iathuh ha nga, ka khmat ka la dei ban kylla dur bad blad, hynrei ka miat dur bad ka phong ia ka jingbha briew kumjuh ; ka snieh doh ka um ka ih, ki ngap bad rmiang shyntur ki kup sarong ia ka rong saw ba pynlup khmat pynlup khmut ban peit. Imat phi kren lamler ! Baieit jong nga, imat phi kren lamler !.

Hirmai - Ka dohnud pat ? Batai ia ka dohnud de seh baieit jong nga !

Thaken - Tip ei ! mano ban iohi ia ka dohnud kaba sha lyndet ka bor briew ban iohi ?

Hirmai - Kiba ha iing jong nga ki la suba ba nga ia ieit bad phi .....

Thaken - Wow, ka jingbieit ! balei phi ap haduh ba kin da suba ? Balei phim iathuh noh ? Ngam kwah ban buhrieh ia lade sha lyndet

ka jingiohi jong ki, ym don jingmyntoi eiei ban leh kumta. Iathuh noh Iane ngan phah noh da u ksiang ban shai noh ka kam.

Hirmai - Haba nga iohi ia ka jingpaka-nylla ka jinglong ka akor jong phi, ryngkat ka long-samla kaba khuid kaba sngur kaba phi don, wow, ka dohnud jong nga ka um da ka jingsngewmyllung. Nga nud ban ong ba lada don ka ia ieit samla ba hok tam ha pyrthei, dei kane kaba ia kynduh ma nga. Hynrei Baieit jong nga, lada ngan iathuh ia kane ka jingiaieit ha i Pa, nga pan ia la ka jong ka Ianot. (ka iam)

Thaken - Sa ki ummat pat ? Ki symboh ummat aiu kine pat phi sdien ha ki ngap jong phi ? Shah Baieit ba ngan tip ia kane ka jingjynjar jong phi.

Hirmai - Shah ba ngan leit noh ! Ngam kwah ba phin ngop lem ha ka jynjar jong nga. Toi ha ka jingshisha, nga dei ban ai tang ka jingtngen ha phi.

Thaken - Iathuh, Iane ap haduh ban da wan wad kiba ha iing jong phi.

Hirmai - Lada haduh katta, smai kein ba phin nym iehnoh ia nga.

Thaken - Ngam smai, namar nga sheptieng ba ioh nga kylla long u lamler ha khmat ki blei. Lada phi ieit shisha ia nga, to iathuh mon sngewbha kein.

Hirmai - Ah, ka jynjar ! ka jynjar aiu sha kane ? Nga ud kum ka kyrngem, nga noh mynsiem jylliew kum u briew ba ban khia ka jingkit na ingdong. Hato kine kiei kiei ki wan ban phrang ia ka lawei bakmen jong nga, ne, ki wan ban pynlyngkot rta ia nga ? Dei kane mo kata ka por samla bathiang ba silet tympang nud ki tymmen ? - Lada dei kane, kthang du khatei ! - Batai Baieit, batai seh ! balei phi shu sngap ? Phim tip ba i Pa i pynbor ia nga ban ia ieit bad u Arbor u khun ka law Saring ? Ah, ngam mon, ngam mon ! Hynrei lada nga pyni ia kata ka jingbymmon, i Pa in nym pynshah shkor satia ia nga.

Thaken - Wow, kein noh, kein noh Hirmai ! Kaei kata phi iathuh ? La makna ka long rangbah jong nga, nga shah pynbieit kai ha

ka shibuit shibor. La biang, la biang ba ka pyrthei kan rkhie bein ia nga. Kein noh Kongthei, la suk ka iap ban ia ka im jah burom ha pyrthei. (u ieng artad).

Hirmai - (ka bat ia u Thaken - Shong shwa Baieit ! Kumno Kynrad phin shu iehnoh jyndat ia nga weibriew hangne ryngkat ki ummat kthang ? Kane mo Baieit kata ka jingieit kaba phi la kular ia nga ? Haba phim mon, balei ngan pynbor ba phin sngap ia ki jynjar jong nga ! Ah ka jingieit kaba la lyngkot rta than !

Thaken - Nga dei uei Hirmai ba ngan ia knieh jingieit bad u Arbor, u khun syiem u khun patsha, u khun baheh u khun bakhraw ? Ka long khlem akor ia nga u nonghwei shisngi ban pynsngewsih ia u trai muluk u trai jaka. Nalor kata, u dei u kynrad ha uba nga buh ia la ka jinglongmraw.

Hirmai - Baieit, sngap seh, shah shkor seh ia nga ! Da ka hok nga la iathuh ba ngam mon, dei tang ka jingpynbor i Pa. tang namar ba u dei u khun bakhraw, don hok ban pyniaieit jubor ia nga ? Ka jingieit kam dei ka mar tad dor, ne ka mar ia die ia thied. Kam khwan bor khwan burom hynrei ka jied mon sngewbha. Ha khmat jong nga kham khraw ma phi bad kham don burom ma phi. Baieit, lada phi ieit shisha, wat klet kein ia ka dak ba phi la buh ha shalangmat jong nga. Ngan leit noh, ka por kam shah shuh ba ngan dang shong. Ngin ia kynduh biang lashai ka miet. (ka ieng artad).

Thaken - Haei ?

Hirmai - Ha ka jaka ba ai jingshai ki niangbading kein, ynda la kynjah thiah.

Thaken - Lada kumta, ngin ia kynduh ha mawknor kein.

Hirmai - Thik, thik hangta khlem bakla ! (ka kit ki dieng bad ka leit noh).

ACT - 5 (SCENE - 2)

Hapoh Khlaw :- Ka Lasa ka apblang.

(ka shong pyrkhat) - La pun la kha ia nga ha Narlein hynrei ngam kwah shuh ban leit phai shata. La pynheh la pynsan ia nga hangne ha lapngar bad hangne nga angnud ban iap. Kha hawei, iap hawei ? -Kumno kumta ? - Niuma ! ka pyrthei ka dei ka jaka ia baroh. Hooid, nga kwah ban im tymmen hangne ryngkat kine ki lok ba lui lui jong nga. Shish-shish ! balei ngan pyrkhat, shitom jingmut ia ka lawei ? (ka ieng artad bad ka niah ia ki blang) - Ia-ia baroh ! Ia ia leit dih um shwa ! (ka rah i khun blang ha kti). - Hei tymmen, iaid shane ! - Peit ho ioh phi jah rngai ! - Ia-ia baroh, kloi ! (dih um ki blang).

(Ka ieng halor u maw, ka rwai)-

-Blang balieh blang baiong,

Bam 'langlung ha Umpyrdong;

'Lang kynthei' Langsohmoh,

Bam 'langlung ha Umjymphoh.

(wan ki nongap masi).-

Uwei - Ade, phi syiang ryndang kum u piangpairoh pleng! - Kloi ho, da kham kloi, ngin pyndih um sa ki masi jong ngi pat !

Lasa - Da ap jang jang ho Bah, kumne ki dang shu ia dih te phi !

Uwei - Kloi-kloi, ym don por ban ap ! Lada phim kloi ngin pyniuh da kine ki masi jong ngi bad blang bad briew. Kloi !

Lasa - Ap seh Bah, phim ia isnei mo ia nga ka shakri briew !

Uwei - Em-ein, wat bun nia ! Kloi, niah noh shawei !

(wan u Korakei) - Mano kumta ? Uei uta uba jrong thylliej than ? Kwah pynsmiej khohwah da une u teinthap ne ? Ia ka bapli ka shibuit ka shibor ruh mem ia lehrain ei ban ia bun nia, khun ka sala !

Uwei - Bah Korakei ! phi wan tuklar lei ma phi ia ka kam apblang apmasi ha lum ha wah ? Phi te ha madan thma seh !

Korakei - Ia ka Lasa ruh me ia saitlah, ia nga ruh me ia saitlah, me ia kwah ai jingsneng shisha ? Mem ia tip ia ka kam jong nga ? - Khie ia niah noh ia kine ki masi jong me shawei, kloi ! (ki niah noh shawei). - U Korakei u phai sha ka Lasa). - Haba byrthen u rangbah kam banse ban ia pyndem tdong, ha-ha-ha ! (u rkhie).

Lasa - Khublei shibun Bah, junom ngan pyrto ia kane ka jinglehbha jong phi !

Korakei - Lada kumta, nga ruh junom kein ngan kmen.

Lasa - Bad ngan pynpoi ruh ia kane ka khubor haduh ki tyndong shkor ka Syiem.

Korakei - Balei jin haduh ki shkor ka Syiem ? Hato tang ha ka dohnud jong phi kam la biang eh ?

Lasa - Ban shu set kut ia ka jingleh bha jong phi tang ha la dohnud ka mut ba dang lah ban siew kylliang kein Bah. Ah, nga te ka shakri briew, ngan leit don lad shaei phi ban leh kumta ?

Korakei - Koit Kong ! wat shitom jingmut ei ei ia kata, ngam shym leh da la ka mon sngewbha hynrei da ka hukum.

Lasa - Da ka mon sngewbha ne da ka hukum, ka jingleh bha te ka dei hi ka jingleh bha kein phi.

Korakei - Haba kumta, ka jingsiew kylliang aiu Kong phi mut ? Ngam dei te u khwan burom na ka kynthei ka khynnah ! Lada phi shitom jingmut eh haduh katta katta, to siew noh da ka jingieit kein.

Lasa - Naba jyndong sha ba jylliew phi la khynniad ia ka jingiakren. To ho Bah, ngan leit peit noh ia ki blang ba ioh ki kma. (ka ieng artad).

Korakei - Kong, kum ha kino ki jaka phi shait apblang ba ngan wan ia kynduh ia phi ? - Nga mut ba kata dei ka kam jong nga hi kein kum u nongsynran ia kiba kum ma phi.

Lasa - Hapoh khlaw kein, ha ki jaka baphuh u 'tiewtdongmiaw bad 'matparao, ha ki jaka ba shad pynnoh khlieh u 'mationg bad dohmaw Nangta pat ha ki jaka ba pah ka dkhoh ka kyrngem; ha ki jaka ba patit jam ryndang u jalyeit u rynniaw. Lada ngam don ha kita ki jaka wad ia nga ha ki jaka dih um u 'keirang bad u pongrem, ne ha ki phutwah ba jngi sarong u khasaw bad u shersyngkai. (ka leit artad).

Korakei - Oh, to-to ! (u peit bud nadien).

ACT - 6 (SCENE - 1)

Hapoh iing Syiem :- Ka Syiem, ki Basan bad u Sangot ki ia shong.

Basan Marpan - Meï 'lem! lada ym don ki kam kiba eh ba thain ne ki kam kiba dawa ia ka jingiapyrkhat kyrkieh, nga kwah laitluid mynta ka sngi. Nga kwah ban leit khwai dohthli sha Wah Umtung tang ioh lyer wah teng teng. Wat la katta ruh, nga kloi ban weng ia la ka jingthmu lada don ki kam kiba shah hakhmt ban ia pyrkhat ne pyndep.

Syiem - Ka don tang kawei Basan, kane ka dei ka kam sngewbha sngewmiat ia kaba nga kwah ban ia pyrkhat biang por mynta. Kam dawa por slem ban ia pyrkhat, nga ngeit. Kata ka dei ka Shad Lakhongpong. Shisha, ka por shad ka dang slem, pynban nga kwah ba ngin sdang ban ia pynkhreh noh naduh mynta hi. Lada phi ia mynjur lang, nga kwah ba kane ka shad kan long kaba heh mynta u snem ba kan long artad kum ka jingleh kmen na ka bynta kane ka Kut thymmai jong ngi ia kaba dang shu dep shen.

Basan Marpan - Wow Mei 'lem! haba phi kynmaw ia kane ka shad, nga sngewshait sngewkhlain kynsan ka met ka phad, nga sngewsyaid kynsan ka mynsiem ka dohnud Nga sngew kumba ngan talain ia la u diengduh bad ban sohtyngkoh noh mynta hi. Naduh ba nga dang rit nga ia dei kti ia dei kjat, ia dei kam ia dei jam bad kane ka shad, nga ju ia shim bynta

naduh ka put ka tem haduh ka ia bam ia dih sngewbha. Wat mynta ba nga la tymmen katne ruh, nga sngewphuh mat haba nga poi kynmaw ia ka. U nongbuh u nongseng jong ka dei u bastad shisha, u iohi imat ba lada khlem ka kmen ka sngewbha, ka jingim u briew ka kloi ban shroin ban lyko. La ai mynsiem ia u tymmen u kro, u samla u samhoi bad ia ki kynthei ki khynnah. Namarkata, da la ka mynsiem nga mynjur ban ia pyrkhat ia kane ka kam mynta.

Syiem - Basan Korbar-ri, kumno phin ai jingmut ?

Basan Rymbai - Nga ruh nga ia mynjur ia kane, bad nga tharai ba ym da donkam ban da pyrkhat shitom namar ba kam dei ka kam kaba thymmai. Ka kam mynta ka long sa tang ban ia khreh ia khrum bad ban buh ia ka sngi ka ia ban sdang ka kam.

Syiem - To kata, haba la ia mynjur lang kumta, nga hukum ia u Sangot ba un pynsawa noh ha shnong ha thaw.

(rung ka Luh Shadap - Ka kit ka khoh soh).

Luh - (ka nguh ia ka Syiem) - Kynrad isynei seh ia nga ka rangli, shim kine ki soh jong nga ! (ka pynhiar ka khoh). -Nga don tang ki khunrit kiba iam jakyntien. Ym don ba peit ym don ba i shuh ia nga, u kpa ki khun ruh um don shuh ha pyrthei. Kynrad ! ia ai ia nga tang shidun u khaw tang ioh dih umshit ki khun la shibit ka miet. (ka pyni artad ia ki soh). -Kine ki sohlong bajew pyngngad, kine ki sohmyndong, ki sohnairiang. -to jied hi ma phi Kynrad katba phi ihun ka khmat ! Isnei Kynrad, shim kine ki soh jong nga, tang ioh khaw miet ki khun ! (ki Basan ki peit lyngngoh, ka Syiem pat ka peit dom).

Syiem - Khun ka nongkhrong ! Kumno pha nud da ma pha kane ban wan tur ha khmat ka khet jong nga ? Pham tip ba pha la pynwit ia ka jingpyrkhat kam jong ngi ? Khun ka pohjaid, shabar ! Khie leit die noh shawei, ngam kwah ia kito ki sohpyut jong pha, mih noh shabar !

Luh - Kynrad jong nga ! nga la shang ia ka Nongbah baroh kawei hynrei ym don satia kiba thied soh ne kiba leh ia kano kano

ka kam sbun ia nga, Kynrad, to isnei seh ia nga ka duk ka shempap !

Syiem - Shabar nga ong ia pha, khun ka mrad krem ! Nga ishrai ia pha kane ! (Ka Luh ka kit ka khoh).

Basan Marpan - Syiem, phi la kren palat. Mano ban khmieh lynti ban mih kum kita ki ktien na phi kaba dei hok ban kdup ban thum ia u khun u hajar ? Niuma, teng teng ym lah ban teh lakam ia la u thylliej ! Hynrei to isnei ia ka, ai ba ki khun jong ka kin nym shah jingit. Ia shibit. Syiem ! isnei ia kum kine, khnang ba ka pyrthei kan dup tip ba ha khmat ka khet lapngar, don ka jingsbun.

(ka syiem ka phah ia u Lar ba un ai khaw ia ka Luh).

Luh - Shihajar nguh ia phi Kynrad ? phi la isnei ia nga ki blei kin isnei ia phi.

Syiem - Niuma-niuma, khie mih noh shabar ! (ka Luh ka nguh bad mih noh). -(ka Syiem ka phai sha ki Basan). -Basan! nga ia leh ban kiar na ka jingleh sbun namar ba ngam kwah ba ki briew kin long ki nongkhrong ne alhia. Phi tip hi ba ki nongkhrong bad ki alhia, ki kylla long ki nongtuh bad ki nongpyniap bad ynda haba la kmai bha kine ki jinglong ki mih pat sa ki har rukom ki jingsniew. Kumta, nga khapnap jingsbun kum ka jingkhang lad ia kine ki kam sniew.

Basan Marpan - U nongtuh um dei u nongkhrong, u nongpyniap ruh um dei u nongkhrong. U nongkhrong u dei hi tang u nongkhrong. U nongkhrong ba shisha, dei ki blei ha ka dur briew. Ka jingwan rung jong ki ha kano kano ka iing khamtam ka iing badap babiang, ka mut ka jingwan pan khajna ki blei na kaei kaba ki la kyrkhu. Lada ym siew, ki lah ban shim noh ia kaei kaba ki la ai bad ki ai noh shawei. Lymda kumta, balei ki blei ki buh ia kiwei halor ka khet bad ia kiwei pat ban dem ha ki slajat, haba ngi tip ba ki blei kim leh shilliang khmat iano iano ? Namarkata, leh isynei, khnang ba ki blei kin isynei ia ngi. Ai ia ki nongkhrong haba don, namar ba baroh ngi dei ki nongkhrong ha khmat ka khet ki blei.

(rung arngut ki shakri kynthei)

Kawei - (ka nguh ia ka Syiem). -Kynrad ! ngi leit ia sum hynne por shiteng sngi bad ka Lasubon ka la jah ha ka por ba ngi leit kheit 'tiew-dieng.

Syiem - (ka kren dom). -Jah ka Lasubon ? -Bunsien bunsien nga la ju iohi ba pha ia leh sting ia ka kam. Mynta ruh ia kane ka juh pha ia wan iathuh. Ngan sympat noh la kane ka khun ka suwor. (ka khot ia u Lar). Lar! wan rah diengsympat. Kloi !.

Basan Rymbai - Syiem, kumno phin shu sympat ia ki khlem ka tohkit kaba biang ?

Syiem - Sngap Basan ! kane ka dei ka kam iing jong nga. Yn sa tohkit hadien ka jingsympat.

Basan Marpan - Em-em, tohkit shwa ! ka kam khongpong aiu kum kata ? Da tohkit shwa !

Syiem - (ka phai sha ki shakri). -Niuma ! iathuh hok mynta, jia aiu ia ka Lasubon. Nga mut, haei ka jah bad kumno ka jah. Lada lap ba pha ia len ia ka jingshisha lane ba pha ia leh sting ia ka kam, ngan ai shisha ka saja kaba kham jur ia pha. Iathuh mynta !

Kawei - Kynrad ! ngi nguh arti ha ka burom jong phi. Map Kynrad ! ngim tip eiei kumno ka jah bad shaei ka jah. Katba ia tip ma ngi ka long ba hadien ba la dep saitjain, ka Lasubon ka la khreh sum. Ia ngi pat ka phah leit kheit 'tiewdieng ban rah kai sha iing. Namar ba ym ioh hajan, ngi la ia leit kham jngai. Ynda ngi la wan phai, ngi shem ba kam don shuh. Ki jainkup ki jainsem jong ka ruh kim don shuh, sah satang ki jain kiba ngi ia thad halor ki maw. Ngi la ia pyrta shane shatai, hynrei lehnohei.

Syiem - Nga lyngngoh ngain, nga lyngngoh ia kane ka jingjah rngai ka khun jong nga. Basan Kynrad, to ia pyrkhat lem ia kane !

Basan Marpan - Haba sngap ia ka jingiathuh jong kine arngut, sngewmat ba ka Lasubon ka im hi, ka shu jah im shaei re. Kum ban shu kren tyrut noh, lada jia ba iap mynsaw iap mynsnam, kine

arngut khlem pep kin lap hi ia ka dak ia ka dien. Ki ong ruh ba ki jainkup ki jainsem jong ka kim don shuh, kane ka sakhi shai ba ka lah ban ia phet shano re, bad, bad mano re.

Syiem - (ka phai sha ki shakri). -Iathuh mynta, don mano mano hamgta hajan ha ka por ba phi ia leit kheit 'tiew dieng ? Ne don mano mano ba iaidkai shangkai ne behmrad behmreng ha ka por ba phi dang ia sum ia sait ?

Ka Ar - Ym don Kynrad, wat u Korakei u nongpahara khlaw ruh u khlem wan mih satia. Ha ka por ba dang ia don ma ngi, don tang ka Lasa kaba apblang hangta hajan. Ynda ngi la ia wan, ngi iohi ba ka Lasa ruh kam don shuh hangta, ka la niah noh ia ki blang shawei pat.

Syiem - Phi iohi ia u Rapi ha lane shwa ba phi ia. sum ia sait ? Nga mut ia u Rapi Shadap.

Kawei - Em Kynrad !

Syiem - Phi la kylli ia ka Lasa ?

Ka Ar - Hooid, hynrei ka iathuh ba kam tip ne iohi ia ka Lasubon.

Syiem - Pha ia kren hok ia kine baroh ?

Shakri - Hooid Kynrad !

Syiem - Khie ia mih noh ! yn sa tohkit biang ia pha baroh arngut lada donkam. (mih noh ki shakri).

Basan Rymbai - Mei 'lem. i ıa kane ka kam dei ban ia pyrkhat kyrkieh mynta hi.

Syiem - Em phi Basan, ngin ap haduh ban da wan u Korakei. Mynta kham bha ba ngin ia pra noh shwa bad ngin sa ia shong pyrkhat biang la shibit mynmiet. (ki Basan ki ia mih noh).

ACT - 6 (SCENE - 2)

Mynmiet - Ha iing Syiem. Ka Syiem, ki Basan bad katto katne ki rangbah ki ia shong hapoh. -U Sharai, u Rapi, u Korakei, ka Lasa bad ki shakri Syiem ki ia shong habar.

Basan Marpan - Syiem nga tharai la kham bha ba ngin ia sdang noh namar ba lehse ka jingtohkit kan bat por slem.

Syiem - Hooid Basan, ngin ia sdang noh. (ka khot ia u Lar) -Lar! phah ia u Rapi ba un wan hangne. (rung u Rapi).

Syiem - Rapi ! me tip mynta ba me ieng ha khmat ka khet bishar, me tip ruh ba lada sabut jinglamler ha ki ktien jong me lane lap jingrunar ha ki kam jong me, yn pynhap da u tangon u lymban shabar ka khyrdop. Nga tip shai ba me ia ieit bad ka Lasubon. Mynta iathuh hok shaei me leit buhrieh ia ka. Ka suba jong nga ka hap ha me u ba ia ieit bad ka. Ka Lasubon ka khun jong nga ka la jah hynne por shiteng sngi, me tip ia kata ?

Rapi - Kynrad ! nga phla hok ba ngam tip eiei. Nga phla hok ruh ha khmat ka khet lapngar kaba iohi bad ha khmat ki blei kiba tip, ba nga ia ieit shisha bad ka Lasubon. Nga pait ka dohnud haba nga ioh sngew ia kane ka khubor ba sngewsih ia ka baieit theh mynsiem jong nga. Kynrad, map ia nga ! ngam tip eiei.

Syiem - (ka kren dom). -Kumno mem tip ? Me kren lamler ! ka suba ka hap pura ha me. Shaei me leit, haei me don hynne ka sngi ?

Rapi - Kynrad man ka sngi nga thiah baroh baroh shisngi namar ba nga dei ban pahara ia ka Kut man ka miet.

Syiem - Don mano mano u ban sakhi ia kane ? -Lar ! phah ia u Sharai hangne (rung u Sharai). -Sharai ! me lah ban sakhi ia ka jingthiah sngi u Rapi hynne ka sngi ?

Sharai - Kata kaba shisha namar ba u dei ban apmiet man ka miet.

Syiem - Lar ! phah ia u Korakei. (rung u Korakei). -Korakei ! me dei

ban kren hok. Lada lap ia ka lamler ha ki ktien bad ki kam jong me, ne, lada lap ia ka jingleh sting jong me ia ka kam, yn ai ka saja kaba jur ia me. Me la ju pyndep hok ne em ia la ka kam kat kum ba la hukum ia me ?

Korakei - Hooid Kynrad, naduh dang phyrngap haduh ban da dum ngam ju klet ia ka kam.

Syiem - Haba kumta, haei me don hynne ka sngi ?

Korakei - Nga don ha la ka kam, nga shang ia ki 'law rudnong, ia ki 'law thohdieng, nga poi sha ki jaka tongum bad ki jaka sum jaka sait ; bad nga poi ruh sha ki bri ki lyngkha baroh.

Syiem - Niuma, ha ka por shiteng sngi me don haei ?

Korakei - Ha kata ka por nga leit poi ha ka jaka saitjain ki kynthei. Nga imat ba ka dei ka khun Syiem bad la ki shakri kynthei ; hynrei namar ba nga iohi ba ki dang ia sum ; nga kiar noh bad nga iaid noh shawei.

Syiem - Me poi sha ka jaka apblang ka Lasa ?

Korakei - Em, namar ba nga iohi ba ma ka ruh ka dang pynbam phlang hangta ha jaka saitjain hi.

Syiem - Korakei ! hato me iathuh hok ia kine kiei kiei baroh ?

Korakei - Kynrad ! da ka hok nga kren ia kine kiei kiei baroh.

Syiem - Korakei ! Ka khun jong nga ka la jah hynme por shiteng sngi ha kata ka juh ka jaka saitjain kaba me la ong. Ma me, kum u nongsynran jong ka kynthei ka khynnah, men hap ban kit khlieh ia kane.

Korakei - Ngam don pop ban kit khlieh eiei, namar nga la pyndep katkum ka kamram jong nga. Nga la iathuh hok ba nga la poi haduh jan jaka saitjain jong ki hynrei namar ba ki dang ia sum, nga kiar noh na ki. Kynrad ! hato kam dei ka kam khlemrain khlemakor ia u rangbah briew ban iaid lynti khnang ne leit shongkai ha ka jaka sum jaka sleh ki kynthei ?

Syiem - Sngap Korakei ! khie mih noh, ngan sa tohkit biang ia me.

(mih noh) :- Lar ! phah ia ka Lasa. (Rung ka Lasa)

Syiem - Lasa, ko nongapblang baieit jong nga ! ale wan hajan jong nga. (ieng ka Lasa hajan). -Iathuh hok baieit jong nga, jia aiu ia i kong Lasaubon jong phi ? Baroh ki ong ba dei tang ma phi iba don hangta hajan ba ki ia sum ia sleh. Hato phi iohi shano ka leit ka Lasubon? Iathuh hok, wat sheptieng !

Lasa - Kynrad jong nga ! nga iathuh hok ba nga don shisha hangta hajan ha ka por ba ki ia sum, hynrei ha ka por ba leit ia kheit syntiew kine arngut, nga ruh nga la niah noh ia ki blang shawei pằt kham pajih nangta. Map Kynrad ! ngam tip eiei jia aiu ia i kong Lasubon.

Syiem - Khie mih noh Lasa, ngan sa khot biang lada donkam. (ka phai sha ki Basan). -Wow ko mei ! la tap lup ka dum ka iongngit ia ka khlieh kynthei jong nga. La khang kut ia ka pyrkhat ka pyrdain baroh. Basan ! nga phai sha phi ha kane ka khen jong nga. Ngam tharai ba u khla u thlen un shu bam shu nguid im-im peit-peit ia ka. Lada kum kata ka apot kan jia, nga tharai ba khlem pep kan kyang kan lynniar bad ka dak ka dien kan paw hi. Nga lyngngoh ba ha ka tohkit ruh ym ioh sakhi eiei. Ah, ngam tip shuh jia aiu ia ka baieit jong nga ! (ka jaw ummat). -Basan Korbar-ri ! phah briew sha u Syiem Narlein kumne kumne ba un tip ia kane ka lanot jong nga.

Basan Rymbai - Kumne ngan leh ia kata Mei 'lem.

Basan Marpan - Mei 'lem ! ngin hukum ia u paitbah ba un sar ia ki khlaw ia ki btap, ia ki krem ia ki kroh baroh lashai ka sngi. Lada ym lap dak lap dien, ngin sa ia pyrkhat biang pat aiu ngin leh. Sa kawei pat, ka khmat tymmen jong nga ka iohi kaei re kaba kah syrngiew ha ka shalangmat ka Lasa. I kumba ka tip eiei shaphang kane ka kam tang ba ka imat ka len ban iathuh. Nga suba ruh ia u Rapi namar ba u ia ieit ia ka bad ba u tip ruh ba phim suk satia ba un ia shong bad ka. Lehse ka lah ban long ba u pynphet pynrieh ia ka shaei re. Namarkata, nga ai jingmut ban dang tohkit biang ia ki ne arngut.

Basan Rymbai - Ia kata ngin leh syndon lashai ryngkat bad ki briew u Syiem Narlein namar nga kyrmen ba khlem pep un phah briew hi. Kaba bha ba ngin ap ia ki, namar ba ka Lasa ka dei ka briew jong ki kumba ngi ia tip lang baroh. Lada jia ba ka kam ka dawa ban ai saja ia ka, ngim lah ban leh khlem da kynjoh ktien ia ki.

Syiem - Kaba dei Basan, nga mynjur ia kata ! To mynta, ngin ia pra noh shwa.

(ki Basan ki ia mih noh)

ACT - 6 (SCENE - 3)

Mynmiet :- Ha Mawknor.

(ka Hirmai ka ap ia u Thaken) -

-Ah, ka jingieit, pha la shukor ia ka mynsiem ksiar ia ka mynsiem rupa jong nga ! Pha la ialam tapmatlah ia nga ban wan shong hangne weibriew kum u menshohnoh ba buaid 'iadtangsnem ! Ah, pha la pynlong runar ruh ia ka jinglong samla ba lui lui jong nga ! Balei sha uta u baieit jong nga u slem than ban wan ? Hato une ruh u la shukor ia nga ?

(wan u Thaken) - Ko Hirmai baieit jong nga ! ki khmat jong phi ki phyrnai kum ki musa ban btin lynti ia nga. Kongthei, phi la ap slem ? Nga dang mut ban poi shwa ma nga ia phi.

Hirmai - Kam pher Baieit wat lada nga ap slem ne ap shibit, nga ap ia phi da ka jingieit bad tang shu iohi ia phi nga la tngen.

Thaken - Kongthei jong nga ! phi shong-ap ia nga hangne weibriew kum u pukir blei ba puson ia ka jinglong barieh ka longbriew. Ki khmat ba kyrsoi um kum ki tlong umpohliew ka Pyrem. Wow, ki ngap bad ki rmiang shyntur jong phi kiba buh dor ia ka longsamla, ki i blad rong kum ki rong ki 'laiaw ka Synrai. Hirmai, ko Hirmai jong ngga ! iathuh seh ieit balei phi long haduh katne ? Hato phi artatien ia nga ?

Hirmai - Baieit jong nga ! nga tip shai ba phi ieit sngur ia nga, ngam kwah shuh ba phin iai phla ia kata. Hynrei wow, la kha sniew bok than ia nga. I Pa i la mai la tim, la dumok la kamok ia nga la biang. Ba ngan ia ieit bad phi uba nga jied mon sngewbha i khang iap i khang im, katba ia u Arbor uba nga isih samprie pat i pynbor. Wow, ka mut aiu kane ! Hato i la klet mo ia.la ka mon samla la jong ? To kein mynta, ngin ia wad ki lad ba ka jingieit jong ngi kan ioh jinglaitluid.

Thaken - Wow Hirmai, phi kylla dur phi kylla dar haduh katne tang na ka bynta ita ? Ai kin khang seh, khlem pep kin suk hi te, ynda haba ki la iohi ia ka jingiaieit hok jong ngi.

Hirmai - Ka jingkyrmen jong phi ka lah kein ban urlong, hynrei ia u Arbor pat da kumno ngan kiar ? Kane kein ka jingeh kaba ka dohnud jong nga ka pisa ka lynga. Wow ! ka dohnud i Pa kaba la eh than, palat ia u maw ba la phrang janai ka mariang. Katno shuh nga la ud nga la nam, nga la kyrpad nga la kyrpon, pynban nga ioh tang ka khmat ba bitar. Baieit, lada phi mynjur, nga pynbor ia phi ba ngin ia iaid sakma noh kat shaba poi. Nga la hun ka jingim pukir ban ia ka im ryngkat ka suk ka sain ha ka adong kum ka jingim koidi.

Thaken - Wow ko Mei ! mar shu ia sdang ka jingieit, wan lynsher wan tyndung, wan pakhet wan padong pynban tang ki jingeh ki jynjar suda du ! Balei kumne Kongthei ? Ka dohnud jong nga khlem ka ar ne laitatien, ka mynjur ia kata ka jingai jingmut jong phi, hynrei nga sheptieng pat ba ioh ka pyrthei kan sin ia nga u rahtuh u rongtuh Namar kata, to shim jingtngen na nga, ap haduh ban da hun i mei bad i pa jong phi Kongthei ! phim tip ba ka jingieit dei ka stieh ba skhem jong ka longsamla ? Wat sheptieng ngin jop hi da ka jingiashah.

Hirmai - Hooid, dei da kane ka stieh ngan tur ia ka um ia ka ding bad rah ia ki 'tien eh 'tien khor i Pa. Baieit jong nga ! shah ba ngan long ka syrngiew ba ia ryngkat kti ba ia ryngkat kjat jong phi katba dang im ha pyrthei. Shah shkòr ia nga, to isynei ia nga.

Thaken - Baieit, ki ktien kiba mih na ki rmiang shyntur batyrkhong jong phi ki pynlung nud ia nga bad ki la pynsyaid ia ka mynsiem ba la kem khriat jong nga. Suk, skhem, paka bad nylla ka jingiaieit samla kaba la ker sawdong da ki jingeh. Ka ieit samla ba khlem ki jingeh, long kum ba ioh myntoi u nongtuh ba khlem jaw syep. Kongthei ! kumba tuh jingshai kane ka pyrthei ba khwan buit ba khwan bor na u bnai bad ka sngi, nga ruh nga shim jingshai na ka khmat jong phi katba dang im. Don tang kawei kaba wan tyllep ia ka dohnud jong nga, kata ka long ba nga sheptieng ba ioh u Arbor un buh ingtyrkhong ia nga. Dei tang kane kaba pyndiaw eh ia nga.

Hirmai - Kum ia kata phi sngew eh ? Wow Thaken ! phi sngewdiaw kum ia ita ? Phi niew diengbah ia u niut du ! Thaken ! sngewthuh kein ia ka long rangbah ba satar jong phi. Lada phi niew dawbah ia i dawrit kum ita, phi dei tang u riewpoh ba khwan ia ka long kynthei jong ngga. Toi haba peit, ka ieit shukor ka ieit danda kam paw satia ha ka shalangmat-jong phi. Baieit, pyrkhat bad khan ha la dohnud, u ei uta u Arbor ? Hato um dei tang u bieit shirynieng uba thied jingieit na i Pa ? Wat lada u dei u khun ka law Saring Syiem lapngar, don jingpyrto aiu ia u ? Kham khraw ma phi, kham donburom ma phi ha khmat ka pyrthei. Baieit, weng noh ia ka jingdiaw jong phi, pyrkhat myntoi ei ia nga. U don hok aiu ban dawa ia ka jingieit ba laitluid jong nga ? Ngam dei ka mraw jong u. Thaken ! (ka dem ha shadem u Thaken). Ka sngi poikha jong nga bad une u rhah jingieit kam slem shuh, to kein kumno ngin leh ? Phi tip hi ba ngam don lad ban kyrngah ha khmat jong i Pa. Dei kane kaba la pynsuhsat than ia nga bad ba nga ia hun ruh ban iaidwir noh bad phi kat sha ba poi lada phi mynjur. Ban leh kumta phim mon, niuma, ngan buh sa kawei ka jingkyrpad ia kaba nga pynbor ba phin shah shkor. Baieit, wat haba phim dei u nongpeit kti ruh to long nong peit kti noh ma phi u ban batai pnah thylliej ia ka bok ka nusib, ka lawei ka la ar jong ka longbriew manbriew. Da kane ka lad khlem pep phin ioh ban rung hapoh ka phalor jong i Pa bad ban buh mawjynthut ia kane ka sngi poikha ba

pynkthang mynsiem jong nga,

Thaken - Nga mynjur ! Lada kumta, ngan shut pynnep ia la u thylliej bad ngan phalang ha khmat u Arbor haduh ba un da shoh bieit ngai. Wat sheptieng, ngan buh ki maw jynthut kat haduh ba un nym don jaka shuh ban kiar. Baieit ngan nym iehnoh ia phi ngan pha la buit la bor, ia burom la akor bad wat la jingim hi lada donkam na ka bynta jong phi.

Hirmai - Lada kumta, ngan pynbeit bad i Pa ia ka por ba phin wan sha iing.

Thaken - To-to, ia kata baroh nga la sngewthuh. Ia mynta ngin ia leit noh, namar lehse phi bun kam, phi kyrkieh bad ba ioh phi shah mai.

Hirmai - (ka wiat). -Bad ba la miet artad. (ki leit noh).

ACT - 6 (SCENE - 4)

Mynstep - Hapoh iing Syiem. Ka Syiem bad ki basan ki ia shong pyrkhat kam. (rung u Doloi Narlein).

Doloi - Mei 'lem bad ma phi ki Basan ! ha ka burom u Syiem Narlein, -Khublei !

Syiem - Khublei Doloi !

Basan Marpan - Khublei Doloi ! -Ha ka burom u Syiem Narlein u paramarjan uba kloi ban ia kit ban ia bah ia ka khia ia ka shon, to shong !

Basan Rymbai - Nga kum u Basan Korbar-ri ngam lah khlem da pynpaw madan ia la ka jingsngewnguh ia kane ka jingwan beh iap beh im jong phi ia ka kam jong ngi u lapngar. Wow ! phi ia wan beh dohiap khlem khein shuh ia ka raieh ka raidam, ia ka dum ia ka shai, ia ka umjer ia ka umthah. To shong jahthait shwa Doloi!

Doloi - Basan ! ngam sarong bad ha kajuh ka por ruh ngam buhrieh ia ka jingshisha ba wei haba la ia khlei ia ka juban teh lok teh jor ha khmat u klong u skaw ryngkat ka suit ka shor, dei ban ia bat pyrkhing kein. Wat lada dei haduh ban da ia umsnam ne dkut u ryngdang ruh, don ka sang bad ka lait kylla lada nguid biang ia la ka prie. La ha ka kmen ka sngewbha ne ki ummat ki umpung, dei ban ia bah tyrpeng lem. Namarkata, wat ap haduh ba ngan jahthait to ngin ia pyrkhat shwa ia ka kam. Balei ngan da shong jahthait haba mar shu ia rung nga la iohi tyngkrein ia ka khmat ba shaióng jong phi ? Ah ! nga ruh nga sngewsih lem ia ka jingjah rngai ka khun syiem. Wat sheptieng, lada dei u bar hima u bar sima uba rahtuh rongtuh, khuk khak ngin pynkhreh ia ka wait ia u sum, ban wad ia ka kput. Shaba kut ka pyrthei shaba sep ka sngi shaba ngen u Bnai.

Syiem - Ah Doloi ! ki ktien pyntngen jong phi kiba ngam ju lap kynrei kum kita. Lada dei ka jingpang jong ka doh, la dei ban ioh jingkoit mar shu ia kren, hynrei ka dei ka jingpang jong ka dohnud ia kaba ngi dang dei ban wad jingpynkoit da ka jingiapyrkhat sani shuh.

Basan Marpan - Ngi la dep tohkit lut ia baroh kat kiba dei ban tohkit. La kwah mynta ban tokkit biang ia ka Lasa namar wat lada ka jubab khuid ba kam tip ei ei ruh, ka khmat tymmen jong nga ka dang iohi ba don kaei re kaba kah syrngiew ha ka 'parmat jong ka. Kumta, ryngkat bad phi ngin tohkit biang ia ka.

Doloi - Lada kumta, khot noh ia ka kein.

Syiem - Lar ! phah ia ka Lasa ba kan wan hangne. (rung ka Lasa).

Syiem - Lasa ! ryngkat ki Basan ki baheh lem bad u Doloi Narlein ngin tohkit biang ia pha sa shisien da kaba khmih lynti ba phan iathuh hok ia kaei kaba pha iohi ne tip shaphang ka jingjah ka Lasubon. Lada pha lah ban ai ka sabut kaba hun, ngan ai ka burom ba hakhlieh tam ia pha. Nga smai ha khmat ka khet lapngar bad ha khmat kine ki Kynrem ki Lyndan ba ngan dkhat khyndiat na ka hima jong nga ban ai ha pha. Hynrei

lada lap pat ba pha len ia ka jingshisha, ym banse shuh ban ai da ka saja kat kum ka ain. Mynta iathuh hok Lasa !

Doloi - Iathuh hok Lasa, to shngain ia ka jingdon ryngkat jong nga mynta. Kano kano kaba sniew kan nym hap ha pha lada khlem ka nongrim.

Lasa - Kynrad jong nga, map ia nga ! Nga la sngap mynthi kum ka nongshetkylla ia ka khun syiem bad nga la len ia ka jingshisha kum ka riew sniew riewbymman. Wow ! u thylliej bad ki rmiang shyntur jong nga ki kyiuh haba nga pyrshang ban tap bad ban buhrieh ia kaei kaba nga tip bad iohi. Kane baroh ka jia tang namar ba nga sheptieng ba ioh ka suba bad u tangon u lymban kin phai pynban sha nga. Kynrad ! ha kata ka por ba ki ia sum ia sait, nga pynbam phlang shisha ia ki blang hangta hajan. Kyndiang nga iohsngew ia ka jingiarkhie ia kmen jong ki bad nga iohsngew ruh ba ka Lasubon ka phah leit wat 'tiewdieng ia ki shakri jong ka. Mar shu leit wad syntiew ki shakri, ki blang jong nga ruh ki lehma kumba sma syrwet krung syrwet khla, syrwet thlen syrwet rakot aiu re. Wow' mei kyndit hamar kata ka khyllipmat, u mih u bsein uba kat ka thiar sanpruh, u kynrup ia ka bad u sum shapoh ka 'wei rum shyngiar ryngkat bad ka Lasubon ha shyntur radbah jong u. Ka jingsheptieng bajur ka la ngat ha nga bad nga la pynmareh sted ia ki blang shawei pat bak. Kynrad ! ia kane nga kren da ka jingtip briew bad nalor kane nga smai ba ngam tip eiei shuh jia aiu ia i Kong Lasubon.

Syiem - (ka iam) - Ia ka jingshisha halor kane ka jingiathuh jong pha yn wad kumne kumne hi, (ka phai sha u Sangot ! khie hukum ia u paitbah ba un pynrngad ia kata ka thwei kumne kumne hi. Ka khubor ka dei ban poi ha nga shwa ban shiteng ka sngi ha sahit. (mih u Sangot).

ACT 6 (SCENE -5)

Ha phyllaw iing Syiem -Ka Syiem, ki Basan u Doloi bad katto katne ki rangbah ki ia ieng. Wan ki paitbah bad katto katne ngut ki ia bah ia ka krong.

(ka Syiem ka iam. Poi u Sharai ha khmat).

Sharai - (nguh ia ka Syiem). -Mei 'lem Kynrad ! ngi la pyndep hok ia ka hukum jong phi bad ngi la lap ia kane ka jingshisha ba pynpang nud pangnam. thik kumba la iathuh da ka Lasa.

Syiem - (ka iam bad ka dem halor ka krong) -Wow ko mei jong nga, hangne nga la kynduh ia ka sngi ba phi la kha ia nga ! -Ko Lasubon ksiar jong nga, ko 'tiew iwbih ka mynsiem jong nga, ko moina jong ngga ! Wow ko blei, ka apot sepsngi aiu kane kaba wan jia wan hap ha phi ko khun ! Wow ka mynsiem ka dohnud jong nga ka la um la lwet ryngkat bad ka met jong phi mynta ka sngi hi ! La dum ka sngi, la dum u bnai, ngam sngewdonkam shuh ban dang im pyntam wat tang sa shisngi ruh ha pyrthei. Kan myntoi aiu shuh ka jingim jong nga, kan myntoi aiu shuh kane ka khet ba nga shong khlem ma phi. Khun jong nga ! lada ki blei ki shahshkor, nga kwah ba kin um kin jah noh mynta ryngkat bad ka met jong phi hi. Ko Nongbuh-Ko nongthaw ia ka longrynieng jong nga ! ka pap ka sang aiu nga la leh Kynrad, ba phi pynhiar pynhap kat kane ka apot ha nga. Ko khun kynrad ksiar, halor ka jingieit thepmynsiem jong nga, balei khun phi iap kum ka 'langmatlah ka 'simatlah sha lyndet ka jingiohi ka khmat jong nga ! La kum kaba la kynther jymbuin ka kmie ka ba kha ba pun, phi iap thadrong thadrain ha ka shyntur u khla u thlen.

Basan Marpan -Mei 'lem yn leh shuh kumno, ka jingpyniaid bastad ki blei najrong ka khongpong ia ka jingpyrkhat briew jong ngi. Ia kaba ki blei ki la mon, ym don lad te ban kyrngah !

Syiem - Ah, wat lada nga iam pait dohnuh makna ruh, kan myntoi

aiu shuh ia kane ka met pyut ka met pyor basuda. Ka ruh haba la mih u moina, kam dor dor shuh ban peit kai. (ka phai sha u paitbah). -Khreh-khreh mynta ban leit thang ia ka ! Haba kam mon shuh ban ia shong ryngkat bad nga, ngam kwah ban pynwit pynthut ia ka mynsiem ksiar jong ka. Ai kan poi kloi noh sha Dwar ki blei. (ka ieng ka niad ummat). -Ka kular jong nga ia ka Lasa ! -Khot ia ka ba ngan pyndep noh ia la ka kular mynta hi ba dang don ka met ka khun baieit jong nga !

Basan Marpan - Sangeh shwa Mei 'lem Kynrad, balei phi kyrkieh hapdeng kat kane ka saw ka sian, ka ummat ka umpung ? Koit Mei 'lem. ngin sa pyndep pat ynda khuid kane ka kam.

Syiem - Wat khang lynti ia nga, wat phon ia ka dohnud jong nga ban klet ia la ki kular. Khot -khot ia ka Lasa ! Ha ka burom ka khun baieit jong nga, khot ia ka Lasa.

Basan Rymbai - Ngi ki Basan ngim khang lad ba phin pyndep ia ka kular jong phi. Haba ngim shym ujor ha ka por ba phi kular, balei ngin pynwit ha ka por ba phin pyndep ? Hynrei ia mynta, sangeh shwa Mei 'lem, to ngin ia peit pat lashai lashisngi.

Lasa - (ka wan, ka nguh ia ka Syiem bad ka iam artad). -Wow Kynrad nga pangnud nga pangnam ban wan paw ha khmat jong phi mynta kum kaba wan dawa ia la ka jong ka hok. Ah Kynrad to weng noh ia ka kular jong phi, ngam mon ban pdiang. Da ka mynsiem kaba khuid nga kren ia kata. (ka iam artad).

Syiem - Sngap Lasa ! nga pei phang ia kaei ba pha mut bad nga iohi ruh ia ka jingkhuid ka mynsiem jong pha. Sngap baroh ! ngam kwah shuh ia u thylliej jongno jongno ruh ba un pynmih jingsawa mynta. Ia ka khet ba nga shong, ia ka pansngiat ba nga phong bad ia ka hima ba nga synshar, nga kloi ban bret sha basep ka sngi. Ka khet jingbym hun ! (ka sngap shiphang). -Hynrei lada ngan leh kumta, ka jaid jong nga kan nym shah. Niuma, ngan dkhat noh khyndiat na ka hima ban ai ha ka Lasa kum ka jingpyndep ia la ka kular. Naduh ka Wah Marhang

haduh khap pud u Syiem Khynriam, naduh pud u Syiem Narlein haduh ka Wah Umtung, kan long noh ka bynta hok ka Lasa naduh mynta. Ia kane ym bit mano mano ruh ban ujor mynta bad junom.

Doloi Narlein - Kumba phi leh sbun ia ka Lasa kaba long ka khunswet jong ngi, ngi ruh ngin ai bhah ia ka khyndiat khynsoit napoh u pud ba markhap bad phi. Ia kane ngan buh ha khmat ka dorbar ki bakhraw ki Narlein ynda ngan leit phai nangne.

Syiem - Lasa ! (ka iam). -Nga la duh ia ka Lasubon bad mynta ngan duh sa ia pha de. Lashai shwa ban mih ka sngi pha dei ban leit noh sha ka jaka la jong. Ialam ia u Korakei u baieit jong pha bad ia ki blang ruh kiba long ki paralok ba hakti hakjat jong pha. Leit suk Lasa, to roi to par, to lum u pait u hajar u ba mon ban snoh ha pha, hynrei wat klet pat ba pha dei kaba hapoh ia nga ha ka bor ka burom bad ruh ha ka niam ka rukom. (ka phai sha u paitbah). -Rah noh ia ka metiap ! (ka iam bad u paitbah u rah noh ia ka metiap).

ACT - 7 (SCENE - 1)

Mynstep ha iing ka Luh Shadap :- Ki khun ki shong syaid ding sawdong ka dpei. Ka Luh pat ka thum-aibuin ia i khunnit.

(ka Luh ka kren weibriew). -La ieng kynduh, la shong jhieh; la kynran kjam, la tur shitdang ! Balei sha jia kumne ia ka jingim jong nga ? Hato dei kane mo kata ka dur jong ka Khyndai-Pateng-Niamra ? Ne dei kata ka Pyrthei-Shong-lingbasa ? Shisngi ruh kajuh, arsngi.ruh kajuh, shisnem ruh kajuh arsnem ruh kajuh. Wow, ka duk suhsat dukhi dukhait aiu eh kaba katne katne ? Nang duk, nang shim noh ki blei sa ia u kpa ki khun uba long u nongkit u nongbah ia ka iing ia ka sem. Haba kumne, hato ym la kham suk ka iap ban ia kaba im duk ksew duk miaw kumne ? Ah, mai blei, ba ngan kren waiwot ia la ka longrynieng la jong !

Khun 1 - Mei, phi ia kren bad no Mei ? Bad i hep ne ?

Luh - Hooid khun ! khie ialehkai noh habar ban syaid bakhriat than hangne hapoh iing.

Khun 2 - Nga la thngan phi Mei, khat ja noh seh Mei ia nga.

Luh - (ka ai ja ia ki khun) - Bah-bah ! ynda phi la dep bam ja sa bah ia i hep ho khun !

Khun 2 - Hooid Mei ! Wow, i hep iba la tipsngi phi Mei ! Im ju iam te haba bah ma nga.

Luh - Ba ialam tipsngi ma phi te Bah-bah ba sa nang i hep ban tipsngi.

Khun 3 - Ai ktung seh Mei ! Phim ju ai ktung te Mei haba ngi ia bam ja.

Luh - Snuh phi khun, ka ktung aiu kata ? Ngi ba dang khynnah kum ma phi ngim ju bam ktung te khun ! ngi bam tang ka ja bad ka mluh ban eh ki khohwah. Ynda phi la nang puh mohkhiew sa bam ktung pat kein phi. Nang leit bylla ma phi, nangshet ja i Bih-bih. (ki khun ki ia bam ja, ka Luh pat ka jaw ummat).

Khun 3 - Peit seh Mei ! (u kdew sha tnum). -La pei ka tnum, i pyngngad pynban mo Mei ? Tang ba nga sheptieng pat phi Mei ba ioh wan rung u khla mynmiet.

Luh - Phin sheptieng lei phi khun, haba kdup ma nga ia phi bad ia i hep baroh shimiet shimiet.

Khun 2 - Baroh shimiet hynne nga khlem iohthiah phi Mei ba khriat than.

Luh - Ba hap u thah te, phim i ?

Khun 2 - Em phi Mei, ba phim ai nep ba ngan kup.

Khun 3 - Mei, balei ba jaw um ki khmat jong phi Mei ?

Luh - Ba tdem phi khun. Khie ialehkai noh habar ! (ki khun ki mih baroh). (ka Luh ka kren weibriew). -La i sangsot ia ki bapli ki khun ki kti, la kum ki mrad ki mreng, ki bym don nongpeit

nongi shuh. Mai blei ia nga ha ka Akher ka sngi ! Ia long kumba nga la leh bein ia ki khun ba ai sngewbha ki blei ia nga. To-to, ka mon u Nongbuh u Nongthaw. Lada ym don ka duk, yn nym don ka spah ; lada ym don nongai, yn nym don nongkhrong. Ar-ar ki ia iaid ryngkat shaduh bakut ka pyrthei.

ACT - 7 (SCENE - 2)

Ha lynti shnong - Ka Luh ka tyrwa soh.

Luh - Hei ! mano ba kwah soh ? Ia thied kine ki soh ! Ki sohmyndong bajew pyngngad, ki sohlong, ki sohnairiang bajew byrthiang ! Ei kong, ei hep, to ia thied ! Hei, mano ba kwah ! (ialang ki kynthei).

Kawei - Ish ! ki soh kiba da ihun ijawdud shisha. Katno hali Kong shidun ?

Luh - Ki sohlong, shihali shidun, ki sohnairiang arhali shidun. Kine ki sohmyndong pat ngan ai noh sawhali shidun. Ia shim Kong, ki soh kiba bha suda. Lada phi ia shim bun, ngan ai pyntam hi kein.

Kawei - Katno une u myndong stang snep Kong ?

Luh - Saw hali shidun kein hep !

Kawei - Da ki sbai pat ?

Luh - Ngam kwah sbai phi, ia ai ia nga da u khaw u kba tang dup ioh jamiet ki khun.

Kawei - Ai ia nga da kine ki sohlong phi shidun ! (ka Luh ka ai).

Kawei - Ia nga pat, ai da kine ki 'nairiang phi! (ka ai).

(Wan mareh u Lar). -Kong, phi die soh ne ?

Luh - Nga die soh kein hep ! shim seh shidun ardun tang ioh bam jah sliang ki khun ha iing.

Lar - Em, lada phi don soh bha, khie leit ai ha ka Syiem. Nga mut, ka phah wan ai sohbha ka Syiem.

Luh - Ki soh kiba bha suda te hep ! Peit seh, lada phim ngeit !

Lar - Lada kumta, to ale bud ja nga ! (ka kit ka khoh bad ka bud nadien u Lar).

ACT - 7 (SCENE - 3)

Ha iing Syiem - Ka Syiem bad u Arbor ki ia shong.

Syiem - Ka khet dei ka jong me, ka hima dei ka jong me, baroh ar kine dei ki nongkynti hok jong me. Shen ngan aiti noh ha me ia ki hynrei shwa kata, shong kurim noh khnang ban paw ka main ka moh rangbah jong me. Nga hun mynsiem haba nga iohi ba u Basan Marpan u kwah ia ka Hirmai ka khun jong u ba kan ia bia bad me.

(Rung u Basan Marpan, mih noh u Arbor).

Syiem - Khublei Basan ! - Shong ! (shong u Basan). -Phin ai jingmut kumno Basan, nga thmu ban aiti noh ia ka khet bad ka hima ha u Arbor, phi mynjur ?

Basan Marpan - Sbak phi kren ha ka jingmut jong nga, kumba la ia kren sngewthuh jingmut lypa. Nga mynjur phi Mei 'lem, hynrei wat la katta ruh ngi dei hi kein ban da ia pan ia ka jingiaai jingmut jong kiwei pat ki para rangbah.

Syiem :- Basan ! ba ym don briew kumne, map ho nga kwah ban kylli jingmut shaphang u Arbor bad ka Hirmai .....

Basan Marpan - Kum ban pakhet ktien shwa ba phin pynkut, ngan mait pynlyngkot noh ia kata ka phang jingiakren. Nga hi ia lade, nga sngewsyier ban pynshong samla than ia la ka khun ioh poi pynban sha ka duh ka jah burom. Namar ka 'thei samla hi barobor, ka long kum ka musa ba ring ia ki niangthangdoh sawdong jong ka. Mei 'lem ! lada phi mynjur, ngin pyndep

noh ia ka khawai shongkha jong ki shwa ka Shad Lakhongpong.

(Rung u Basan Rymbai bad u Sangot).

Basan Rymbai - Khublei Mei 'Iem !

Syiem - Khublei Basan, to shong ! - Naduh hynne ngi ia kren shaphang kakam sngewbha sngewmiat suda ia kaba nga ngeit ba phi ruh phi ia mynjur hi. Namar phi i Basan - (rung u Lar).

Lar - Mei 'Iem ! ka nongdie soh ka la wan. Nga mut, ka Luh ka la wan.

Syiem - Phah kan rung !

(rung ka Luh)

Luh - (ka nguh ia ka Syiem). - Na ka bynta ka burom jong phi Syiem Kynrad, nga la wan rah ia kine ki sohbha ki sohkhmat suda. (ka plied ka iarong bad ka buh ha khmat ka Syiem).

Syiem - (ka peit ia ki soh). -Ki sohkhmat pha ong ? (ka shim uwei). - Ki sohbha kine ? (ka peit dom ia ka Luh).

Luh - Hooid Kynrad ! ki dei ki sohkhmat suda ia kiba nga la jied kynsai na ka bynta jong phi.

Syiem - Khun ka khlem akor ! pha khlemrain haduh katta. Hato kim dei ki soh pyut ki soh kyntait suda kine ? Pohjaid ! balei pha wan kren shukor ha khmat jong nga ? Hato pha iohi ba nga kaba bit dor ban ia kren kai kren biria bad pha ? Ew, ka ong hana ki sohkhmat suda, khun ka jler thylliej ! Peit seh Basan ! ki snep jong ki kiba la ran la sti, la jaboh la jabain la kum kiba la kyrniom ki sniang ki syiar ha jaka theh niut. Kren pha ong, balei pha shukor !

Luh - Kynrad ! shisha ki sti snep, pynban ka um pat kam rngat satia. Nga thad pynsti khnang ia ki khnang ba kin nym pyut kein. Lada phim ngeit, da ot uwei ba phin lap ia ka jingshisha. (ki Basan ki shu peit lyngngoh).

Syiem - Wow, da pha kane ka jot rathai kaba long kum ka ksew ba khar sohkhawja hapoh khrum ki lapngar pha nud ban wan

kren saitlah ha khmat jong nga haduh katta katta ? Ngan ai ka saja ia pha mynta ka sngi. (ka kynjat artad ia ki soh).

Luh - (ka iam) -Kynrad ! balei phi bakla ia kine ki soh jong nga haduh katta ? Kynrad ! ngam shym wan ban shukor ia phi hynrei nga wan da ka jingkyrmen ban ioh ka jingleh isynei na phi ba phin ai shikham arkham u khaw tang ioh khaw shet ki khun. Kynrad ! Lada phim imon ihun ia ki, shah ngan leit noh. Katta ki khun jong nga ki la khmieh lynti ia nga.

Syiem - Phan leit noh ? Shaei phan leit noh ? (ka hukum ia u Sangot). -Sangot ! khie tied ia ka bom ha phyllaw. Nga kwah ba baroh ki lapngar kin iohi ia ka jingai saja jong nga ia kane ka riewsniew riewbymman. (mih noh u Sangot. U tied ka bom ha phyllaw.

Luh - (ka kyiuh bad ka iam). Kynrad jong nga, ah, map ia nga ! Basan Kynrad, to isynei lem ia nga ka rangli !

Syiem - Nongshukor ! ym don jingmap ia pha. Ia ka mynsiem jong pha ngan pynjah mynta ka sngi bad ia ka met jong pha yn bret sha u 'kainiong bad u pukni bhur.

Basan Marpan - Syiem ! to isynei ia kane ka rangli. Shah ba kan leit noh. Balei tang namar ki soh phi pynrhem ia la ka jingbitar haduh katta ? Mai blei ba phin lehbein ia ka ! Haba phim mon ban thied, phah ba kan leit noh kein.

Basan Rymbai - Ka jingud ka kup shilliang ka sem shilliang ka don ka dor ha khmat u Nongthaw u Nongbuh. Kum ia kine yn leh bein, haei kein ban leit sait ia ka pap. Akher ka sngi ! ka khet lapngar lane ka jaid Saring kin hap ban siew ia ki ummat ka Luh Shadap.

Syiem - Sumar Basan ! da antad haba phi kren ; ioh phai pynban u tangon u lymban sha phi de. Mynta ka sngi ngam don kam iano iano ruh. Ia ka kmie ia u kpa jongno jongno ruh ngan thom naphang.

Basan Marpan - Lada phim donkam ia ngi, ngi ruh ngim donkam ia phi. Khie Mei 'lem, pyndep la ka jingthmu jong phi, tangba ngin sa ia peit kai. (ki ia mih ha phyllaw. Sdang ialang u paitbah).

ACT - 7 (SCENE - 4)

Ha phyllaw iing Syiem - Ka Syiem, ki Basan, u Sangot bad u paitbah.

Syiem - Shu ia sngap baroh, ym bit ban kren mano mano ruh mynta ka sngi. Mynta ngan pyni ia ka bor Syiem jong nga ia kaba phim pat ju iohi mynno mynno ruh. Kata ka dei ka jingaisaja da u tangon u lymban ia ka Luh Shadap ! (ka Luh ka iam bad u paitbah u peit lyngngoh). Kynmaw ! nga leh ia kane halor ka nongrim kaba biang bad kaba long ruh kum ka nuksa ia baroh.

Sangot - (u jaw ummat) - Mei 'lem Kynrad ! Ujor-ujor !

Paitbah - Ujor-ujor !

Syiem - Sngap baroh ! kane ka dei ka phyllaw jong nga, nga lah ban leh katba nga mon. Lada phi kwah ujor, khie ia leit ujor sha phyllaw la jong. Nga la ong wat kren, shu ia sngap baroh.

Basan Marpan - Shah ngan pyni satang shikyntien arkyntien !

Syiem - To pyni !

Basan Marpan - Ka Luh kam dei ka nongwei ka nongar, namarkata, ka donkam ia ka jingbishar kaba bniah. Nalor nangta, ka jingleh palat jong ka kam dei kaba khia than. Syiem ! hukum ia u paitbah ba un ia pra noh bad to ngin ia bishar biang ia ka.

Syiem - Sngap basan ! phi pan bor ban kren tang shikyntien arkyntien, hynrei phi la kren tam pynban. Sngap noh, ngam donkam shuh ia ka jingpyni jong phi. Nga sngewthuh ba phi iashah ia ka Luh. Lada ngan ai noh ia ka khet bad ia ka hima ha ka, hato phin ia hun ?

Basan Marpan - Ka hima bad ka khet kim dei ki jong phi bad phim donhok ruh ban bret kai kum ia ka jainjot ka nepjoit. Wat ju kren pynpoh dor kumta.

Luh - (ka iam bad ka nguh ha ki kjat ka Syiem) - Kynrad, isynei ia nga ! Ia ka lait ia ka let jong nga to sneng to pyni, to sympat

to kawiat, ngam mong eiei. Kynrad ! map ia u tangon u lymban, nga don i khunrit ha iing iba dang buin. Shah Kynrad ba ngan leit noh, nga ngeit ba katta i la iam !

Basan Rymbai - Syiem ! haba phim mon shuh ban bishar, ai ki blei kin bishar ia kane ka kam. Namar ba mih kane ka jingai saja na ka bynta ki soh, ai ba kine ki soh kin bishar mynta hashwa ban pynhap ia u tangon u lymban. Namar kata, ka Luh kan bam ia kine ki soh pyut ki soh pyor jong ka bad ma phi pat phin bam ia ki jingbam bang jingbam thiang jong phi markhmat bad markylliang. Jar ba i kwah bad ba nguid umbiah, dei kata kaba rem. Lada rem ma phi phin duh la ka khet, lada rem ka Luh, kan shah ia u tangon u lymban jong phi.

Syiem :- Kumno bah tip ba nguid umbiah jawdud ?

Basan Marpan :- Ngan bat ma nga ia u pdot jong phi baroh arngut da kaba smai ha khmat ki blei ban bishar hok.

Syiem - Niuma kata ! nga mynjur. (ka hukum ia u Lar). -Lar ! khie leit sha ki nongshet jong nga phah kin khreh kumne kumne ia kine ki jingbam : Ka ja juha ba la shet jem, ka dohsniang ba la phon syrwa, ka lbong syiar ba shu syang tylli, khyndiat ka jyntah lung ba la shoh sat bad ki shalynnai pyrthieh bad khyndiat de u kpu ba la pdem ha ka umngap. Khie kloi ! -Oh shisha, wat klet ban phah wan rah ia u luta umngap bad ia ka mok rnong dih um jong nga ho ! (leit u Lar). -Luh ! pha ruh to khreh noh. Shim ia kita ki sohkhmat jong pha ba kin bishar ia ka jingim jong pha. Khreh noh !

Luh - (ka iam) -Ko Nongbuh ko Nongthaw ! la kut ka kyrpad ka kyrpon jong nga ha sla khyndew. Ym don dor Kynrad ki ummat ki umpung jong nga ha ki shkor ki para briew, to buh dor hi ma phi, phi kiba la ai ia ka longrynieng bad ia ka mynsiem ksiar mynsiem rupa jong nga ! -Ah Kynrad ! lada ka mon jong phi, wat shah ia nga ban iap thadrong kum u khnai u risang, kum u khniang u puit.

(Ki shakri ki wan rah ia ki jingbam. Ka Luh ka shong markhmat ka Syiem,

ka sei shihali ki sohmyndong bad shikham ka mluh halor u 'lamet baim. Ka Syiem ruh ka buh ia ki jingbam jingdih jong ka baroh ha khmat bad u Basan Marpan u shong hangta hajan).

Syiem - *Khun ka banshoh ka Khlam sepsngi ! Pha kyrpad blei kum kaba hok eh. Ong kloi mynta, mano ban bam nyngkong ?*

Luh - Kynrad to bam ma phi nyngkong.

Syiem - Luh ! peit beit sha nga pha on.g (ka sdang bam. Ka bam khyndiat-khyndiat ia ki jingbam baroh). -Peit sha nga nga ong ia pha ! (u Basan u bat ia u pdot ka Luh. Ka Luh ka khlem jawdud ne nguid umbiah).

Basan Marpan - Syiem, kein noh ! u pdot ka Luh u tyrkhong kum ka 'dewtlang ba thiang slap.

Syiem - Hooid nga la rem. Ki jingbam jong nga kim lah wat tang ban pynkhih ia ki rmiang shyntur jong ka ruh. Luh, to kein sa ma pha pat !

(u Basan u bat ia u pdot ka Syiem. U paitbah u sdang ia khih ia win. Ka Luh ka shim u sohmyndong, ka ot stang, ka pyndei ha ka mluh tiak bad ka buh ha u thylliej. Ki rmiang shyntur ka Syiem ki la khih, ka khapbrip ki khmat bad ka nguid umbiah artad).

Basan Marpan - (u ieng bad u kaweh kti). -Hei khynraw ! ka Syiem ka la nguid umbiah. Ka la rem, ka la rem !

Paitbah - (ia khih bad ia risa) -Ka la rem, ka la rem ! -Hiar na ka khet ! (ka law Sariang ka phet iamrem). -Rah ia ka Luh ! -Pynshong halor ka khet ! -Leit shim -Wan rah ia ki khun jong ka ! (ki paitbah ki ia risa bad ia hylla ryngkat bad ka ia khih bunkam).

Basan Marpan - Hei ia sngap baroh ! shai kdar la iohi ba kane dei ka jingbishar blei ym ka jingbishar briew. Ia ka Luh yn buh halor ka khet mynta ka sngi bad ....(risa u paitbah).

Paitbah - Buh, buh halor ka khet ia ka Luh ! -Sei sei ia ka law na iing Syiem ! -Sei shabar khyrdop ia ka law ! -Tangon, pduh ia ka law !

Basan Marpan - Sngap baroh, wat ia leh kum ki khleh bieit ! Khie ia pra noh baroh, ia ka kam baroh ngin kit khlieh ma ngi.

(ia pra noh u paitbah)

ACT - 8 (SCENE - 1)

Mynmiet - U Thaken bad u Lurshai ki ia pahara ia ka Nongbah. Ki ia kynduh lang ha Khyndop.

Thaken - Kumno para ?

Lur - Wow Mei ! nga da kyndit kumba iuh tdong bsein.

Thaken - (u rkhie) - Wow ! ia nga ruh phi kyndit haduh katta, lada jia ba mih u ɲongshun u nongpen phin leh noh kumno para ? Phin ia kynrup ne phin kyllon iaplei ?

Lur - Shuh phi ! phi da kren bein ia nga haduh katta ? Wat leit mut ba nga kyndit khaweit hynrei nga kyndit ba bthei kynsan ki sur kren jong phi hapdeng ka jingdum bad jingkynjah jong ka miet kein phi para. Ka jingdum, wow ka jingjarjar ! sngew kumba la shoh iap ia ka mariang hi baroh kawei. Wat ki niangkynjah kiba long ki shakri kynoi thiah jong ka jingdum ruh, kim pynsawa sur eiei ha kane ka miet. Thaken ! sngewngiew sngewphieng khlieh pynban du !

Thaken - Hooid kein ! haba dum ka bneng ka khyndew, ki khmat ki dum bad ka jingmut jingpyrkhat ruh ki dum. Lada kynsan kynsan kan paw ka jingshai hangne, ki khmat kin shai phar bad ki jingmut jingpyrkhat ruh kin kylluid war. Kumno Bah Lur ? Tharai lada u Blei un buh tang ka sngi khlem ka miet ym la bha eh phi ?

Lur - Ka jingshai-khlem ka jingdum kam don dor eiei. Lada ka jingshai kam ioh jaka ban pynshai, kumno ngin tip ba ka dei ka jingshai ? Lada um don uba bieit uba mad ia ka jingstad jong u bastad, kata ka jingstad kam don pyrto eiei ha pyrthei. Kumjuh ruh lada ka pyrthei kam long kaba dum, ka sngi kam

don dor satia. Ka jingshai bad ka jingdum, ka sngi bad ka miet, ka jingbieit bad ka jingstad ki ia iaid naduh ba sdang bad haduh bakut ka pyrthei. Lada kawei kan duh kan dam noh, kaba sah kam don dor eiei shuh.

Thaken - Kaba dei para. Dei tang uba la mad u ba sngewthuh ia ka dor jong kata kaba u la ioh mad. Haba ka miet ka iohi ia ka sngi, haba ka jingdum ka iohi ia ka jingshai, haba u babieit u ioh mad ia ka jingstad u bastad ki nang ban sngewthuh bad ban pyrto ia ka dor jong ki. Ym dei kumta para ?

Lur - Dei kein !

Thaken - Ka ngap ki ong kaba thiang, lada ngim mad da la u thylliej, kumno ngin tip ia ka jingthiang jong ka ? Ka jingieit samla ki ong kaba pynhun pyntngen, kumno ngin tip lada khlem da mad ia ka ? Dei tang haba ngi la ioh ia ka jingieit ka 'thei samla kein ba ngi sa tip ia ka dor jong ka. Ym dei ?

Lur - Hai-re-hai, phi te u samla shisha ! Phi la bteng ia u'saikren sha ka jingiaieit bad ka 'thei samla mo Thaken ? Kein noh para, kata kam don dor shuh ha nga. Ma phi seh u ba dang samla u ba dang bang ban pyrkhat duh thiah duh dem shaphang kata, phi ba dang don ruh ka dur ka dar, ka rong ka rup ban ia paw ha ka pyrthei samla.

Thaken - Hooid para, shisha ka 'matsamla jong nga ka phuh ka phieng, pynban ka bym pat da pura bha. Ka 'per syntiew ka iphuh iphieng haba peit, hynrei kan dang kham iphuh iphieng shuh lada ka 'thei samla kan iaidkai sawdong jong ka. U tiewkulap u itynnad haba u ieng halor ka tnad, hynrei un dang kham itynnad shuh bunshah lada kheit bad kdup ha shadem ka 'thei samla. Para, nga ruh ngan long kumjuh hi lada ka kti bajem jongno re, kan syrpai syrpud ia ka longbriew jong nga.

Lur - Wat dik wat khuslai para, ka Hirmai kan pynhun ia kata ka jingangnud jong phi.

Thaken - Ia ka jingieit u Arbor pat mano ban leit syrpai ? Phim tip ba u kpa jong ka u la buh ia ka sngi poikha jong ki ?

Lur - Lada nga tip ne ngam tip kam pher eiei, hynrei ia kaba tip ma nga dei kane : Phi ieit iaka bad ka ruh ka ieit ia phi. U Arbor u ieit ia ka hynrei ka pat ka isih kynroi prie ia u. Kata dei ka jingiapher. Wat khuslai para, wei haba kam mon ka trai ka lad ka don hi ia phi.

(Pah u sim di-di-diaw na phud wah Umtung).

Thaken - Sngap, phi iohsngew ?

Lur - Phi pynsngew sa ia uta u sim kyndit bieit uba wat ia la ka syrngiew la jong ruh u bym salia ban kyndit.

Thaken - Em phi Bah Lur, ym dei ban ia leh klet ia ka kam kumne. Ia phi, ngin ia iaid noh la ka liang !

Lur - Shish phi para ! sngewthait sngewjrem pynban du, ka kam duh thiah duh dem aiu phi kum kane ? Shimiet ruh kajuh, armiet ruh kajuh, tang ka khnai ka risang ruh ka khlem wan pynwin satia ia ngi.

Thaken - Haba pyrkhat na ka liang ki kynthei ki khynnah, ki tymmen ki kro ki khlem buit ki khlem bor, sngewtynnad kein ia ka pyrthei bashong suk thiah suk kumne. Hynrei haba phai pat ha ka liang jong ngi u rangbah briew uba leit siew ha ka thma ha ka ktien, ha ka ialeh ha ka iatur, ym sngewtynnad phi ka mynsiem ka dohnud. Haba Kumne long kynthei ka long rangbah.

Lur - Long kynthei kein phi ! kan hiar ka bor met ka bor mynsiem, kan khia ka kti ka kjat, suki suki bad khlem pep ngin sa kylla nongpynkoh ja khun noh.

Thaken - La jar katta, kham bha ba ngin kit khia hi ia la ka kam. Ia ngin ia leit noh phi ban ia ka ban ia shong hangne kum ki mawbynna. Ngin ia iaid biang sawdong kane ka kut ; tang myllen ka peit miet.

Lur - Bha kein phi ! ngin ia iaid la ka liang em ? (ki ia ieng).

Thaken - Hooid kein, phi na ka liang sepngi, nga pat na ka liang mihngi. Ngin ia kynduh ha mawknor kein ho ! (ki ia iaid artad).

ACT - 8 (SCENE - 2)

Ha mawknor - U Lurshai u shong-ap marwei. Riew u 'iarnyngkong.

(wan u Thaken) - Lur ! phi la ap slem ?

Lur - Oh ! phi la poi ? Nga pat la kham slem nga la ap hangne. Shong para, shong ! ngin ia pynshai noh hangne syndon kein. (Thaken u shong).

Thaken - U 'iarnyngkong u la riew ?

Lur - Hooid kein ! Iajan sa uba ar pynban. Balei phi slem Thaken ?

Thaken - Tip phi Lur, nga kynduh ia u jingthaw aiu re ! nga kyndit ruh katta, nga sngewskuin mynsiem ruh katta hi. Na jngai nga la iohi kum ka dur briew kaba ieng ha syndah u diengbah na shabar kharai. Mar kumta, namar ba byrngut u bnai, u shu jah noh hangta hi. Ngut-nget nga iohi pat ba u noh pynsted sha ranab. Dei thik ha kajuh ka jaka ba iathuh ki nongap mynshimiet ba ki iohi ia ka rngai aiu re. Kumno para, ngin ia leit peit thikna ne kumno ?

Lur - Ynnai leit phi. Nga tharai ba dei ka rngai ne u 'suidlum u 'suidwah uba iaidkai shangkai kein phi. Ba phi eh kupar pynban, hynrei te u la kynrup ia phi. Un ktik, un shyit, un thap ia phi haduh ba phin da ioh pang artad. Ew ! ym don tiar phi ban ialeh ia une u jingthaw. Katba phi dang ialeh katta u dang khlain, katba phi dang pom katta u nangheh u nangjrong.

Thaken - Peit ur, peit ka ding ! phi iohi ? ka jam ia ka phud wah Umtung bad beit beit ka iaid sha krem Mopung. Phi iohi ?

Lur - Ka ding suidtan kein ka tai ! Ja ! phi la eh rngiew shisha phi para hynrei te phi la dep.

Thaken - Ngam ngeit phi ba kan dei ka ding suidtan lada ka dei ka ding suidtan ka dei ban long rong jyrngarn bad kam da phyrnai than kattai kattai. Peit ka tai pat, ka saw phyrnai bha bad ki her ki phylliah ding i kum u prew ba rah u briew.

Lur - Phi mut ka ding aiu heit ?

Thaken - Ngam nang ong, donkam ka jingbud dien kaba thikna mynta kumne hi.

Lur - Lada kumta, ngi dei ban leit ia kynduh shwa ia u Kongbah kein phi.

Thaken - Hooid ka dei, ia ngin ia leit sna u Bah Sharai kumno un ong ! (ki ia leit noh).

ACT 8 (SCENE - 3)

Ha iing u Sharai :- U Sharai u dang iohthiah. (ki pyrta nabar).

Thaken - Bah Sharai ! Ei Bah ! Khie Noh, khie noh Bah ! Plie ka jingkhang !

Sharai - (na poh iing) - Balei ! Mano kumta ? Ei, mano !

Lur - Ma ngi phi Bah ! Khie noh, Plie ka jingkhang ! Ngi donkam kyrkieh ia phi te !

Sharai - Ka kam kyrkieh aiu lih khynnah ? (u plie artad ka jingkhang). Balei, la biang ka por ialehkai step ? Ale rung ! (u saham artad - Ki ia rung). Hamar ba dang bang bha ka khmat bad ba nga dang phohsniew ba nga ia khun bad u wei u palwan nongwei satang ba ngan ioh tynrah ia u, me ia wan pynkyndit rot noh. Shi me ! nga da sngewsilet te me Me ia donkam aiu lih dang katta ?

Thaken :- Ka ding Bah ! Ngi iohi ia ka ding aiu re ba rung beit shapoh ka synrang Mopung. Ngi wan pan jingbit naphi mynta namar ba ngi kwah ban leit peit thikna. Lada phi sngew smat, ngin ia leit ryngkat hi bad phi keiñ.

Sharai - Me ia ong kumta ? (u saham artad) - Ym smat balei me ia ka kam la jong. (u pyrkhat shiphang). Hmmm ! imat kan kup kato ka jingphohsniew ruma jong nga. La Katno por lih mynta? La riew syiar ?

Thaken - Hooid kein ! arsien u la riew, la jan sa uba lai.

Sharai - To-to me ! ap shiphang me ngan da khreh. Me pat me ia biang ki tiar.

Lur - Ngi biang phi Kongbah !

Sharai - Ki tiar aiu me ia don ?

Thaken - Mar kawei ka wait bad mar kawei ka stieh. Ym la biang phi?

Sharai - La biang hi me ! (U khreh. Dep khreh) - Ia noh me ! Ia ngin ia leit noh ioh lap ba shai pynban. (ki ia leit noh).

ACT - 8 (SCENE - 4)

Ha krem Mopung - U Sharai, u Thaken bad u Lurshai ki ia shong pyrkhat.

Sharai - Wat kren jam, wat jyrhoh, da kren mian mian ! Antad mynta, da pynthikna, ha kano ka dong jong ka krem ba rung kata ka ding. Thaken, Lur : pynthikna bha ioh pulom ei ka kam. Me iohi khynnah, ki dak ki shin ba lap ki nongbeh mrad myn kine ki sngi, la suba ba don ki nongwei kiba iaid laitluid hapoh kine ki khlaw jong ngi.

Thaken - La kumno kumno, ka dei ha kato kạ synrang ba shait rieh slap ki nongbeh mrad.

Lur - Nga ruh nga ia hap kumta.

Sharai - Nga ruh nga tharai kumta hi namar ba dei tang kato ka jaka basuk ban thiah ban dem bad ban shet ban tiew. Ap ma phi hangne, ngan leit peit syntiat ma nga ho ! Lada ki ia don shisha hangto, kata ki la riam ia lade ha ruh syndon. (u leit noh. Shiphang u wan).

Lur - Don ?

Sharai - Ki don shisha me ! Saw ngut ki ia don. Wat jam, ki dang iohthiah kum kiba iap. Ngam bakla, ki dei ki briew u Syiem Synteng. Khun ka nongtuh ! mynsngi ka ia kynsnok khur-

khur khar-khar, mynmiet pat ka ia shang swait tuh. Ale bud ia nga, tang ba da sumar bha ki jingjam kjat. Da peit bha ioh phi kum iuh ia ki dieng pyut ki dieng pyor.

(Ki ia iaid. Poi ha khmat krem). Peit, phi i?

Lur - Ngin ia rung noh ?

Sharai - Ia kein ! (ki rung). Ap ngan da pyrta, sang ban shu pyniap tuh haba dang iohthiah. (u pyrta). Khie kloi, ym long shuh, ki wait ki la ap ha ryndang ! (ki ia kyndit ruma bad ki ia tare ia la ki tiar).

Thaken - Kynrup noh !

Sharai - Kynrup ! (ki pyniap lut). (u Sharai u rkhie). Ha-ha-ha-ha ! Kumne te kan thngad, kan ma syrngiew ka nongwei. Ia samla! ngin ia leit sait wait noh ioh wan bud pynban ka tyrut ka smer. (ki ia leit noh).

ACT - 9 (SCENE - 1)

Mynstep ha lynti shnong. Pyrta shnong u Sangot.

Sangot - Ka...w ! Hei para shnong para thaw, ia sngap baroh ! Ia sngap baroh ! Sha phyllaw iing Syiem ia poi mynta ka step khmat shynrang ! (u iaid artad. U kren weibriew). Are ! imat nga la bakla ka jingpyrta. Ka hukum ka long bad kynthei bad shynrang. Hei, kumno sha kumto, hooid kein bad kynthei bad shynrang. Kane te ka ban ngat saja pynban du ! (u pyrta biang). Ka..w ! to ia sngap bha baroh, bad kynthei bad shynrang to ia leit sha phyllaw iing Syiem mynta ka step ! Hei wat ia pep mo khynraw !

Para shnong - Sangot ! bad kynthei bad shynrang phi ong mo ?

Sangot - Hooid kein me ! me kylli pynlad por balei pat haba me la iohsngew ? Me kwah ba ngan pyrta syndon ha ki shkor jong me ? (u iaid shijam arjam. U phai dien). Ei briew ! me la don khun ?

Para shnong - Em phi.

Sangot - Kata men hap ialam ia ka lok, me sngew ?

Para shnong - I kiaw jong nga pat ?

Sangot - Men leit ialam lei ma me, ieh un mat ialam u kthaw jong me kein. (u iaid noh u thnum artad). Kaw shi kaw baroh shirta, la kum u suidtynjang ba iaid phud wah Umiam. Syiem barim ruh kumjuh, Syiem thymmai ruh kumjuh, tang ha nga hi kaw shi kaw. La set ryndang, la orpait sa u pdot. Shish ! kane te ka ban iap sha nga pynban. Me ia sngew te to ia leit, la mem ia sngew ruh to ia dam shato. (wiar ki ksew u kawang shi maw). Amai seh ! kan pra ka khlieh ksew jong pha khun ka ksew klem akor. Kaw shi kaw ha lynti shnong baroh shirta, pham pat ia ithuh ia nga khun ka banshot ? Pha iohi nga u mrad pynban mo ade ! Pha wiar ia ṅga, pham wiar ia u trai la jong balei ? (mih u trai iing).

Trai iing - E-he kumno kumta ? la kajia pynban bad u mrad u mreng du!

Sangot - U mrad u mreng me ong ? Me ruh u mrad hi, me ia ri ksew ban leh aiu haba tang ban hikai ruh mem nang ? Ba khlem akor ma me ba sa khlem akor u jingri jong me. Ka ia wiar sa ia u nongleit u nongwan baroh, mem phah wiar ia ka tnga ka khun la jong balei ? (u iaid noh bad u pyrta artad). Ka-w! to ia sngap baroh. Ka-w, to ia leit sha phyllaw ka Syiem mynta ka step. Wat ia pep ho ! (u lumbub ia ka kynthei tongum).

Kynthei - Lamwir mo ade ! Shu lymbub kum ia ka lok la jong pynban.

Sangot - Ah, map phi bih, hei, phi kong. Shish ! ka kjat shukor ba ialam kynroi. Map ho wat sngew eiei.

Kynthei - Map map, phi mlien, ha nga te phin shah takor !

Sangot - Nga dang pan map, phi peit pynheh khmat pynban kum ka dkhoh tymmen. Ngam dei u samla ho, nga u rangiapsaw. (u iaid pyrta artad). - Ka -w, to ia sngap baroh, kynthei shynrang ia leit mynta ka step sha phyllaw ka Syiem. Hei wat pep, kynthei shynrang, shynrang kynthei.

Para shnong - Sangot, ngam sngewthuh, mano ba dei leit ? Ki shynrang ne ki kynthei ?

Sangot - Mem sngewthuh ? Khun ka alhia jabieng; lada me dei u shynrang ruh leit lada pha dei ka kynthei ruh pham bit ban pep, me sngew ? (u iaid noh). Kaw, wat ia pep ! (riew ka bom na phyllaw iing Syiem). Wow, kim hun shuh tang ka pyrta jong nga, ki da tangon sa bad kata ka khlieh rakot de (u leit noh).

ACT - 9 (SCENE - 2)

Ha iing Syiem - Ka Syiem ka shong. Ka aibuin ia i khun. Rung ka shakri, ka nguh, ka shim ia i khunlung bad ka mih noh.

(ka Syiem ka kren weibriew). Khlik-khlik, kumba ba ka leilieh shu kylla ka longbriew jong nga. Wow ! nga dum nga lyngngoh pynban du ! Balei kumne, nga phohsniew ? Em, ngam shym phohsniew satia, nga tip briew hi biang biang. Ka paki ka dulan tyngkrein ka paw, kita ki sohkor ki sdien ha ki shkor jong nga : Peit ! sa kine ki rusom ki dahara na khlieh ha kjat jong nga, ki kpieng ki ksah, ki khadu ki sati kine da ka ksiar suda. Wa ! naei ki wan mih kine kiei kiei baroh ? Hato ka nusib jong nga kaba wan rah, ne ki wan da ka jingkhwan ba khlem akor jong nga ? Ngam sngewsuk, ngam ju mlien ia kum kane ka jingim khyllah, La kha ia nga ha trep ha skum, nga la sah khunswet khunrangli, u tnga jong nga u la khlad noh sha Dwar ki blei, nga la ri khunrei ia la ki khun la katta snem ryngkat ka im shiteng kpoh shiteng snier. Kita dei ki rukom im ia kiba nga la mlien. Hato haba kumta, nga shlan mo ban dawa ba nga dei ka khraw kupar ? Em, em ! namar ba nga la pynsniew bad ba nga la pynjot ia ka longbriew jong kiwei pat. (rung ki Basan).

Basan Marpan - Khublei Mei 'lem !

Syiem - Khublei Basan ! (shong ki Basan).

Basan Marpan - Syiem, balei kumne idum idiaw pynban ka khmat ka khmut du ! Kaei ka bijar ka buhkhoh jong phi Kynrad ?

Syiem - Basan ! dei tang u Nongthaw u Nongbuh uba tip ia kata baroh. Ka kam kaba ngam ju phohsniew naduh ba pun ka kmie ! Naduh ba nga iuh kjat ha kane ka pyrthei shong basa, ym don ba burom ne niewkor, ym don ba sngewbha ym don ba sngewtynnad ia nga. Pynban mynta, shu kynsan la shu pynkup ha nga ia kat kane ka burom ba ha khlieh tam ha lapngar. Basan ! ngam kmen ia kane..

Basan Rymbai - Mei 'lem Kynrad ! ia u niangniuh ba isaitmet mano ba sngewtynnad ban peit ne ban buh rong ia u hapoh iing hapoh sem ? Lada don kum uta, nga bein ba u dei uba kham isaitmet ban ia u niangniuh hi. Hynrei pyrkhat, ynda haba u la nianglong bad la mih ka thapbalieh ba don rong ba don rup, baroh ngi ia beh ban buh pynitynnad ha la iing la sem. Ha ka longbriew manbriew ruh ka long kumta hi. Ia uba ngi isih mynta, ngi ieit lashai bad ia uba ngi burom mynta ngi bynthiew lashai. Mano ban ieit haba dang sniew dur ka longbriew bad mano u bym burom haba la don ka burom ?

Syiem - Hynrei ka burom kaba la pynjot la pynpra ia ka burom jong kiwei pat. Ka jingshem bha shem miat jong nga ka la rat dyngkhong ia ka longbriew ba suk ka Iaw Saring, kaba long ka khun bha sngi naduh kpoh ka kmie.

Basan Marpan - Mei 'lem ! ynda la sep kasngi, ngi ia ap ban pdiang burom ia u bnai bad kumjuh ruh, ynda haba la sep u bnai ngi ia ap ban pdiang burom ia ka sngi. Ka longbriew ka shu myllen ia ka mynta bad ka klet jynduh jyndam ia kaba la dep. Nangta, ka musa kam ioh burom mynsngi, hynrei ynda la sep kas ngi ba ngi sa wad ia ka haei ka don. Kumjuh ruh ha ka im ka long ha pyrthei lada ym don baduk, yn ym don baioh. Namarkata, wat dik wat diaw, kohnguh ia ki ain ka mariang kiba long ki ain ki blei.

(rung u Sangot) - Khublei Syiem ! (u phai sha ki Basan). Khublei Basan!

Syiem - Shong Sangot ! nga sngewtynnad ba la ia poi lang kumne.

Sangot - Ngin ia shong shuh kumno Syiem, u paitbah u la ia ap khrui-rui-rui ha phyllaw.

Basan Rymbai - Baroh la ia poi lut ?

Sangot - Hooid Basan ! Baroh bad kynthei bad khynnah, hei ! nga mut ong, bad rangbah bad kynthei.

(rung ki shakri kynthei. Ki nguh ia ka Syiem).

Shakri 1- Mei 'lem ! ngi la ia mlien ha ka ia trei kam ia trei jam naduh ba mih ka sngi haduh ba sep ka sngi man ka sngi. Ma phi pat Kynrad, phim ju phah phim ju kynto ia ngi. Mynta, ngi wan kyrpad ba phin ai kam noh ia ngi.

Sangot - Wow, ka jingbieit sniang ! Ka jingbieit ana aiu kaba haduh katta katta eh ? Mei 'lem, map ia nga ! shah ngan batai kam ia kine ki khyllud rit jabieng. (ia ka shakri nyngkong). Ka kam aiu heit kaba phi nang ban trei oin ?

Shakri 1 - Ka sait jain sait nep. Kata dei ka kam kaba nga ju trei naduh ba nga la rung hapoh iing Syiem.

Sangot - Niuma ! (ia ka shakri 2.) Ma phi pat ?

Shakri 2 - Sar.

Sangot - Sar aiu ?

Shakri 2 - Sar iing sar sem, sar phyllaw, sar dwar, sar-sar sem syiar, sar sem sniang, kumta nga sar naphang.

Sangot - Niuma ! tangba wat sar ia ki briew ho khyllud. (ia ka shakri 3). Ma phi pat Bih ?

Shakri 3 - Nga shet nga tiew, nga sait nga khlieng bad nga ai bam ai dih ia ki para shakri baroh.

Sangot - Mynta peit sha nga baroh ! Ma phi kaba sait jain sait nep, mar ia khie thiah naduh lashai, sait ki nepbah ki neprit, ki spong ki boh, ki jainjot ki jainpei baroh wat khohnioh. Phi kaba sar, mar ia khie thiah sar noh, sar naphang, sar bha sar haduh ban da dep sar. Ma phi kaba shet ba tiew, ba sait ba khlieng ruh leh kumjuh hi. Sait, khlieng, shet, khlem sangeh

naduh lashai, Mynta khie leit noh ! (ia mih ki shakri).

Basan Rymbai - Lada kumta me shalak jabieng ban batai kam, kham bha ba men long sordar noh hapoh iing Syiem te me Sangot.

Sangot - Ia ki kynthei nga nang, hynrei ia ki rangbah pat ngam nang.

Basan Marpan - Kumno kumta ? Kham ia sngewthuh pynban para rangbah em ?

Sangot - Em phi Basan, ki rangbah ki dang ia ai nia, katba ki kynthei pat ki shu kohnguh beit. Lada ong kaba iong ki kohnguh, lada ong kaba lieh ruh ki kohnguh. Lada mai ia kaei kaba la bakla ban batai ruh ki mynjur hi. Lada ha u rangbah, khlem pep kin sei kti artad. (ki ia rkhie).

Basan Marpan - To mynta, ia ngin ia mih noh sha phyllaw baroh ! u paitbah u kwah ban pdiang burom ia phi Mei 'lem : bad ki dawa ruh ia ka jingleh kmen mynta ka sngi. (ki ia mih baroh. Khynwin ka jingrisa).

ACT - 9 (SCENE - 3)

Ha ka juh ka por - Ha iing trep ka law Saring. Ka law ka ia kren bad u Arbor u khun jong ka.

law - Arbor ! me iohsngew khun ? Ka jingiarisa kynhoi khyllah aiu kaba katta katta eh ? La kum ban pait ka maw ka dieng, la kum ban bthei ka krem ka kroh, la kum ban twa ka riat ka ram ! Wow, u lapngar u ia buaid mo ade ! Me iohsngew Arbor ? Iano kipynkup burom katta katta ?

Arbor - Ia ka Luh Shadap kein Mei ! Ki risa pynkup burom ia ka Luh Shadap.

law - Ka Luh kaba long tang ka ksew ki lapngar, ka don burom haduh katta katta ? Arbor ! hato me iohi ia kane ka khein burom ha jah burom jong ngi ? Na ka sngi poi sha ka miet, naba shai poi sha badum, na ka suk poi sha ka jynjar, na

paki dulan poi sha ka trep ka skum, na ka phong pansngiat ksiar sha ka phong pansngiat star, na ka khet ka bishna poi sha lyngknot dienglyngkhot. Kine dei ki jingkylla khyllah ia kiba ngam shemphang satia ban pyrkhat. Ong ma me khun, hato me iohi ia kane kaba wan hap wan jia ha ka longbriew manbriew jong ngi ? (u Arbor u pyrkhat). -Me iohsngew ?

Arbor - Wow Mei ! ka dohnud ka diaw, ka mynsiem pat ka skuin ban ioh pynhiar kput. Balei, na ka daw kaba rit, ngi duh ia la ka jong ka hok. Hato kum ka Syiem kam don hok mo ban ai saja ia u khun u hajar uba bakla u thylliej u sabing, uba bakla ka burom ka akor, uba bakla ka kti ka kjat ? Niuma ! kumba phi la kha dap shynrang ia nga, ngan pha lut la buit la bor baroh. Nga kwah ban ioh biang ia la ka jong ka hok. To tngen ko Mei Baieit ! ngam klet satia ia kine kiei kiei baroh.

Iaw - Hmm ! shijaw ka umsngur na u mawsiang, ka pyntngen ia u pdot u nongiaidwir. Shisien pyrsat ka 'erbatemon, ka pynphuh mat ia u nongpuh lyngkha ba thang sngi. Kumba ioh jingkyrmen u hapum haba u iohi ia u dienglyngkhot ba per ha tyrtho, nga ruh nga ioh jingtngen bad jingkyrmen na ki ktien ba bthei na ka dohnud jong me ko khun. To long shlur bad to long sian, ba ngin ioh biang ia ka hok ki Longshwa jong ngi.

Arbor - Mei ! ngam dei satia u hieit ne khaweit, nga im jingmut hi khliaw ia la ka lanot la jong. ka jingpyrkhat jong nga kam lehnohei satia, nga la lap hi ia ka lad. U Basan Marpan u dang sngewbha hi ia nga, ka Hirmai ruh ka dang ieit hi ia nga kumjuh katba paw na ki ktien u kpa jong ka. Lyngba kane ka jingiaieit samla nga kyrmen ba ka kabu kan wan hi khlem pep. Mei ! wat khuslai, to iaishah bad to ap ia ka por. Haba u ieit ia nga, nga kyrmen u Basan un nym kyrngah ia ka jingangnud jong nga. Lada ngan long u pyrsakurim u Basan Marpan, ngan pyrshang ban long uba khan paw ha ki khmat u pait lapngar. Wat lada ka khet lapngar kan pynlong ia nga tang kum u shakri ruh.

Iaw - Naduh ba mih na iing paki iing dulan, dei kane ka miet ba ka

mynsiem jong nga ka ioh jingpalei. Ka jingsamthiah kaba nga la duh baroh shikatta, sngew kumba kan wan bar ban ia ki khmat jong nga. Khun, to khie leit thiah noh ! naduh lashai ngan mih lait mih bar noh ban kheit jhur kheit jhep, bar leit wad bam wad dih. (mih u Arbor).

ACT - 9 (SCENE - 4)

Mynmiet ; - Ha iing u Basan Marpan. (U Basan bad ka Hirmai ki ia shongkai).

Basan Marpan - Kongthei ! ale khun shong hajar jong nga ! (ka shong hajan u kpa). - Hirmai phi la pura ka rynieng ka ryniot, ka met ka phad, ka snem ka rta. Nga ngeit ba ka por ka la biang ia phi ba phin seng nongrim noh ia ka lawei ka la ar jong phi. Kongthei ! iathuh hok kein khun, iano bad bad no phi ia ieit ia mon ? Nga hi nga thrang nud hir hir ba phin don noh la u lok u jor. (ka shu sngap). -Iathuh Kongthei, wat lehrain, nga kylli da kaba khuid mynsiem.

Hirmai - Pa Baieit ! nga ia ieit bad uba phi ieit hi ma phi kein. Pa ! balei phi kwah tynjuh ia la ka khun haba nga la kohnguh naduh ka sngi nyngkong ? Balei ngan thad rong ia la ka jingieit ha pyrthei, wei haba nga la kohnguh shisien nga sngewsang ban kyrngah pat. Pa ! ngam khmieh lynti shuh ba phin dang kylli thymmai, hynrei nga thrang pynban ba phin pynkloi noh ia ka sngi poikha jong nga.

Basan Marpan - Ka mynsiem jong nga ka hun ia kane ka jingkren hok bad don akor jong phi. Kaba thar ha ka dohnud jong nga dei ka jingbuhrieh jong phi na khmat u Arbor barobor. Phi pyni ia ka jingieit ia u tang ha khmat jong nga, hynrei haba wan shongkai pat u Arbor phim ju pyni ia la ka khmat bad phim ju ia shong kai bad u. I kumba phi isih ijli pynban ia u.

Hirmai - Pa Kynrad ! ngam dei ka riewkai ka riewthala bad ka iing jong ngikam dei satia ka iing ba khlem burom. Lada nga leh

kynshlein ne leh shalak ha khmat u samla u samhoi uba wan rung kai mih kai, uba wan donkam wan donjam ha iing jong ngi. Hato kam long kaba pynlip rong ia ka akor samla jong nga bad khamtam ia ka longrangbah manrangbah jong phi ?

Basan Marpan - Hirmai ! la biang khun baieit jong nga. Ngam poi pyrkhat ba ka pyrkhat kynthei jong phi kan poi shaduh uta u pud badonburom. Phi la pynhun than ia ka mynsiem jong nga. La shisngi ngan leit jingleit bad ngan jah ruh kumba shitaiew. Wat khuslai Kongthei, tang shu wan phai ngan pyndep noh ia ka kam poikha jong phi. Nga kular ruh ba na ka bynta jong phi ka khun baieit thepmynsiem jong nga, ngan pynlut katba lut ha kata ka sngi.

Hirmai - Hooid Pa, ia kata baroh ngam artatien eiei. Tang kawei nga angnud ha pyrthei, ia kaba nga kyrmen ruh ba phin nym pyndukha ia nga.

Basan Marpan :- (U knieh ktien) - Ong khun ! Kaei phi angnud ha pyrthei, ngam sngewdei ban pyndik ia ka mynsiem jongphi ka khun phrangsngi ba ieit eh jong nga.

Hirmai - Ju dọn ka rukom ba ia ka bok ka nusib jong ki samla la ju batai da ki nongpeit kti, kumba ju long lem ka pyrthei. nga ruh nga kwah ban iohi lypa ia la ka lawei la jong khnang ban nang ban kiar ia kaba sniew bad ban khmieh lynti ia kaba bha. Ym tang ia ka nusib la jong hynrei ia ka jong u Arbor ruh, namar ha ka long tnga long khun, ym lah ban kiar ia ka bha ia ka sniew la kaba wan na ka liang jongngo jongno ruh.

Basan Marpan - Wa Kongthei ! sarat ia ita phi da pan bor ? Khot kein ia uba nang uba tip ia kata ka kam. Khot noh lashai mynstep ba dang don ryngkat ma nga.

Hirmai - U Thaken phi Pa, uba baroh ki iaroh ia ka jingkup batai jong u. Lada phi mynjur, ngin khot noh da u kein.

Basan Marpan - Khot kein ! (rung u Arbor) - Oh, shong Arbor ! (ka Hirmai ka ai lyngknot. -Ha ka por ba donkam eh phi la wan mih. Kumno Arbor, i Kongthei i dawa u kpieng ksiar na phi

shwa ka sngi pynhiar synjat. (u rkhie artad). Kumno phin sngew ? (Ka ban iap phi Arbor, nga ruh nga lap ia kane ka juh ka rukom dawa dang ha ka por samla.

Arbor - Wa Basan, ngan pynhun kein ia i Kongthei.

Basan Marpan - (u rkhie). -Map phi ho ! nga shu kwah ban shu kren kai kren danda teng teng, i Kongthei im shym dawa ei ei na phi ne na nga, i kwah tang ban khot ia u Thaken ba un wan batai ia ka bok ka nusib jong phi baroh arngut. Ym dei kumta Kongthei ?

Hirmai - (ka khlem peit). -Hooid phi Pa !

Arbor - Da la ka mynsiem nga mynjur ia kata ka jingangnud i Kongthei.

Basan Marpan - To-to, ia kata baroh ai kan long kumta. Ngan leit thiah noh. (u saham artad). -To nang ia shong kai ho ! (u mih noh).

Arbor - Nga ieit ia phi naduh la ka dohnud bad nga khuslai baroh shikatta ba ngam ju ioh lad ban phla ia kata markhmat bad phi.

Hirmai - Kam pher baieit ! nga, nga phla ha i Pa, phi ruh phi phla ha i Pa, ka mut hi ba nga phla ha phi bad phi ruh phi phla ha nga.

Arbor - Wat artatien Kongthei, nga ieit hok ia phi. Ong mynta, aiu phi angnud ha pyrthei ngan pynioh shisyndon.

Hirmai - Ah Arbor ! wat shukor ia lade. Tharai lada ngan dawa ia kaba phim lah bor, hato phi kloi ban duh ia nga ? Wat phon ruh ba ngan shukor ia phi, to kmen ia kata.

Arbor - Nga sheptieng baieit ba ioh phi isih ia nga namar ba mynta nga don ha kane ka khein burom ka jah buroh. Nga sheptieng kein ioh phi thut ia kane ka jinghiar kyrdan ka longiing longsem jong nga.

Hirmai - Em phi, phin sheptieng lei ia kata ? ngam ieit ia ka burom jong phi hynrei nga ieit ia phi hi.

Arbor - To-to, Kongthei, ka miet ka la iaid lehse nga la pynwit pynthut ia ka thiah ia ka dem jong phi. Thiah suk Baieit, ngan sa wan lashai mynstep.

Hirmai - Wat klet kein ban wan !

Arbor - Ngan klet lei Kongthei ? Kyrmen ba ngan poi shwa ba phin khie thiah. (u mih noh).

ACT - 9 (SCENE - 5)

Mynstep - Ha phyllaw U Basan Marpan. Ka Hirmai, U Arbor, U Thaken, U Basan bad ka kmie ka Hirmai.

(ka Hirmai bad u Arbor ki ia shong hajuh. U Thaken u shong ha khmat. Ka kmie bad u Kpa ki ia shong shadien).

Thaken - Ka por mynstep dei ka por baieit eh ki blei. Ka mariang ka dang khuid ka dang itynnad bad ka dang ijem nud ijem mynsiem. Kumba don ka hok ha ki khunlung ba dang shu mih bloit na kpoh ka kmie, kumta ruh don ka hok ha u khun bynriew jong ka step ba mar shu ia khie thiah. Kane kein dei ka por ba ka bok ka nusib ka dang paw tyngkrein ha madan. Ki dak ki shin jong ka 'timon ka 'tidiang ki dang pynpaw shynna ia ka hok ia ka jingshisha, kumba la pynkhamti ki blei Nongbuh Nongthaw. To kein mynta ngin ia sdang noh lap ba kiew jrong than ka sngi. Ai hangne, ia ka bok jongno ngan batai nyngkong ?

Hirmai - Ia i Bah Arbor kein nyngkong, ia nga ka kynthei kaba long tang ka nongiarap iatan jong i te, ieh ngan mat bud nadien kein.

Arbor- Iano iano ruh bit hi, hynrei khnang ban nym ia bun ktien, to batai noh ia nga shwa phi Bah Thaken.

Thaken - Bah Arbor ! peit ho ioh phi ong ba nga kren sarong kren sapei. Ba nga kren shwar kren kunok, ah, nga da nguh nga da dem arti arjat ha ka bok ka 'timon 'tidiang jong phi, ba

kin pyni ba kin pynpaw ia ki dak ia kishin kumba la don ka hukum naduh basdang ka pyrthei long ka pyrthei, kumba la buh la sam bynta ki blei Trai Kynrad kiba peit ba i ia u bynriew shityllup. Hei ! ioh phi ong ba nga kren kai kren biria, ia kaei kaba nga iohi ia kata nga iathuh, ia kaei kaba ngam iohi pat sang ba ngan kren jler kren nangang. (u peit ia ka khmat u Arbor). -Bah Arbor ! wat lada ngam iohi ia ka bha ia ka sniew ka kupar la jong ruh ka shalangmat jong phi te kaba la bha than. Ngam lah khlem da bishni ia phi haba nga iohi ia la ka sniew kupar la jong. U thapbasim iong ha ka tmoh jong phi, u pyni ia ka bok ialang samla ba eh daw. (u peit ia ka kti). - Phin im slem, phin im shongprah shongshang ryngkat ki khun ki kti, ka suk ka sain, parum pareh u lok u jor nadiang namon ryngkat ka spah ka hajar ka burom ka surom. Shaphang ka shongkha ka shongman jong phi pat, ngam kwah shuh ban batai ba nang ba tip ia kaba la ia tip lypa, la jar katta haba ka da paw eh kumne, balei ngan long u bukhir u khapnap jingshisha. Haba shu kren lyngkot, phi te uba la kha bhabok shisha ka kmie. Phi la nang kynduh ia ka briew kaba kat ka briew shisha. Ha ka miat dur miat dar, ha ka biang rynieng ryniot, ha ka tip burom tip akor sa aiu pat ngan ong ? Kaba la biang nadong shadong. Shi phi, haba phi ia don lang kumne te lada batai than ruh long noh kumba pynroh pynkhlein pynban. Wat sheptieng Bah Arbor, ka jingieit ka Hirmai ka kham khlain ban ia ka jong phi. Haba nga ong kumta, peit ioh phi sarong phi khyllew noh bad ioh poi pynban sha ka lehbein ka leh khoh ia i Kongthei. (ki ia rkhie).

Hirmai - Phi te Bah Thaken, iba la pnah thylliej shisha phi. U thylliej uba da bang kumba la ber mluh da ki blei.

Thaken - Yn ong kumno heit phi Kongthei ? Kumba nga iohi te kumta hi kein nga batai. Hadiang sa ka kti jong phi pat ioh lap ba sngi than.

Hirmai - Yn dang donkam batai lei shuh ia nga ? Haba ka 'Lei Shongkha ka la teh la syndoh ia ka iongbriew jong ngi, nga ngeit ba ka bok ka nusib jong ngi ruh ka long hi kumjuh kein.

Thaken - Wa Kongthei ! phi la bakla. Phim tip ba ka nusib jong ka 'timon ka pher bak na ka 'tidiang ? Katno tam shi tnga shikhun lei lei ? Ai kloi ki kti ioh lap ba dier than ka por ! (ka ai ki kti). -Ka khmat ba lui lui ba kup jingbha briew, ki khmat ba phyrnai kum ki symboh umjer jong ka step. Ki ngap ba hap wan dur haduh tmoh ba pynkyndeh ia ka dohnud kiba peit, ka khmut ba paw itynnad bad ki bniat ba ieng ryntih, ki pynshoh bieit ha ka shi shlip ia peit.

Basan Marpan - Wa u Thaken ! haba kwah ia ka bok ka nusib ba men batai, me batai pynban ia ka dur ?

Thaken - Hooid Basan map ia nga ! ngam mut ban lorni, nga batai ia ki dak ba shabar kumba ngan sa batai ia ki dak kiba shapoh, kiba rieh na ka jingiohi lang jong ngi. (u shim ia ka kti ka Hirmai) -Hai-re-rai, ka jingiaieit jong phi kaba la palat ia ka bor jong nga ban batai ne ban iohi. Ka bok ka nusib ka paw kumjuh kumba ka paw ha u Arbor hi. Ka jingieit u Arbor ruh kam dei hi kaba kom, hynrei kaba markhait haba nujor. Kum kane ka jingiaieit ba pynhun mynsiem, ngam pat ju lap ha ine i rta lyngkot jong nga. Donbok eh tang ma phi Bah Arbor ba phi ioh ban kam kynti ia kane ka 'matpuri.

Arbor - To seh Bah Thaken, wat da iaroh than ia nga, baroh ngi ia don hi kein la ka bhah ka bynta ha kane ka pyrthei.

Thaken - Dei, kata ka jingong jong phi, hynrei dei tang ma nga kein uba sakma weibriew hangne ha pyrthei. Mar ia hiar na pneh i Mei, ki jynjar ki bud dienjat jong nga. Ah nga shempap ! ki khuslai ki dung ia nga kumba dung ia u pdot u sniang ba khlem pap. Ngam don bhah ialang samla ha pyrthei ne don bynta ha ka kmen ka sngewbha jong ka jingim ba laitluid ba laitlan. La kyndat ia nga weibriew ban im kum u pukir ka jaka kynjah.

Arbor - Haba iohsngew ia ki khana raitong, wat haba kim jia ha ka longbriew la jong ruh, ki don hi ka bor ban ktik ia ki pung ummat u nongsngap.

Thaken - Are, map phi ho ! nga la jan klet ia ka kam. U peit biang ia

ka kti ka Hirmai). -Are-ja-hare-ja-ja ! ka dak sniew aiu pat kane kaba wan paw pynjakhlia ? Ja banshot ngam sngewnud batai shuh phi, Lada ngan batai, khlem pep kan pyndik kan pyndiaw ia phi baroh arngut. Map ia nga, shah ba ngan buhrieh noh ia ine khyndiat.

Hirmai - Lada phi buhrieh, kata phi shukor ia nga. Batai Thaken ! ia kaba ki blei kim mon ban weng balei phin len ?

Kmie - Hooid Thaken, to batai ! lada kaba kmen ngin ia rkhie lang bad lada kaba sngewsih pat ngin ia iam lang. Batai, wat len ia kaba phi la iohi.

Basan Marpan - Batai Thaken, wat sheptieng ! baroh ngi dei ban sngewthuh ba ym ju don ka nusib briew kaba ialam tang sha ka kmen ka sngew bha.

Thaken - Wei haba phi la ia pynbor haduh katta katta, sngap kein ngan batai Wat sheptieng, kam da dei kaba sniew ba khlem akor than. Ka pynthohbria kai tang ia ka sngi poikha jong kine arngut. Kane ka lah ban jia ba imat une bnai dei u bnai balyngkhuh sngikha i Kongthei pynban. Ym lei lei tangba phi dei ban pynkynriah noh ia kane ka sngi sha uwei pat u bnai. Lada tur pyrshah, nga imat ba ka sngewsih kynsha aiu re kan wan jia.

Kmie - Kpa, lada ngam bakla, imat une u bnai dei shisha u bnai lyngkhuh sngi kha ka Hirmai, haw da kynmaw bha, haw da kynmaw bha Kpa !

Kpa - U dei kein phi, (u dem pyrkhat artad) -Shish, shish, shish ! la shu ia klet baroh shikatta. To-to, kam pher, satang shitaiew u bnai thymmai u la mih hi.

Thaken - Wat dik wat diaw ho ! pyrkhat ia ka bha ia ka miat jong kine arngut. Wat ia ka sngi bashit phyrnai dang tap u lyoh mang kariang teng teng, katno tam lei lei ia ka kam ka jam jong ngi u bynriew ?

Hirmai :- Bah Arbor ! wat lada dei ban ap sa shisngi ne ar sngi, ne sa shi snem-ar snem, kam pher eiei, nga la dei hi ka jong phi.

Arbor :- Kam pher eiei, Hirmai, ki kular seh kiba tam.

Thaken :- To ho nang ia shong, ngan leit noh shwa ma nga ! (u ieng artad).

Hirmai - Kumno Bah phin shu leit noh, da bam da dih shwa seh haba phi wan teng khat kumne (ka wiat).

Thaken - Koit phi Kongthei, ngam pat da thngan hi te ! (u wiat) -To ho baroh, ngan leit noh shwa ! (u leit artad).

ACT - 10 (SCENE - 1)

Ha Ing-Syiem u syiem Synteng ha Nartiang - U Shong marwei bad u i bun jingmut bad khia mynsiem. Mar kumta hi la wan rung ki myntri bad ieng sawdong ka khet Syiem.

Myntri Rangbah :- Syiem kynrad kaei ka khia ka shon bad ka daw ba phi la phah khot kyrkieh ia ngi ? mynta to pynsngew ngi don hangne banshah shkor ia ki jingkren jongphi.

Syiem :- Nga la phah khot kyrkieh ia phi namar ka don kawei ka kam kaba khia bad kaba la ktah ıa ka burom ka ijot jong ka Hima. Te hynrei to shong shuwa myntri ba don burom shuwa ba ngan bteng ia ka jingkren jong nga. Kane ka kam kaba don hapoh ka jingmut jingpyrkhat bad ka mynsiem jongnga ka long halor ka jing jah rngai jong sawngut ki briew ba ngi la phah leit syntiat sha Hima lapngar mynta la katto katne sngi bad kim shym la wanphai shuh, tip phi ruh phi iatip lem ia kata ?

Myntri Rangbah :- Syiem kynrad map lada nga bakla te hynrei nga ngeit skhem ba kata ka kam ka ba don hapoh ki jingmut jingpyrkhat jongphi halor ka jing jah rngai jong ki saw ngut ki nongsyntiat ba ngi la phah mynta la bun bun sngi ban leit syntiat shapoh ka Hima lapngar bad ki bym shym la wan phai shuh haduh mynta. Ngi ruh ngi iadon jingtip lem. Nga hi nga sngew suhjer ba kane ka ka lahban long ka jingjia ba sniew aiu re kaba ngim lah mutdur bad tip tikna haduh mynta shaphang jong ki.

Syiem :- Nga sngewtynnad ban ioh sngew ba u Myntri Rangbah u la kren ia kaba dei thik kumba nga don hapoh la ka dohnud bad mynsiem, mynta to ngin nang ia sngap bad iohsngew shuh shuh ia kiwei pat ki myntri aiu ki don ban ong halor kane ka juh ka kam.

Myntri II :- Syiem kynrad bad há phi ki myntri baroh kum ban bynrap halor ka jingkren jong u Myntri Rangbah uba la kren ha shuwa jong nga ngan pynpaw lem ba nga ruh nga sngewkhia halor kane ka jingjia kaba iadei bad kine ki nongsyntiat jong ngi namar haduh mynta kim shym la wan phai shuh. Halor kane ka dum ka lyngngoh la donki stad ki jhad kiba la khan la thmat bad la shat la khein bad ka paw ba ki la shah khrai ha ka wait ki Nongiapngar bad kin ym wan phai shuh.

Syiem :- Nga sngew ba katto ka la biang, namar ba ka jingkren jongphi ki Myntri ka la paw shai ba baroh phi don ka juh ka jingtip bad jingsngewkhia kumba don lem ma nga. Halor kane ka jingjah rngai jong kine ki briew jong ngi. Ban pyntikna shuh shuh halor kane ki la don ki briew kiba ngam kwah ban iathuh kyrteng hangne kiba la wan iathuh ha nga ba kine ki sawngut ki la shah pyniap ha ki khla ka wait jong ki Nong Iapngar mynta la katto katne sngi. Kumta halor kane ka jingjia bad ban siew spah na ka bynta ka snam ba kordor jong kine ki briew ka Hima synteng nga kum u Syiem jongphi nga kwan ban ym pynslem shuhban rai lang da kawei ka jingmut ban ieng da ka wait ka stieh bad ban ai jingsneng tyngeh ia kine ki nong Iapngar kiba la nud ban ktah kti bad pynjah mynsiem ia ki briew jong ngi. Kane ka jingleh jong ki ka pynpaw ba kim khein snep bad niew dewthala ia ngi baroh bad ba ngim long ei ei ruh em ha khmat jong ki. Kumta halor kane ka daw bah ryngkat bad phi ki Myntri jong ka Hima ngan pynbna mynta ia kane ka hukum jong nga ba dei ban lum noh shisyndon ia ki shipai ki swar ryngkat bad ki tiar iapom bad ban leit bran bran shapoh ka Hima Iapngar ban mait ia ki briew jong ka naphang lin khlem map iano iano ruh lada dei kynthei ne rangbah, tymmen ne samla bad khyllung bad khynnah bad ba ym dei ban pynsah symbai wat tang iwei

ruh. Hadien kata bankhur lut baroh ka spah ka phew ka ksiar ka rupa bad ki jingdon jingem baroh, khlem pynsah wat tang kawei ka nepjot ruh. Khadduh eh dei ban wiang ding ia ka Hima baroh kawei bad khamtam ia ka "Kut lapngar" kaba long ka jaka riehtngen jong kine ki eit wieh. Ai ba baroh kin ingkhong khait bad kylla dpei, bad ia ka met iap jong ki yn bam shngiam rai da ki pukni, ki khlieng ki tyngab, bad ki suri ki myrsiang ba kin kdang kin sngaid.

Myntri baroh :- Syiem kynrad ngi kubur bad mynjur lang ia ka rai bad ka hukum jongphi, bad ba ngin pyntreikam shisyndon ia ka.

Syiem :- Te hadien ba nga la pynmih ia kane ka Hukum nga kyntu ruh ia phi baroh ban shim khia ia kane ka kam khnang ba ka burom jong nga bad ka Hima baroh kawei kan ym lip hakhmat ka pyrthei. Shuh shuh ngan sneng iaphi wat nym khein sting lane khein jem, namar kine ki Nong lapngar ki long kiba shlur bad ki khla ka wait jong ki, ki long kiba satar, kiba sian bad kiba tbit bha ban khalai wait, kumta da sei bad buit bad bor ba ioh phi shu long 'langknia ei ha ki kti jong ki. Sa kawei pat nga khot bad ai hukum ia u Ruka uba long u nongsyntiat ba sian bad ba shalak ban iaid ha shuwa ryngkat bad katto katne ki wei pat ba la jied kynsai ban pyntikna ia ka jinglong jingman bad ka iaid ka ieng jong ki nongshun ban pynkhreh na ka bynta ka jingtur jong ki shipai ki swar sha ka ktem jong ki. To mynta to khie leit suk ngan kitbok kitrwiang bad duwai phirat ba ki blei Synteng kin kyrkhu kyrdoh bad aibor ai mynsiem ba phin lah ban thom bad pynlwet ia baroh kiba shah hakhmat jongphi bad ban wanphai pat da ka jing jop ryngkat bad ka spah ka phew ka ksiar ka rupa ba la ioh lum na ka muluk ki lapngar ryngkat bad ka kynhoi ka risa.

Myntri :- Syiem kynrad ngi ruh ngin pynpaw hangne ba kiei kiei baroh kib aphi la kren bad pynpaw kin jia bad urlong thik kumba phi la ong bad ba ka burom jongphi bad ka Hima Synteng jong ngi kan nangkhraw nangieng rasong ha khmat ka pyrthei.

ACT - 10 (SCENE - 2)

Hapoh khlaw, ka Iaw ka kheit jhur marwei :-

Ka kit ka khoh bad kren weibriew.

Ka jingshem pap ba pynsuhsat mynsiem, ka shem lanot ba pynlynga jingmut ! Shisien pyrkhat la sngewdei ban ong, suk ka iap ban ia kane ka im jynjar bashiteng rta. Hynrei ka mynsiem jongnga pat ka thrang ia ka kput, ka kput ia ka Luh pohjaid pohrati. Iapngar nongtuh, shuh shwa ! Iada ngan ioh ka kabu, ngan shet haduh ban da lko pom. Lada ngam lah haduh katta, ka kmie jong nga kam shym kha dap bnai ia nga. Ka kheit jhur artad). hmm ! u wang, u tyrkhang, u jamyrdoh, u jatira uba dang khielung bha kir kir, Ngan kheit noh shikhoh dur syndon ban dap bam shitaiew artaiew. (Pah u sim di-di diaw. Ka leng pyrkhat). - Are, kumno kumta ! sngewkynjah sngewtmang, sngewheh sngewphieng pynban ka khlieh du ! Sngew kum ban wan mih kynsan u khla u thlen, u mrad u mreng kynsha masha aiu re. E he ! ym long shuh ban pynslem ngan kheit noh tang une uba ibang ihun ka khmat bad ngan leit noh artad. (Mih ki Synteng. U Rangbah jong ki u ieng kynshan syngkai bad u rkhie).

Rangbah :- Ha-ha-ha-ha! pha, pha wan kheit wang ; ngi pat, ngi wan mait ryndang kumno pha da tip banwan ia kynduh khnang ia ngi hangne ? ka 'langsait pap ki lapngar ! (u hukum ia ki nongbud) - khie lih ! Khie leit patan na u niuhkhlieh jong ka sha ne ! (ki leit).

Iaw :- (Ka nguh ia u Rangbah). Ah kynrad, map ia ka mynsiem jong nga ! Map ia nga ka tymmen ! ka jingiap jongnga kam pynmyntoi ei ei iaphi.

Rangbah :- Ka jingkyrpad kaba da sngewsynei sat, - Ha-ha-ha ! (u rkhie) pham tip ba ngi wan wad ia ka kput ? Phi marwei ne arngut, phi kynthei ne rangbah, phi tymmen ne samla, ka kput kam ju map. Wei haba la iakynduh, ka bam naphang lin katba kampat kdang. Pham tip ? ngi wan dawa ia ka kput ki saw ngut ki briew jong ngi ia kiba phi la pyniap ?

Iaw :- Kynrad, nga tip ia ki jingthmu jngphi, hynrei shah shkor ianga. Lada phi pyniap ia nga, ngan iap tang manga shi met katba ka Kut lapngar pat kan iai ieng sarong hi junom. To pynsah ia ka mynsiem jongnga ngan ρίιe ia ka lad ba phin jop ia ki lapngar da kaba suk. Kynmaw, wat niewkai ia ki khlawait jong ki bad wat niew kynton jakai ia ki kynton kharai jong ki!

Rangbah :- (u sei ka wait) - Peit kane ! pha iohi ? Khun ka lapngar sian buit tuh ! pha mut banpynshad shrieh ia nga u Synteng khrai khlieh ? Ban da ia la ka jong ka jingim, pha leh myniashah ia ngi mo ? pha tharai bieit ia ngi ? Ngan mait ia u ryndang jongpha kumba mait pashor !

Iaw :- Shah shkor seh Kynrad ! phi, phi wan wad ia ka kput, nga ruh nga don ka daw kaba pura ban dawa kput na ki. Lehse, ka kput jongnga ka kham khia ban ia ka jongphi lada thew. Nga ngeit skhem ba da kine ki ar-kput, Ka kut lapngar kan sa kylla 'Law kynjah khlem pep. Te khnang ban nym jrong ka jingiakren, ngan pynithuh noh ia lade ba nga dei ka Iaw Saring syiem lapngar kaba la shah pvnhiar khet jubor ha kine ki lapngar pohjait.

Rangbah :- (u peit lyngngoh) - pha shisha ? Wur wer la bna ia kata ka khubor ba pha iathuh. Dei shisha ma pha ka Iaw ? Pha nud ban smai ba dei ma pha kata ka briew ?

Iaw :- Nga smai da la ka longrynieng la jong ba nga kren hok bad ba nga dei shisha kata ka briew. Kum ka sakhi, peit kane ! (ka sei ka sahti na ka iadep).

Rangbah :- (u hukum ia ki briew). - Ia shong baroh ! ia shong, wat ia ieng kum ki tyngab ap dohpyut. (ki ia shong).

Iaw :- Lada ngan dang don ha ka bor bad ka burom, khlem pep ha kane ka khyllipmat phin ia dem ngon ha i slajat jong nga.

Rangbah :- Lada pha dei shisha, to pyni kein mynta ia kita ki lad ba pha don. (ki ia shong). Nga ruh ngan pynithuh ia lade ba nga dei u Kmai nongsyntiat ki synteng. Ka kyrteng jong nga, dei u Ruka.

Iaw :- Mynta phi i ba nga la long kumne kum ka nongkhrong ? Nga la buhrieh ia lade hapoh ki jainjot ba bun syrtap, toi ha ka ka jingshisha phin suhjer ban ieng ha khmat jongnga. Baroh shikatta nga ap khmieh lynti ia ka kabu bad mynta ka sngi nga la hun haba nga ia kynduh bad phi. Sa artaiew kan don ka shad Lakhyngpong hangne ha lapngar ha kaba u paitbah un lehkmen lehsngewbha lem bad kaia bam ia dih buaid. Mynta, ka kam jong phi ka long ba phin phah uwei u riewpnah thylliej ha ka dur u nongkitnong u nongbylla bad un sah hangne ha lapngar tad haduh ka ta ka por. Kà kam jong u ka long ba un plie ia ka khyrdop ban rung u pait iapom jongphi ha kata ka miet. Kata kein ka dei ka miet ha kaba ki lapngar kin siew dep siew khuid ia ka kput jong phi bad jong nga.

Ruka :- Lada kumta, ngan v. .an hi noh da lade kein. Ngam shaniah hano hano ruh ia kane. La shisngi ngan poi khlem pep.

Iaw :- Niuma, ngin sa ia pyrkaht kham bha ynda phi la wan, khnang ba ynda phi la wan ba kane ka jingthmu kan trei kam. Tang kawei nga dawa ba lada phi jop, Ka Ksiar ka rupa, ka jingdon ka jingem jong ka iing Syiem baroh dei ka jong nga. Lait nangta pat ka dei ka jong phi baorh.

Ruka :- Nga tharai la biang kumta, to ngin ia pra noh !

Iaw :- To khie ia leit suk, nga ruh ngan leit noh !

Ruka :- La shibit ka miet hi nga dei ban pynpoi ia kane ka khubor ba kmen ha ki shkor u Syiem jong ngi. To khie kata ho ! (ki ia leit noh).

ACT - 10 (SCENE - 3)

Hapoh khlaw :- U Thaken bad ka Hirmai ki ia shong.

Thaken :- Khuk-khak, la shu padiah da une u thylliej khlem syieng jong nga, kawei ka sngi poikha bakmen jongphi ka la her sha bymjukut bak. Wow, ka jingiaieit aiu kaba kum kane, kaba

hap ban ia iaid ryngkat sa bad ka thok ka thak, ka shukor ka danda ?

Hirmai :- Thok haba dei ban thok, mynta ruh lyngba ka thok nga la ioh mih na iing ban wan kynduh iaphi Baieit ! wat lada ngin kit pap ne kit hok, kam pher ei ei, ieh kan long katba long, yn leh shuh kumno. To kein ngin iathaw lad biang mynta ! I Pa i la jan wan phai naba leit jingleit, u bnai thymmai ruh satang shimiet armiet un sa mih, kumno ngin ia leh ?

Thaken :- Wat sheptieng Kong thei ! (u kdup ia ka) - i pa jongphi in wan, ia kata ym lah bankhang, u bnai thymmai ruh un mih hi, ia kata ruh ym don lad bankhang. Ngeit ia nga Kongthei, ba kita baroh kin wan jia hadien jong ngi. Lasha i ka sngi ngin ia phet noh khlem pep.

Hirmai :- Baieit, balei mynsngi ? Hato ym kham bha mynmiet phi ?

Thaken :- Em lada mynmiet, ki nongap khyrdop kin nym plie ia ngi.

Hirmai :- Ngan khreh ngan khrum lypa noh la shibit ka miet baroh shimiet ia kaba donkam baroh. Namar ba ym don I pa, ngan iohlad bha ban khreh katba mon.

(Pyrta u Arbor), - Ei briew ! mano kumta ? (wan iaid artad shajan).

Hirmai :- Ia noh Thaken ! U Arbor pleng ! Ia noh Baieit !

Thaken :- Em kiba phet haba pyrta ki para briew, dei ki bymman kein (poi u Arbor hajan. U Peit lyngngoh)./

Arbor :- Wow, nga nang mut ba dei ki nongthoh dieng pynban dei maphi ...... Hirmai...... ma me .... Thaken ?

Thaken :- Hooid Arbor, dei ka HIrmai, dei u Thaken. Ki khmat jong me ki iathuh hok ia me.

Arbor :- (U krem dom). - Hirmai, pha ka nongshukor pleng ! khun ka pohjait, mynta ka sngi pha dei ban iap. Ma me ruh Thaken ! nga nang niew ia me kum u lok baieit, me pat me pynsuhjer ia ka mynsiem jong nga, me dei ban siew da la ka mynsiem ba kordor jong me. Ko Thaken, lada me dei shisha u dap

shynrang, ap hangne, ngan leit shim artylli ki wait ki ban rai ia ka hok halor ka Hirmai. (u leit noh).

Hirmai :- Ka jingbitar bad ka jingthrang kput, kipaw shynna ha ka shalangmat bad ha u thylliej u Arbor. Ia noh Thaken ia ngin ia phet noh hangne.

Thaken :- Hirmai baieit jongnga ! ban phet haba phah ap u lok, dei ka kam bapoh tam. Kam pher, la u dei u lok bathep mynsiem ne u lok baisih tam ; la un wan rah ia ka khubor ba sngewbha ne ka khubor ba sngewsih, nga dei ban ap. Balei ngan pynpoh dor ia ka longrangbah jong nga. Khie Kongthei phi ka kynthei briew, to khie leit noh ! Ki khmat jongphi kim myntoi ban iohi ia ka kam rangbah jong ngi. Tang kawei kaba phi dei ban tip ka long, ba mynta ka sngi, ka jingieit jongngi ka la wai. Lada nga rem, u Arbor un dung pynhun nud pynhun nam ia ka met jongnga; lada nga jop pat, khlem pep ngan hap ha u tangon jong ka ain. Baieit ! ym don lad shuh ban kiar ia ka jingiap mynta ka sngi. (U jaw ummat). - Khie Kongthei, to khie leit noh !

Hirmai :- Wow kynrad ! ki ummat u rangbah briew ki kham kordor ban ia ka snam. Ha u, kham donburom ban jaw ka snam ban ia kaba jaw ki ummat. Wat khuslai kynrad jong nga, pynpaw la ka main rangbah jong phi, ha khmat u Arbor, peit pyrshah bad to ieng sarong hakhmat jong u. Hato ngam ieit iaphi ? Haba ieng maphi, hangta nga ruh ngan ieng bad haba kyllon maphi hangta nga ruh ngan kyllon.

(wan u Arbor) - Me u rangbah shisha, me nud ban peit pyrshah ia ka jingiap wat haba ka hok kam don satia bad me ruh. Pha ruh Hirmai, namar ba pha dei ka thong jong ka jingialeh, to ap ia u nongshimti jong pha. (u bret ka wait hakhmat u Thaken). Shim kato kawei ia me, ba men pyndonkam pyrshah ia nga.

Hirmai :- Arbor ! lada me rem ne jop, ngan nym dei ka jong me. Balei me rhah ia ka jingieit ba laitluid jong nga ?

Thaken :- Ban da ia la ka jongka jingim, ngam banse ban ialeh iame.

(ki ia kynrup artad)

Arbor :- (Hapdeng ka jingialeh ba shyrkhei) - Na u nongwei me kylla trai shnong, na u trai shnong me kylla khawait pat, bad na u khawait me la kylla khla jingieit. Hato me dang don dur shuh ban kylla ?

Thaken :- Em me Arbor ! ngam don shuh, ka la dei sa ka kylla jongme pat ba kylla. (Hamar kata ka por u Arbor u la mynsaw bad kyllon kram ha madan).

Arbor :- Wow ko Mei jongnga ! Wow ko blei nga la mynsaw, (U kyllon). - Nga la mysaw Hirmai ! - Thaken me la jop. Me u nongjop to rah ia ka. thong ! (u peit ia ka Hirmai). - Nga la siew nga la siew da ka snam ia ka jingieit jongphi. Kongthei (u dkut mynsiem artad)

(wanieng ka Hirmai hajan u Thaken).

(Ki iohsngew ia ka jingiakren).

Thaken :- Nga la jop ia ka wait u Arbor, mynta nga dei ban ia kynduh pat ia u Tangon jong ka ain.

Hirmai :- Sngap Thaken ! phi iohsngew ! Mano pat kumta ba ia kren ? Sngewmat kin wan shane.

Thaken :- Ka ain ! ka dei ka ain Hirmai, ka wan wad ia u Nongpyniap briew. (Wan u Basan Rymbai bad katto katne ngut ki rangbah).

ACT - 10 (SCENE - 4)

Poi u Basan Rambai bad katto katne ngut ki para Rangbah hangta hapoh khlaw.

Basan Rambai :- Ka longshisha thik kumba la wan iathuh ha ngi shaphang kane ka jingjia ka saw ka sian. Thaken to jubab kaei ka kane kaba nga la lap bad iohi hakhmat jongnga ? Ka kam pap kam sang aiu kane kaba me la leh ? Bad kaei ka Ramia kaba

la kynto ia me ban leh kumne ? Baroh shikatta me paw kum u 'riew bha 'riew miat ba baroh ngi shaniah bad tieng burom, te hynrei mynta pat ha ka shi khyllipmat me la pyni da kane ka dur bad ka sur ? Ma pha pat Hirmai pha leh aiu hangne ? Ka Samla kaba ngi khein kum ka thei donburom na ka iing ka sem kaba donburom pleng pha ruh pha ia don bynta lang hangne bad kane ka kam ?

Thaken :- Basan kynrad map ia nga. Ngam tip shuh ban ong kumno bad ban jubab kumno iaphi, naduh ba la kha ka kmie ianga ngam pat ju long bad leh kum kane ka kam khyllah sngi. Ka dei ka jingjia kaba ngam nang ban batai, ban mutdur bad khmih lynti lane phohsniew ba kan wan jia kumne. Te Hynrei Basan Kynrad na ka liang jongphi kum ba phi la lap mardor ia kaei kaba nga la leh to leh ia nga katba phi mon katkum ba shong ka ain nga pdiang khlem kyrngah ne ialeh pyrshah.

Basan Rambai :- Me la kren hok namar kane ka kam pyniap briew tang namar ba ia knieh samla, me la dei hok ban ioh ia ka saja katkum ka ain ki lapngar. (poi sa u Basan Marpan bad katto katne ki Rangbah)

Basan Marpan :- Mar iapoi ha iing nga la ioh sngew ia kane ka khubor ba kynsha kumta nga la beh mar mar shane. Ia me Thaken dei ban tangon pyniap mynta ka sngi hi hangne bad mynta hi noh. Ia ka Hirmai ruh kaba long ka daw bad ka tynrai jong kane ka jingiakajia bad ka jingiaumsnam dei ban tangon lang hangne hi ryngkat bad uta uba ka la mon sngewbha, ngam donkam khun, ka khun kaba tamsneng bad kaba shet kylla.

Basan Rambai :- Basan Marpan bad phi baroh kiba la iawan lang hangne shah ba ngan kren, kum ban ia ai jingmutlem markylliang. Ngi la wan hangne ban pyndep ia la ka kam ram kum ki nongpeit nongkhmih ia ki kam ka Hima ban wan tohkit bad jurip halor kane ka jingjia ka saw ka sian bad hadien ba la lap ia ka jingshisha ka kamram jong ngi ka dei ban ai jingtip mar mar sha ki bor synshar ka Hima, ba kin tip halor kaei kaba la jia bad ban leh ia kaei kaba ki dei ban leh. Te kumta

to ngin ia klet noh ia la ki jingsngew shimet bad ki daw iing daw sem bad pyndep hok ia la ka kamram ba la bynshet ha ngi khnang ba ngin leit na ka jingshah kynnoh kynta hadien ha bud, shuh shuh ngi baroh kiba iadonlang hangne ngi tip pyrshah ba ngim don ka bor ne ka iktiar ban bishar ban rai bad ban ai saja ia kine ki nongleh kam pyniap briew kumba la shem ia ki mardor ban leh kumta, bad ban tangon pyniap ia kimynta ha kane ka jaka. Bad lada ngi leh kumta khlem pep ngin shah niew kum ki nongleh kam beain ba sniew tam bad ban kit ruh ia ka tyrut ka smer shi-ryta, kumta to ngin long kiba jai jai bad kiba tip briew ban aiti ia kane kane ka kam ha ka "Khet bishar" jong ka Hima lapngar ka ba long ka bor ba ha khlieh tam kaba dei tang maka kaba don ka bor ka iktiar ban shim bishar, ban rai bad ai saja halor jong kiba kum kine kii nongleh kam bymman kam sang bad kam pyniap briew. Kane "Khet bishar" kan shim bishar ha ka sngi ka ia ba la buh bad hadien ba la pynbna shaka Hima baroh kawei da u Sangot khnang ba ki paidbah paidlang kin dup tip bad ia donlang ha kata ka sngi bishar. Bad ha ka jingbishar lada la shem ba ki la leh pap shisha, ka rai kan long ban ai ha ki ia ka saja ha kata hi ka sngi, ban iap jah burom khlem burom da u Tangon u Lymban.

Basan Marpan :- Ka jigkren jong u basan Rymbai ka long shisha kaba sngewbun, bad kaba dei suda na ka liang ka ain ka kanun bad ka riti dustur ba ju don hapoh ka Hima lapngar khamtam ha kaba iadei bad kane ka jingjia ba ngi la lap mynta hangne. Da shisha hapdeng ka jingkynduh mynsiem la kum pyrkhat ruma rutit shaba dei shaba lait namar hadien ba lalap lei lei ia la ka jong ka doh ka snam ba ka la thok la shukor bad ia don bynta lang bad ka kam pap ka khlieh ka khluid bad ka snam ka thnam. Te hynrei kum ki basan nongsynshar ngi dei shisha ban bat ia la ka jingtip briew bad ban pyndep ia la ka kam ym daka jingbitar hynrei da ka jingjai jai. To ia mynta hi hadien ba ngi la wan hi da lade ban shem ia ka jingshisha halor ka jingjia to ngin leit iathuh noh branbran sha ka Syiem bad ha kiwei pat ki para Longsan Mansan khnang ba kin tip

bad ia pyrkhat lang bad buh sngi buh ia na kabynta banshim bishar ia kine ki nongpyniap briew.

Sangot :- Te ma nga ruh kum uwei na ki longsan man-san ba dei ban ia kit lang ia ki kam Hima nga kwah bankren khyndiat kum bania bynrap lem. Ki jingiakren bad ia pyni nia pyni jutang baroh ki long kiba dei suda bad nga ruh nga kubur ia kata ba ngim dei ban leh lap-lah bad bam jakhluid halor kane ka kam. Khlem da iaid lyngba ka lynti ka ain. Kumta nga ruh ngan ia ong lem ba dei ban ieh bad aiti ha kata ka bor kaba ha khlieh tam ka Hima ban shim bishar bad ai saja ia kine ki arngut lada ka shem ba ki la leh shisha ia kane ka kam pyniap briew kin ioh saja te hynrei lada lap pat ba kam long kumta kata ka juh ka khet bishar kan ai jingksan ia ki hangta hangta hi. Te sa kawei pat kaba nga kwah ia ka met iap jong u Arbor? La ngi dei ban kynto paidbah ban leit tep leit thang ne ngin shu ieh ia ka hangne hapoh khlaw ba kan pyut lane ban shah bam ha ki mrad khlaw ?

Basan Rymbai :- Em ia ka met iap jong u Arbor dei banleit tep leit thang da u paidbah kumba ju leh lem ia baroh kiba iap ha kane ka rukom ba ka lum ka wah kan ym shong sang shong tyrut. Tangba dei ban leit pyndep da kaba jar jar, namar ka kam ka dang sah ban shah bishar bad mano ban tip ka khet bishar ka lah ban pynksan ne pynrem ia kita kiba dang im ne ia uta uba la iap katkum jingshem bad ka hok ryngkat bad ki sakhi satar. Mynta to ngin ia leit noh nangne namar ka kam ka la dep.

Thaken :- Basan kynrad bad phi baroh kiba iadon lang hangne nga kyrpad ba phin ailad lem ia nga ban kren katto katne shuwa ba ngin ia pra bad ia leit noh nangne namar nga sngew jem rngiew bad sngew buhkhoh ban shu leit noh nangne khlem dakren wat tang shi kyntien ruh.

Baroh kiba iadonlang :- Thaken me lah ban kren bad pynpaw kaei kaba don hapoh ka mynsiem jong me ngi ailad ia kata.

Thaken :- Ha phi ki basan ba donburom bad phi baroh kiba ia don lang

hangne. Nyngkong eh nga pan map na phi bad na ka Hima lapngar ba dei na ka bynta jongnga ba phi la bun kam bun jingmut jingpyrkhat bad la khih win ka Ri ka Muluk baroh kawei wat lada ngam shem la kwah lane pan kwah ia kaba kum kane ka jingjia, te hynrei khlem poi pyrkhat bad khmih lynti ka la wan jia kumta. Nadien kata nga kwah ban pynpaw biang hangne kumba la lap ia nga mardor bad ka wait ha la ka kti bad u arbor uba la thiah iap ha madan hapdeng ka snam ba lyngkien. Uba dei u para doh para snam para shnong para nong lapngar nga long uba kloi ban pdiang ia ka saja wat la ka long mynta hangne ruh lada ka ain bad phi baroh kiba iadon hangne phi sngew dei hok ban leh ia kata. Nga long ruh uba kloi ban ieng hakhmat ka "Khet bishar" kaba long ka bor ba hakhlieh tam ka Hima, ban shah bishar bad ban ap ia ka rai ban shah pynrem ne pynksan, bad lada nga la shah rem to ngan ioh ia ka saja ban iap da u Tangon u Lymban hynrei nga ngeit skhem ba ki Blei Trai Kynrad kiba iohi bad tip lut ia kaei kaba la jia bad kiba lah ban sam lyngba iaka mynsiem bad dohnud jong ngi ki briew kin nym shah da lei lei ba ngan poi haduh uta u pud bad ka apot sep-sngi ban iap jah burom khlem burom. Kumjuh ruh ia ka Hirmai ka Thei-sotti ba lui lui ka bym don pap don sang ei ei ba kan ngat ha kum kata ka saja kaba kam dawa hok satia.

Hirmai :- Basan kynrad bad phi baroh kiba ia don lang kumba phi la ailad ia u Thaken uba ieit jong nga ban kren to shah ia nga ruh ban ong shikyntien ar kyntien ba ngan lait ban sahnud bad buhkhoh.

Baroh kiba ia don lang :- To kren ma phi ruh Hirmai balei ngim shah baroh ki don hok ban kren bad pynpaw ia kaei kaba ki don.

Hirmai :- Basan kynrad bad ha phi baroh kiba ia don lang bad khamtam eh ia i pa ba nga ieid thep mynsiem da ka dohnud ba tympang nga phla ha khmat jong phi ba katno nga sngew pisa mynsiem ban iohi ia phi baroh ba kha ma-kha phi dei ban don hangne bad ban shu bun jingmut jingpyrkhat bad artatien shaphang ka jinglong jingman jong nga tang namar jong kane ka

jingjia. Halor kane nga panmap na phi baroh bad khamtam eh na i pa baieit jong nga to ki Blei kin plie ka lad ha kawei ka sngi ba ngan lah ban pynsngewbha bad pynphuh samrkhie biang ia phi bad ia kiba ha iing ha sem ba ieid ba thoin baroh kiba lehse ynda ki la tip shaphang kane ka jngjia kin iam kthang. Khatduh eh ngam lah khlem da phla hakhmat ka pyrthei ba katno nga sngewpangnud ba u Thaken u Rang kynsai ba tlem ba dei tang na ka bynta jongnga u la dei ban poi haduhune u pud ka saw ka sian. Dano katta u dang dei ban don hapdeng ka kmen ka sngewbha ka burom ka surom Te hynrei namar ka jingieid ba la palat liam kaba nga don ha u bad kaba nga la pun baroh shi katta ka la pynlong ia nga ban thir banthian ka snur thapbawa ka shrip banriam ia u bapli bad khadduh u la ngat. To ki blei ka jingieid kin map ia nga halor kane ka jngleh. Bad mynta ba nga la ioh ia kaei kaba nga la sliang bad angnud lyngba jong ka snam bad ka wait ka stieh, ngam donjingbabe ne jingsahnud shuh te hynrei da ka jngkmen bad jingphuh samrkhie ngan ieng ryngkat bad la u ba ieid hakhmat ka khet bishar ka Hima lapngar ba lada kata ka bor ka rai ksan ia ngi ngin ioh biang ia ka nam ka burom bad ban im ryngkat sah ryngkat ha kane ka sla pyrthei. Te hynrei lada la rai pynrem bad la ai saja ha ngi ban shah ha u Tangon u Lymban nga hun ban iap ryngkat bad u, kumba nga la aiti iala ka long rynieng banlong ka jongu shirta shi junom.

Basan Rymbai :- Ka jingkren jongphi ki shijur ka la pynshoh mynsiem bad pynmyllung shisha ia ki ba sngap bad sngew kum ban ongnoh hangne hi mynta ba la map bad pynksan iaphi halor kane ka jingjia te hynrei ngim dei ka bor ban leh ia kata. Sa kawei ruh namar ba ngim dei ki Blei ban tip bad iohi ia ki jingshisha bad ka jingjanai jong kiei kiei baroh. Kumta ngin ym shlan ban ong ei ei ia mynta, te hynrei to ngin ap ia kata ka sngi ka ia ban bishar bad khlem pep ka hok kan paw ha kata ka sngi. Te nga ngeit ka la biang katto, To ngin ia leit noh nangne te hynrei shuwa ban ia leit noh, to ngin aiti ha ki katto katne napdeng jong kine ki Rangbah ba ia don lang

hangne ban dang ap ia ka met iap tad haduh ban da wan u paidbah paidlang ban pyndep iaka kam tep kam thang kumba la bthah.

ACT - 11

KA JINGBISHAR IA U THAKEN

Dangstep phyrngap ki paidbah ki la ialum ha phyllaw ing Syiem.

Sangot :- Ko paidbah paidlang to iasngap to ia sngew. Kumba la pynbna ha ka Hima baroh kawei ia ka sngi ban ia bishar ia u Thaken bad ka Hirmai kata ka por kala poi te mynta to ia sngap ba ka Syiem nongsynshar nongbishar kan ai hukum ban sdang noh ia kata ka kam ba la buh. Hei to ia sngap mo !

Syiem :- Kumba ka Hima baroh kawei ka la tip kumba la pynbna ha phi. Mynta tongin sdang noh ban shim bishar ia u Thaken bad ka Hirmai halor ka jingjia ba la lap mardor ia u ba u la pyniap ia u Arbor u khun ka law Saring ba la duh noh ka long syiem dang shen. te ngin bishar sani bha khnang ban poi sha ka rai kaba hok bad ba khlem jingbakla. Te nyngkong eh nga hukum ia u Thaken kum u nongshah tian bishar ba un kren bad pynpaw kaei kaba u don halor kane ka kam ba u la leh, nangta patde ban iohsngew pat sa na ka Hirmai kum ka ba ia don bynta lang bad katei ka kam aiu ka don ban ong. Hadien kata kito ki ba don jingmut napdeng u paidbah ki lah ban wan sha khmat ban pyni lane ai sakhi katkum ba ki tip halor kane ka jingjia.

Thaken :- Syiem kynrad, phi ki longsan mansan bad ki paidbah baroh kumba la hukum ia nga da ka khet bishar ban kren bad pynpaw halor ka kam ba nga la leh, ngan sdang nyngkong nyngshap da ka nguh ka dem ia ki Blei nongbuh nongthaw, ba kin sngew namar jong nga hadien kata ban bteng ia ka jingkren da ka ba niew tang ia ki por ba la leit ba kumno ba naduh ba nga la wan iuh kjat bad ba la pdiang mon sngewbha da baroh ba ngan shong ngan sah hangne hapoh ka Hima lapngar nga la

im lang bad phi da ka jingsuk jingkmen khlem don kano kano ka jingbudnam lymne ka nam sniew. Nga la shim bynta ruh ha ki ba bun ki kam ban shakri ia la ka Hima bad nga la ioh ruh ia ka jingiaroh ka nam ka burom bad ka jingshaniah ba pura halor ki kam ba nga la pyndep. Te hynrei kyndit kynsan ka la mih ka khubor kaba la par sted kum ka ding ha u langiap kaba la pynshaiong ia baroh ban iohsngew ba nga la pyniap ia u Arbor hapoh khlaw. Ka Hirmai ruh ka don ryngkat bad nga ha kata ka por. Ka long ka jingjia kaba ngam poi pyrkhat lymne khmih lynti, namar ka jingthmu ka long shawei pat. Te hynrei to ngan phla hok hakhmat jong phi wat la phin ngeit ne phin ym ngeit ia kata ngam lah ban pynbor, ba ha kata ka sngi ka Hirmai ka khun jong u basan Marpan ka la iawer ia nga ban leit ryngkat bad ka sha katei ka khlaw namar ba ka don ki kam ba kyrpang ban pynpaw. Nga ruh khlem da kyrngah nga la ia leit lang bad ka. Te ynda ngi la ia poi hangta ngi la ia shong lang shi jaka bad sdang bania kren ia khana halor jong ka jing pynpaw jong ka Hirmai ba ka don jing ieit bad nga wat la kam kwah ban pynpaw baroh shikatta. Ha mar ka ta ka por kyndit kynsan kum ba ka lei lieh na mihngi sha sepngi u Arbor ula wan mih wanpaw ha khmat jong ngi kumba la tip lupa bad na ka shyllangmat jongu nga la lah ban iohi ba ubitar shla halor jong ngi baroh arngut bad khlem da ap shuh ia ka nia ka jutang ula kyrhuh bad kren da ka jingdom jingbitar bad da ki ktien khor ktien main ba nga dei unongdusmon, u paralok ba shet kylla bad uba don jingia dei napoh narieh bad ka Hirmai. Ia ka ruh ula kynnoh kynta la biang ba ka long ka nong shukor bad ka nong pynbaji ia ka jing im jong u. Na ka liang jong nga khlem da thew ia ki ta baroh nga la nga la ialeh katba lah ban pynjem bad ia kren ia pyni ban poi shaka jing ia suk ia bha, te hynrei um ai lad shuh bad u la pynpaw ba dei ban ia um snam bad nakabynta kata u la hukum ia nga ban ap hangta haduh ba unda wan phaibiang ban leit shim iaki wait ki sum ban ialeh mardor haduh ban da ia-liem ia-lup shiliang shiliang. Ha kata ka por nga la long kumba shoh biej shoh tyndep bad ngam tip shuh

kumno ban rai bad katba ngan da lap ban pyrkhat u ne u la poi bad ki wait ia pom. Mynta nga la sngew thuh shai kdar ba ngam don lynti shuh da ka wei pat te hynrei sa tang ban ialeh lym kumta un khrai ianga lyngkhot lyngkhai hangta hangta hi. Te ban ia da ia ka jing im kor dor ngam ban se ban shim ia ka wait ba ula ai hi da lade bad ban ia leh. Te ka la don ka jing ia leh ka ba shyrkhei bad ka ba la neh la kham slem te kyndit kynsan hapdeng ka jing ia leh u Arbor ula lyniar kliang bad u kyllon kram ha madan, u la mynsaw bad ka snam jong u ka la sdang ban lynkien ha madan bad tang hadien katto katne por ula dkut mynsiem. Ha dien ka ta nga la shu ieng bad peit seh iala ulok da ka jing kthang mynsiem ha lor kaei ka ba lajia kum ha ka rngai jingphoh sniew. Ha dien katto katne por la wan poi u ba Basan Rymbai bad atto katne ngut ki rangbah hadien la wan poi shuh shuh sa u Basan Marpan, u sangot bad sa ki katto katne ki ba la wan ryngkat bad ki. Nga la aiti suk mynsiem ialade ha ki kti jong ki ba kin leh ianga kat ba ki mon bad ban ai sajia kum ba nga la dawa. Te syiem kynrad na lor kine ki kyntien ngam don eiei shuh ban kren na ka bynta ia lade hynrei ban ap satang ia ka jing bishar ba hok bad ka rai na ka "khet Bishar" jong phi lem bad ki basan, bad upaitbah baroh u ba ia don lang hangne. Khat-duh ia wai ngakwah ban pynpaw hangne ba nga kwah ban kynmaw khat duh ia u Arbor kum uba ngam don daw sniew. To un shong suk ha dwar ki Blei. Ba mynta nga ngeit u la tip ba ngam dei u nong shun jongu bad la da ki blei kin ai lad un jin da la wan mih wanpaw hangne mynta ban ia said kylla na ka bynta jong nga. Ba ymdei U Thaken u ba la pyniap ia u hynrei dei ma u hi da la de ia lade. Kat kum ka jing jia ba ka wait ka ba u la mut ban dung iap ia u ta uba u la sni ban kput ka la phai pynban shalade.

Syiem :- Te mynta hadien ba ngi la iohsngew ia ki jiing kren bad jingpynsngew na ka liang u Thaken. Nga hi nga sngew shongnia te hynrei jar la katta ruh ngi donkam ban ioh sngew sa naki wei pat aiu ki don ban ong halor kane ka jingjia. To mynta ngin iohsngew ruh na ka liang ka Hirmai ka ba ia don

lang bad u ha kata ka sngi ka don aiu ban ong halor kane ka juh ka kam.

Hirmai :- Kynrad Syiem phi ki basanbad ki paidbah paidlang te kumba la hukum ia nga da ka Khet Bishar ban kren ngan pynpaw mynta naduh ka dohnud bad mynsiem ia kane kaba nga don halor kane ka jingjia ha kaba nga ruh nga iadon lang. Ha kata ka sngi nga la iawer ia u Thaken ban ia leit lang bad nga sha kata ka khlaw namar nga don ka jingthmu ban pynpaw ha u ia kaei kaba nga la pun baroh shi katta bad kata ka long ba U dohnud bad mynsiem jong nga ka don bad u, ym bad u Arbor. Bad hadien kata ban ia kren bad phylliew jingmut naka bynta ka lawei ba phyrnai bad ka jingsuk la jong bad ngim shem la kynmaw sngi ne im jingmut ban pyrkhat ne mut sniew ia u Arbor namar kaei ka phoida ngin ioh na kata. Te hynrei sngewsih ban ong ba ka leit jia pynban shaba ngim poi pyrkhat ne khmih lynti namar kyndit kynsan u Arbor kumba la tip lypa u la wan kynsan hapdeng jong ngi hangta hapoh khlaw bad khlem dashah shuh ban pyni da ka nia ka jutang ula pynbor syndon ba dei ban ia umsnam. Bym banse shuh halor ka jing shah pynbor bad ym don lynti shuh ban lait u Thaken ula mynjur ban ialeh bad ha kaba kut u la long u nongjop. Te Syiem Kynrad bad phi baroh kiba iadon hangne nga don tang katne ban pynpaw, bad mynta ka sah satang ha phi ban pynshongdor halor kaei kaba nga la dep khlei.

Syiem :- Te mynta ba kine baroh arngut ki la dep kren halor ka jingjia mynta ngan khot ia phi baroh ban ia ai jingmut ne ban ai sakhi lada don napdeng jong phi kiba tip ia ka jngshisha bad ka duh ka dang jong kane ka jingjia.

Na pdeng kipaidbah : Hooid don (ki pyrta jam) mangi nangne hapdeng u paidban ngi kwah ban ieng ban kren bad ban ai sakhi katkum ba ngi la iohi bad iohsngew halor kane ka jingjia naduh basdang haduh kaba kut.

Basan Rymbai :- Te lada don to wan sha khmat u wei hadien u wei ban kren bad ai sakhi, da kaba kynmaw ban burom ia ka "Khet Bishar" bad ban kren tang ia ka hok bad ka jingshisha.

Rangbah I :- Da kaba burom ia ka Syiem ki basan bad phi baroh ki paid lapngar nga ieng hangne ym ban iashah shiliang hynrei ban ieng bad kren ia ka hok bad ka jingshisha. Te halor kata ka nongrim nga kubur ba u Thaken u la kren ia kaba shisha bad um shym iathuh thok ne lam ler. Te halor kane ka jingai sakhi jong nga baroh phi lah ban kylli kumno nga shlan ban kren khlain haduh katta? Ban jubab ia kata sngap ngan iathuh ia phi ba ha kata ka sngi ba kane ka saw ka sian ka la jia ngi iadon kum ba lai ne saw ngut bad ngi dang ia rep "Bara" ha ka lyngkha jong u wei u para lok. Katba ngi dang ia rep ngi la iohi na jngai ia u Thaken bad ka Hirmai ka khun u basan Marpan ba ki ia wan lang shata shapoh khlaw bad ka rukom iaid rukom ieng kaba ipher khamtam ba ki ia wan tang arngut hi shata shapoh khlaw ba kynjah bad bym don briew. Kane ka la pynlyngngoh bad pynbun jingmut jingpyrkhat ia ngi namar ngi tip pyrshah ba ka Hirmai kam dei shuh kaba laitluid hynrei ka ba la ia don ktien bad u Arbor u khun ka Iaw Saring bad ka sngi pynhiar synjat jong ki ruh ka la hajan. Kane ka la pynskuin ia ngi kum ki "MenLorni" ban leit peit bad sngapsiar kumno ki leh bad ki iakren ia khana. Te da kane ka jingthmu ngi la ia wan sor sor shajan bad neh khop hapoh sanum ban peit bad sngap siar. Hangta ngi la iohi ba ki la ia shong lang arngut ha trai u wei u diengsoh ot uba heh bad sdang ban iakren ia khana. Na ka jingiakren jong ki la lah ban sngewthuh ba pleng ka Hirmai kam don jingieid ia u Arbor hynrei ka don pynban bad u Thaken tangba ka shu kun iap kum im hapoh la ka mynsiem tang ban pynsngew bha ia la u kpa. Te hadien katto katne por ngi la kyndit kumba iuh tdong bsein ban iohi pat sa ia u Arbor ba u lawan shata kum uba la tip bad phah mano re bad u la lap ia ki mardor katba ki dang ia shong kai kum kiba jadei shi samla markumta hi ngi la iohsngew ba u Arbor u la sdang ban kren da ka jingdom jingbitar bad da ki ktien khor suda, ngi la ia pasiaw para ma ngi ba kane ka kam te kam dei shuh ka ba bha bad ka lah ruh ban poi sha jngai bad ruh sha ba mysnaw. Te kaei pat kaba jia hadien kata ngam kwah shuh ban bteng namar u Thaken u la dep

kren hashwa bad ba la bynrap ruh da ka Hirmai. Te na ka liang jong nga ngan shu pynkut noh da ka ba ngeit ba phi baroh phi la ia sngewthuh hi ha kaba iadei bad kane ka jingjia.

Syiem :- Te lada dang don kiba kwah ban kren bad ai sakhi halor kane ka jing jia napdeng jong phi ki paidbah to wan shakhmat ban ai khlem da pynslem.

Rangbah -II :- Da ka burom ia ka khet Bishar bad u paid lapngar nga ruh kum uwei na ki ba ia don lang hangta ban ia sngap tuh sngap siar, nyngkong eh nga kubur ba kaei ba la kren da u Rangbah ha shuwa jong nga ka long ka ba dei bad um shym kren bakla. Hadien kata ma nga ruh nga don eiei ban nga halor kane ka jingjia, hadien ba nga la pynshong nongrim hapoh la mynsiem ia kaei kaba nga la iohi bad iohsngew ha kata ka sngi nga dei ban pynrem ia u Arbor kum u riew sniew riew shit khlieh namar dei tang na ka daw jong u ba kane ka saw ka sian ka la wan jia wan long, balei nga ong kumta namar ha kata ka por hadien ba u Arbor u la lap ia u Thaken bad ka Hirmai ba ki ia shongkai tang arngut hi ha khlaw u la da mehding noh hi khlem ap shuh ia ka jingia-kren ia pyni bad wad kput bad pynbor ia u Thaken bapli ban ia umsnam hangta hangta hi. Dano u la dei ban teh lakam ia la ka jingsngew briew, ban ap haduh ban da ia shai. Lane lada um sngew kwah ban leh kumta u la dei ban leit iathuh ha u kpa bad kibahaing ha sem jong ka Hirmai ia ka-ei ka ba la jia ba kumno kin ong kin rai halor kata. Te haba kumta um dei u Arbor uba sniew bad u ba kwah jingsniew ? Namarkata u Thaken bad ka Hirmai kim don pap don sang eiei ha kaba iadei bad kane ka saw ka sian bad ki dawa ban ioh ia ka rai ksan na ka khet bishar.

Rangbah-III :- Nga ruh da kaba nguh shuwa ia ka khet bishar ngan ai lem ia ka sakhi kum uwei na ki rangbah ba ia don lang ha kata ka jing ia sngap siar na pajih ba kiei kiei baroh ba la pyni da ki rangbah arngut ha shuwa jong nga ka long ka ba dei bad kaba shisha, thik kum ba la kren ruh da u Thaken ha shuwa bad ka Hirmai ruh kumjuh. Te nga kyrshan ia kine

baroh ki jingkren jingpyni bad kyrpad ruh ia ka khet bishar ban ai ka jingbishar bad ka rai ksan halor kine ki samla arngut.

Syiem :- Te dang don shuh ki ba kwah ban kren ban pyni ban ai sakhi napdeng jong phi ki paidbah ha kaba iadei bad kane ka kam. Kane ka jingbishar ia u Thaken bad ka Hlrmai.

Pyrta ki paidbah :- Ngim don shuh katto ka la biang bad myntangi kyrpad ia phi ka syiem na ka khet bishar jong phi ban ainoh ka rai ksan halor u Thaken bad ka Hirmai.

Basan Rymbai :- Syiem kynrad phi ki Longsan mansan bad phi baroh ki paidbah paidlang kiba iadon lang sawdong kane ka "Khet bishar" ka bor ba ha khlieh tam jong ka Hima lapngar, na ka liang jong nga ngan pynsngew ba na ka jingkren jong u Thaken bad ka Hirmai ba la kubur bad pynshisha da ki sakhi satar ngim don jingartatien shuh halor ka jinghok jong kine ki arngut ki samla ba kim don pap ei ei kumba la kynnoh ia ki bad kaba la pynpoi shaduh une u pud ban bishar te shah ngan kyrpad ia ka khet ban ai ka rai ksan halor u Thaken bad ka Hirmai.

Syiem :- Te mynta ka por ka la dei ban ai noh ia ka rai hadien ba la iohsngew lut ia ki jingkren na ki nongshah mudui bad na baroh ki sakhi ba la ai halor kane ka kam bad kumba la pynsngew da ki paidbah kumba nga ka Syiem na ka Khet bishar ryngkat bad phi ki Basan bad u paid lapngar baroh mynta ka sngi nga rai ksan ia u Thaken bad ka Hirmai bad nangne shakhmat kim dei ban don shuh ka daw ban tieng ne khohnioh. Ha kajuh ka por nga ai rai rem ia u Arbor (ba la khald noh) halor ki jingshisha ba la pyni pyrshah ia u. Sa kawei nga kwah ban ong hangne ba u Arbor katba u dang im u long uba ki-ba bun ki shan khmat kum u nongsiar hima. Bad bun ki la wan iathuh ha nga, ia kata te hynrei kat kum ka lynti ka ain nga la phah bud dien ban lap ki sabut ki ba biang. te hynrei la jia noh ba mynta u la iap. to ka la bha shibun namar lada un dang im kaei kaba sniew tam ka lah ban jia ha u.

Basan Marpan :- Te haba ka khet bishar ka la ai ka rai ksan halor u Thaken bad kumjuh ia ka Hirmai ka khun jong nga, nga sngew ba nga la eh rngiew biang. Te hapdeng kane ka burom bad jingkmen ba dap mynsiem ngan pynbna noh da ka jingiamynjur lang jong ki kynum jong nga baroh ba ia ka jingieid jong phi baroh arngut kan long kaba ngi pdiang hun bad ba ia ka sngi pynhiar synjat yn sa kren tikna mar ia dep ka shad Lakympong. Khadduh eh ngan pynbna ruh ia ka khubor ba sngewphuh sngewphieng ba la wanrah ha nga na Hima Nongtham ba u Thaken kum u khun Syiem Nongtham ba dei hok ban shimti ia ka khet synshar ka hima la khot sngewbha ia u mynta ban leit shimti noh da ka jingmynjur jong ki longsan mansan bad ki paid ki hajar ka Hima Nongtham. Te ngan pynkut noh ia ka jingkren jong nga bad ngan khot noh ia la ka khun baieid eh jong nga ba kan wan noh sha ing. Ale kongthei ale khun wan ngin ia leit noh sha ïing ma phi ruh Thaken wan lang ba ngin ioh bania kmen ia sngewbha lang.

Thaken :- Shi hajar nguh ia phi ka syiem ki basan bad u paidbah paidlang namar ka jingrai ksan ba phi la ai ha nga bad ka Hirmai ruh kumjuh halor ka jingjia kaba la pynartatien ia phi baroh halor ka jinglong - briew jong ngi baroh arngut. Khublei shi hajar nguh iaphi baroh. Sa kawei pat nga kwah ban pynpaw hangne kalong ba ngala rai ban sah shi jingim hapoh ka Hima lapngar ban im ban iap ryngkat bad phi te ngam treh shuh ban leit phai shapoh ka Hima Nongtham ban kiew khetkat kum ba la wan khot bad tyrwa ha nga da ki basan bad ki khun ki hajar ka Hima Nongtham. To ai kin jied da u wei pat ngan kyrkhu kyrdoh ia uta u ban long Syiem Nongtham ha ka jaka jong nga. Khublei ia phi baroh.

ACT - 12 (SCENE - 1)

Mynsiem :- Hapoh iing Syiem. Ka Syiem, u Basan Marpan bad u Sangot ki ia shong.

Basan Marpan :- Kumno Mei 'lem Kumne ? imat une u Basan Korbar-ri un jah slem pynban mo ? Balei u Syeim Narlein u bat slem than ia u ?

Syiem :- Koit Basan, lada um poi mynta ruh, lashai te u la dei hi ban poi. KUmno Basan ngin ia buh noh ia ka sngi Shad Lakympong ym la biang phi ?

Basan Marpan :- Ym long balei, lada ka jingpynkhreh pynkhrum ka la biang. U Sangot uba don hangne un ai jingmut mynta.

Sangot :- Syiem, dang donkam sa ar ne laisngi ban pynpura ia ka jingbiang. Mei 'lem ! kham bha ba ngin sdang la shem taiew syndon. Hapoh kine ki sngi, ki kynthei kin pyndap pynbiang noh ia u khaw u pyrsit, ka 'lamet, 'latang ia ka dieng ka prew.

Basan Marpan :- Sangot, pynsngew noh ha u paitbah ia ka ia kaba biang khnang ba un nym thut. (rung u Sharai).

Sharai :- (u nguh ia ka Syiem). - Syiem Kynrad ! ha ka burom ka khet lapngar, nga nguh, bad da kaba kmen nga ieng-ap hukum na . phi mynta.

Syiem :- Hmm ! me nguh ia ka khet mo Sharai, ym ia nga ? (ka rkhie).

Basan Marpan :- Mei 'lem, u Sharai um bakla haba u ong kumta. Haba u nguh ia ka khet ka mut hi ba u nguh ia kaba don halor jong ka. U shu kham iaid jngai khyndiat, na kaei kaba ia sngewthuh lang.

Syiem :- Nga sngewshngain, haba me ieng ha khmat jong nga kumne. Hynrei kata ka jingsngewshngain ka ia synrop de bad ka jingma jingsyier haba nga iohi ba me la leh sting ia la ka kam. Namar ba me la ioh pyniap ia ki sawngut ki briew u Syiem Synteng ha krem Mopung, me tharai ba ka kam jong

me ka la dep. Mem tip pat ba don aiu hapoh u pud u sam jong ngi mynta. Ma nga bad ki Basan ngim juh tuklar eiei ia ka kam jong me namar ba ngi kyrmen ba me la tip hi ia la ka kamram la jong. Hynrei mynta nga imat bame la leh sting. Sharai ! me la leh sting ia ka kam, nga sngewsih ia kane ka jingleh jong me.

Sharai :- Mei 'lem Kynrad ! nga sngewdiaw haduh katta katta ia kane ka jinglap daw jong phi ban kynnoh ia ka jingtrei kam jong nga. Nga sngew kum ba ngan bret noh shisyndon ia ka nam khlawait jongnga sha basep ka sngi bad kylla riewmadan noh. Hynrei map ia nga, ngam dei u riew khong khong mynsiem ba jyndong jingmut. Nga kloi ban shah shkor ia ka jingpyni jong phi, na ka bynta ka jingbha lang u paid u hajar. Iathuh mynta kaei ka jingbakla jong nga, ba ngan ioh pynbeit noh mynta hi.

Syiem :- Niuma Sharai ! ki nongbeh mrad ki la lap ia kawei ka tupia khoh harud ka wah Umtung. Ki ong ruh ba ha kata ka jaka, don ka dak ia shong ki briew kumba shiphew ngut eiei. Ki lap ruh ia u jamyrdoh shikham, u bym pat da thyrkhong bha. La shu antad ba kane ka jingiashongkai kita ki briew aiu re, ka jia la kumno kumno kumba ar ne lai sngi mynshwa. Na ka dur ka tupia, la suba khlem artatien ba ki dei ki briew u Syiem Synteng. Lada kumne, ka jingma ka ap ia ngi.

Sharai :- Syiem kynrad ! map ia nga. Ka paw shisha ba nga la leh sting bad leh klet ia ka kam. Mynta ka sngi, ngan sar ia kine ki khlaw shilliang Umtung haduh ba kin da khuid phar. Khublei baroh, ngan leit noh ! (u mih noh).

ACT - 12 (SCENE - 2)

Hapdeng Shong :- U Sharai bad ki rangkieng wait kieng stieh jong u.

Sharai :- Tamon ! shaei ka wait ka stieh jong me ? haba nga donkam ia me ka mut ba nga donkam ia ki tiar ia leh jong me. Me

niewsting ia ka kam ! Khie kloi, leit shim ia ki bran bran.

Lur :- Ka jingkhot kyrkieh kaba la pynlyngngoh ngain ia ngi. Kongbah ! ka hukum aiu kaba phi mut ban ai ia ngi ? (wan u Tamon). Wan u Thaken, u Rapi bad la ki tiar).

Sharai :- Peit shane Khynraw ! namar ba ngi la ia shong jaituh ha kine ki sngi, ka kam kaba eh ka la wan lap ia ngi mynta. Ka khet lapngar ka don ha ka jngma mynta. Ka kynthei ka khynnah ka don ha ka tieng ka smiej. La suba ba don ki briew kiba iaid laitluid laitlan hapoh ki pud jong ngi bad la pynshisha ruh da ki sakhi kiba biang. Ka hukum jong nga mynta ia phi ka long ba phi dei ban leit sma dien ia ki. Sa kawei, lada lap ia kino kino ki briew kiba ipher isuba, kynrup syndon ha doh.

Thaken :- Bah Sharai ! ka bha ba ngin ia leit lang jrup em ?

Sharai :- Em, ym dei kumta. La ka jong ka lad dei ban ia leit namar ia ka kam dei ban pyndep mynta ka sngi hi. U Tamon un shang ia ki khlaw Umpyrdong, Mo-iambei, Khlieh Umtngam kynthup ruh ia ki khlaw Modwar bad Umpowin bad un wan phai lyngba ka 'lawblei. Ma nga, u Thaken, u Rapi bad u Lurshai ngin pyndep ia ki khlaw shilliang Umtung haduh phud Wah Myngkhen. Dei kine ki jaka ba la suba ba kine ki dakait ki don mynta. Sumar ! lada nga lap ia uno uno uba lehsting ia ka kam ngan ot ia ki shkor bad ngan ai bam ha ki ksew ka Syiem. Ia mynta, ngin sdang noh ia ka kam ! (ki leit noh).

ACT-12 (SCENE - 3)

Janmiet :- Ha khyrdop. Ieng u Ruka, u kit bad ka khoh kaba heh.

Ruka :- (u pyrta) - Ko nongap khyrdop ki lapngar ! To isynei seh ia nga u nongwei u nongar u sohshnong u sohthaw, uba lap ka dum ka iongngit ha lynti ha syngkien. Plie seh kynrad ka khyrdop jong phi ba ngan ioh rung ! Ah, ia ka jingisynei jong phi ia nga u poi nongwei u poi nongar, ngam bit ho ban haram katba nga dang im !

Nongap :- Me tang marwei ?

Ruka :- Hooid kynrad ! (u nongap u plie, rung u Ruka).

Nongap :- Kaei ka kyrteng, kaei ka kur, shaei men leit, naei me wan, me kit aiu, me bah aiu ?

Ruka :- U Ruka, kata dei ka kyrteng jong nga ia kaba la jer la thoh, la pynkham la pynsoh, ha khmat u klong u skaw ryngkat u khnam ka ryntih, da u tymmen u san, ha khmat ki blei ha khmat ki briew. To ialam ia nga ha khmat ka Syiem, ba kan kylli kan tohkit ia ka wan ka leit bad ia ka long ia ka man jong nga.

Noṇgap :- Me mut leit shaei kein me ?

Ruka :- Ah Bah ! nga te u khun ka kitnong ka bylla, kumne hi kein baroh shi rta shi jingim nga iaid kyndoi jakpoh nawei shawei.

Nongap :- Kata kein me, shaei me mut leit ?

Ruka :- Hangne bad phi kein nga thmu ban wan wad bylla tang biang ka ja kyntien.

(wan u Sangot) - Uei une ? U nongwei ? - U Synteng ?

Ruka :- Ah Kynrad ! ngam dei ho u Synteng Wat tharai sniew ia nga ioh phi kit pap. (u Ruka u sei lut ia ki tiar hapoh ka khoh). - Peit ! ngam don eiei, nga dontang kine ki jainkup, ki khiew shet ki khiew tiew, ki tyndong mluh ki tyndong ktung kiba nga donkam man ka sngi.

Sangot :- Niuma ! wat lada me dei uei uei ruḥ, kat kum ka rukom me dei ban da shah bishar shwa. Lum kito ki tiar jong me, to ale bud ia nga ! u Ruka u kit ka khoh bad u bud nadien u Sangot.

(Poi ha iing Syiem. Rung u Sangot bad u Ruka).

Sangot :- Mei 'lem ! paka paki, une dei u noṅgwei. Phylla soi, u shu wan mih thop-kynthop ha khyrdop. Nga wan ialam ia u hangne ba phin kylli ba phin tohkit ia u. Lada lap ba u dei uba bha, ngin ai jaka shong jaka sah ia u, lada lap uba sniew pat, ngan shop noh ia u shabar khyrdop mynta hi. Ka kyrteng

jong u dei u Ruka.

Syiem :- Shisha, me dei u Ruka ?

Ruka :- Kynrad, nga dei.

Syiem :- Ka Shnong jong me pat ?

Ruka :- Nga uba na Khyrwang kynrad ! nga la heh la san hangta hi, mynta pat namar ba la ban than ka duk ka kyrduh, nga la shu shang kyndoi jakpoh noh kumne nawei shawei. Lada phin ia isynei, nga tyrwa ia lade ban shong shakri noh hangne bad phi.

Syiem :- Haba kumta, kaei ka kam kaba me nang ?

Ruka :- Nga nang ia baroh ki kam. Kano kano ka kam, ka dei ka kam ha nga.

Syiem :- Men ap noh ia ki masi jong nga ?

Ruka :- Kynrad ! kata dei kawei na ki kam kiba nga da sngewtynnad eh namar ka ai laitluid laitlan ia ki kti jong nga ban padiah ia ki sur 'dongbisli ba nga bang eh.

Syiem :- Nga sngewtynnad eh ia ka jingnang put bisli jong me, lada me nang shisha, ngan sa khot ia me ba men wan put hangne ba ngan sngap myllen. Niuma, me naduh mynta men ia bam ia dih, ia thiah ia dem bad ki shakri jong nga. Naduh lashai pat, men sdang noh ia la ka kam, me sngew ?

Ruka :- Hooid Kynrad !

(ka Syiem ka khot ia u Lar. Rung u Lar).

Syiem :- Khie leit ialam ia u Ruka sha iing shetja, sa peit ma me ia kano kano kaba donkam na ka bynta jong u. Ruka ! wat sngewblaw eiei, ki lok jong me baroh dei kiba biria birai suda.(mih noh u Lar bad u Ruka).

ACT - 12 (SCENE - 4)

Mynmiet :- Ha iing ka Iaw Saring. Tied jingkhang u Ruka nabar.

Iaw :- Mano ? Kren seh !

Ruka :- Plie ka jingkhang, plie kloi !

Iaw :- (ka plie). - Rung Ruka, to ale rung kloi ! (rung u Ruka, ka khang ia ka jingkhang). - Ale shong hajan ka ding ! (ki ia shong). - Nga la shong syaid ding khlem nang iohthiah. Nga la khmih lynti ba phin wan naduh hynne. Da kren mian mian ho, ioh don ba iohsngew, ioh ka jingthmu jong ngi kan pulom ei. Sa kawei, wat shong slem, nga sheptieng ioh don kiba iohi ia phi ha ka por ba phi mih ne haba phi iaid ha lynti shnong. Wow ! nga sheptieng shisha ioh pulom ka jingthmu jong ngi.

Ruka :- Em, ym don ba iohi phi, nga thikna bha ia kata. Ki shakri Syiem baroh ki la iohthiah ha ka por ba nga mih bad ha lynti ruh ngam shym kynduh iano iano ruh.

Iaw :- Oh, ki nongap miet ! sumar Ruka ia ki nongap miet. La shibit ynda phi la leit phai ngi dei ban ia thawlad ban thok ia ki namar ba nga thikna ba phin ia kynduh ia ki. Ia ka kam baroh ka long hi kumto kumba la ia kren.

Ruka :- Niuma ia kata baroh, phi kynmaw mynkato ka sngi ba ia kynduh nyngkong, nga la kum klet ia ka tupia ha kato ka jaka ba ngi la ia shong. Phi khlem pynrah ia ka ?

Iaw :- Shi phi ! ym dei tang ma phi ba bakla, nga ruh nga la kum iehnoh shoh tyndep shikham u jamyrdoh hangto hi. Ka tupia jong phi bad u jamyrdoh jong nga, ki la pynlamwir jingmut ia ki khlawiat lapngar myn kine ki sngi. Ki la pyrshang ban sma syrwet bad ban bud dien, hynrei donbok pat ba ki khlem lap dak lap dien.

Ruka :- Haba kumta, nga ngeit ka shnong ka thaw ka shong suk thiah suk biang mo mynta ?

Iaw :- Ki la shong shngain biang kumba mynno mynno.

Ruka :- Ki pait iapom jong ngi ki don mynta ha ki khlaw Umjngir. Nga sngewnguh ia ka Syiem ba ka la ai ha nga ia ka kam kaba nga laitluid laitlan ban shang lum shang khlaw katba mon. Kumno, phi dang kynmaw ia kaba phi la kular ?

Iaw :- Wa balei phisdang biang ia ka jingiakren ? Kynmaw, ha ka miet khatduh ka Lakhongpong, phin ioh ia la ka tupia.

Ruka :- To ho kata, ngan ieng noh syndon ! (u ieng)

Iaw :- Ruka, phim bit shuh ban wan naduh mynta ka miet. Oh, ap shwa, khlem pep phin kynduh ia ki nongap miet, (riew u syiar). - Sngap uta u syiar nyngkong jong ka step, khlem pep phin ia kynduh ia ki. (ka leit shim ki jain). Shim kito ki jain, spong kum u Sangot bad boh de. Lada don ba kylli, wat ieng hynrei iaid beit bad kren kum u Sangot. Lada phi ia kynduh iano iano, pyrshang ban leh kum ma u, namar dei tang ma u uba kham shang miet.

(u Ruka u riam).

Ruka :- (dep riam)- To kata ngan mih noh ho! u mih.

(ha lynti u Ruka u kynduh ia u Thaken bad u Lurshai).

Thaken :- Mano ?

Ruka :- Ma nga. (u kiar ia ki).

Lur :- Sangeh !

Thaken :- Da ap seh, mano ?

Ruka :- Ma nga te ! (u iaid kum ba buaid).

Lur :- Sangot ne ?

Ruka :- Hooid kein, balei ?

Lur :- Iaid beit Sangot. (u rkhie artad).

Thaken :- Buaid 'iadum ne ?

Ruka :- Malu-mala, (u iaid pynsted).

Thaken :- Lur, ngam i dei te phi kum u Sangot.

Lur :- Em, u dei. Peit ia ka spong seh.

Thaken :- Te balei heit u da kren lyngkut kumto ?

Lur :- Oh, ba la buaid te, phim i ? Sa kawei ruh, um kwah ban pynthut ia ka kam jong ngi. (ki iaid noh).

ACT - 13 (SCENE - 1)

Mynstep :- Ha madan pdeng shnong, ka sngi sdang shad Lakhongpong. (ki paitbah ki ia bunkam. Ki kynthei ki iashet ia tiew.)

(Wan u Sangot bad u pyrta). - Ia sngap hei, ia sngap baroh peit sha nga u nongsam u nongbynta ia ka kam baroh. Phi ki riewkai riewmadan, phim nang ban burom ia nga, katba ki basan ki baheh, ki Syiem barim ki Syiem thymmai pat. Ki da niewkor ia nga haduh ba ngam don thylliej shuh ban batai. Ki shaniah ha nga, ki ai bor ha nga ia ka beit ka ryntieh ka kam baroh. Mynta ka sngi ruh nga la ioh ia kajuh ka bor, bad haba nga la ioh ngan pyndonkam puraia ka. Mynta hei to sngap, ngan batai bniah ia ki kam baroh. Phi ki tymmen ki kro, ki khynnah ki khyllung ap beit ia ka bam. Ki rangsamla kin pynbiang ia ka diengiap diengsap, U lamet ulatang. Ki theilud ki theiiaw kin peit ia ka shet ka tiew ia ka sait ka khlieng, ia ki jasong ki jatap. Ki rang metiaw pat, kin peit ia ka doh ka khlein, la u buaid u tanglang, ngan teh sharud nong haduh ba un da peit-mat, la ki tymmen tam hukum, ngan mai don akor bad ia ki rangsaitlah pat ngan patan na ki shkor. To kein mynta ia her sha la ki kam ki kam jongphi. Ki bym pat ioh kam, wan pan nanga.

(U leit sha ki nongshet), - Kumno kong, kumno kumne ? phi la ia sngap pynban jar jar du ! E-he! kumne te ym longphi, phi la pynlip rong ia ka tamasa jongngi, Mar katno khiew phi la ia ih Kong ?

Kynthei I :- Phi mut ia ka ja ?

Sangot :- Hooid kein phi, phi mut ia kaei heit ? Nga mut ia kaba ia shet ma phi kein.

Kynthei I :- Dang mar shikhiew phi Sangot.

Sangot :- Dang mar shikhiew ? Ja la dep ! sa tang shiphang ki nongshad jngai shnong ki la ia poi. Daei phin ai bam ? To da ia kham pynkloi ho : ioh phi ia shah takrain ei.

Kynthei 2:- Shi phi Sangot; ki diengiap ruh kiba la jhieh suhsat La ia pyrsat pho shi pho baroh shistep, la at miang sa kı ngap, la jaw sa ki ummat ki ummut, katta ruh ym lah pynrhem hi te phi.

Sangot :- Wow ko Kong haba dang ai ka kam kaba iadei dor, phi ialeh pynban kum kiba ym nang trei. Phim ong ei ba kwah shong kli kti, leh khiathew te balei ko phı ? Katno ngut phi ia don Kong ?

Kynthei 2 :- Arphew tam

Sangot :- Tam katno ?

Kynthei 2 :- Tam katba tam kein, tangba la tam. Phi ba kwah kren thlia haba nangbunkam.

Sangot :- O-ho ! phi kren phoı pynban ? Peit ho ioh lko ka pankhyllong.

Kynthei 3 :- Phi mut ia ka jongngo Sangot ?

Sangot :- Ia ka jongphi kein jait ba dei para ba iapsaw. I pankhyllong ruh iba da heh phngar la kum u lwai ha ’nad dieng bah.

Kynthei 3 :- Peit ho wat da kren kynshlein than, ioh nga kawang da kane ka siang ja ! U briew uba la bah ki tmain ha tyrpeng ruh u kren pynban kum u ’nahlung, (ia rkhie ki kynthei),

Leit noh u Sangot u da pyrta artad). - Hei Khynraw la biang ka por ia bam ia dih ! Ale noh, ia shong bad da ia pynpaw ia la ki khmat ioh ia duh bhah ! Ki Tymmen ki kro, ki khynnah ki khyllung, ia shong ha khmat ban ioh ka bam kaba kham bha. Ki samla samhoi kin mat ia shong shadien, kham ia kloi

ho, ioh dier ka por iashad : (ki ia bam).

ACT - 13 (SCENE - 2)

Ha madan shad :- Ka sngi khatduh ka Lakhongpong, ka Syiem ki Basan bad katto katne ngut ki rangbah ki ia shong peit kai na ka rynsan kaba pyrshah ia ka rynsan ki duhalia.

Sdang shad ki nongshad.

Syiem :- Ka jingshad kaba la itynnad than ban peitkai. Haw ia ong ma phi hato kam dei kaba la pynshoh khmat ia ki nongpeit ka i?

Basan Rymbai :- Ka sngi shad khatduh Mei ' lem ka dei hi ban itynnad bad ban iphuh iphieng. Ki nongshad kiba la jied kynsai bad ki jingdeng jingkup ruh kiba la jied kynsai. Peit ia ka jingpynnoh kjat jong ki, peit ia ka khor ia ka khriam jongki, peit ia ki jingdeng ksiar ka jingdeng rupa jong ki, kiba la ai jinghun shisha ia ki nongpeitkai.

(wan u Ruka) :- Syiem Kynrad ! nga la sngewshit mynsiem, nga kwah ban iakhleh bad une u pait ia shad jong phi.

Syiem :- Me lah ban shad Ruka lada me kwah. Khie shad ! Ne kumno phi ong Basan ?

Basan Rymbai :- Hooid u lah ban shad wat lada u dei u nongwei ruh namar kane kam dei ka shad niam. (leit noh u Ruka).

Syiem :- Basan ! haba peit bniah, u Ruka u don ka main kaba ikhain. U don ka met kaba ikhlain iksah, ka rynieng ryniot kaba biang bad ka dur ka dar kaba miat briew. Imat um dei u riewmadan, u lah pynban ban dei u jait bakhraw ne u kynja khlawait tang ba u len ia ka jingshisha.

Basan Marpan :- Kum ban pynbud, nga ruh nga iohi kumjuh hi. Ynda dep ka Lakympong ngin tynjuh ia u lada u dei u jait baheh ba khraw, ngin ai kein ia ka kam kaba biang dor bad u.

Basan Rymbai :- Sngap kita ki laho u Sangot, imat bad sngewmat ba

lada um don u Sangot, shiteng ka kmen ka sngewbha jong ka madan shad kan duh noh.

Syiem :- U Sangot te kat u Sangot hi kein. Uba leit siew lut ha ki kam baroh, Basan ! kane dei ka Shad Lakympong banyngkong ha ka jingim jong nga ka ba nga ioh ban peit da kaba palei jingmut. Mynshwa haba nga wan peit kai, nga wan ryngkat ka jingban ka jynjar ka lanot jong ka jingim jongnga.

Basan Marpan :- Haba ka jingmut jingpyrkhat kam palei, ki khmat ki len ia ka jingshisha kaba ki iohi. Wat lada kaba itynnad katno katno ruh, haba ka mynsiem pat ka palei, ki khmat ki iathuh hok ia kaba ki iohi bad kumjuh ki shkor ia kaba ki lohsngew.

(Ka sngi ka la dum, ka Syiem ka khmied sha bneng).

Syiem :- Basan ! balei kumne ? I kumba ka bneng kan pynjaw slap pynban du ! (jaw slap). - Wow, balei, jia kumne ? Ka sngewsih ka khuslai jong no, ka ummat ka umpung jongno kiba wan ban kah syriew ia kane ka rong ka tamasa jong ngi ? Wow nga kyiuh ka dohnud, Basan ! Batai seh kan jia aiu ia ngi ?

Basan Marpan :- Syiem, wat sheptieng, u slap nyngkong jong ka snem u la dei hi ban jaw. Ka ramew ka la sliang um namar ka por ban pynhap ia u symbai ia u rnai ka la jan dei (sangeh u slap).

Syiem :- Nga sheptieng phi Basan, nga mut sniew ia kine ki symboh slap. Khambha ban pynsangeh noh ia kane ka kam.

Basan Rymbai :- Em phi Mei 'lem, ka shad kan mat iaid haduh ba kut katkum ka arukom. Wat khuslai Mei 'lem, u dei tang u slap hap jia ryngkhat.

Syiem :- Katba phi dang pyntngen, katta ka dohnud jong nga pat ka nang tieng nangkyiuh. (ka hukum ia u Lar), - Lar ! khie wad ia u sangot, phah un wan hangne kloi kloi, (U Lar u leit. Wan u Sangot).

Sangot :- Hamar ba dang bang bha ka shad, u Lar u wan pajut ia ka jain tawah jong nga. Phin ai hukum aiu Mei 'lem ?

Syiem :- Sangot, me ioh ki duhalia kiba kham bang ka ktienban ia ka

kam. Ong ia ki ba kin kham pynleit jingmut ia ka kam, me sngew.

Sangot :- Ki kham leh tlot namar ba ki la peit miet than hynne ka miet. La jar katta, ia ka hukum jongphi ngan leh.

Syiem :- Sangot ngan ai ha me mynta ka hukum kaba kham eh. Khie leit sha u paitbah, ong ia kiba kim bit ban ia bam ia dih buaid la shibit ka miet.

Sangot :- Ka hukum kaba la eh than, ngam tharai ba kin kohnguh namar ba ka bam ka dih ka dang kyrhai byllai, nalor kata, ka dei ruh ka kam kmen ba shisien shisnem kaba kum kane. Sa kawei ruh, kumno ngan hukum ia ki Kynrad, haba ialade ruh nga buaid ? Da u nongbuaid yn adong ia ka kam buaid, ka dei ka kam kaba da sngewbiria shaba palat u pud biria.

Syiem :- Khie to leh ia kane ka hukum jong nga bad ma me ruh wat dih shuh. (U leit u Sangot).

Basan Rymbai :- Balei Mei 'lem phi dang sheptieng haduh katta katta Ngin pyrkhing bha ia ki nongap khyrdop kein.

Syiem :- Hooid Basan, ka jingkhang ia ka khyrdop dei kawei ka jingshngain, ka jingpynkhreh lypa u paid jong ngi, dei kawei pat. Nga kwah ba kine ar ki jingshngain kin ia iaid lang la shibit ka miet. (Ka hukum ia u Lar). - Lar ! khie wat ia u Sharai, phah un wan hangne. (Leit u Lar, Wan u Sharai). -

Sharai :- Mei 'lem, kaei ka hukum jongphi ?

Syiem :- Peit ia ki nongap miet ba kim bit ban ia buaid. Hukum ia ki ba kin kitkhia ia la ka kam. Hukum ruh ia baroh ki khmat rangbah ba ki dei ban pynkhreh lypa ia ki tiar ialeh jong ki khang ia ka khyrdop tang mar ia khang dwar ka sngi bad buh ia ki nongap kiba thikna ryngkat ka hukum kaba pura.

Sharai :- Kumne ngan pyndep ia ka hukum jongphi. (u leit noh, Ka syiem bad ki nongbud ruh ki leit noh).

ACT - 13 (SCENE - 3)

Mynmiet :- Ka miet khatduh ka Lakhongpong. U Thaken, U Tamon bad u Lurshai ki pahara ia ka kut (Nongbah).

Lur :- U Kongbah u hukum ia ngi ba ngin kham ia kitkhia mynta ka miet. Kum kano pat phi khynraw kata ka jingkit khia ? Hato man ka miet ngım shym ia kit khia ia la ka kam ? (ki ia iaid artad).

Tamon :- Tang kane ka wait bad ka stieh ruh nga sngew ba ki la khia than, sa kaei pat ngin dang ıa kit shuh ? (Ki ia rkhie).

Thaken :- To ia sngap phi, uba don ka hok ban hukum. (ki ia rkhie).

Lur :- Kumno kumne tang ma ngi lai ngut hi ? Ne kin dang don ki ban ia wan ?

Tamon :- Mano u ban ia wan kum mynta ka miet ?

Thaken :- Phi sheptieng Bah Lur ? Lada phı ia sheptieng, ne lada phi sheptieng, ne lada phı ia salia, ne lada phi ia kwah lehkmen shapoh Dara, to khıe ia leit kein phi, ieh ngan mat ap manga marwei.

Lur :- Bah Thaken, maphi bad u Tamon kiba long ki samla briew lehse phi ia kwah ban ia lehkmen para samla. Ma nga pat nga kwah dih 'iadum wat lada ngam kwah leh kmen shuh ruh. Namarkata, lada kwah leit te ngin ia leit baroh hi kein.

Tamon :- Shuh phi, ym long ho ban ıaleh kumta, nga te nga sheptieng ia ki 'la teinthap u Bah Sharai phi.

Thaken :- Ka Lakhongpong mynta u snem kaba la shongshit shaba palat, tip balei sha phi ?

Lur :- To ia batai hi maphi arngut kein, phi kiba dang ia samla nga te ngam nang batai shuh phi. Nga ia lade uba shu peit kai satang ki khmat katba ka mynsiem pat hir hir sha ki khun ki kti. Ki kam iing kam sem. Ma phi kein kiba dang ia shongshit jingmut, bad kiba dang kylluid ka longbriew ban ia beh ia ki

rong ki tamasa.

Tamon :- Shuh phi Bah Lur ! phi da kren tymmen syndonhaduh katta katta ? Wat pyntymmen iala ka jingmut ioh phi shu tymmen khlem dei por.

Lur :- Sngap ! phi iohsngew ? kat kata ka kmen, ngi pat ngi shu iashong duh thiah duh dem ei hangne khlem myntoi. Ia phi para, ia leit shongkai noh hapoh dara shiphang !

Thaken :- Ynnai ialeit phi ioh kum ia byrngia pynban. Peit ki khlur, satang shiphang ka synnia kan shiteng.

Lur :- Em phi ngin ia byrngia lei, ngin ia dih iadum tang mar khyndiat tang syaid ka met, nangta ngin ia her noh bran bran sha la ka kam kein.

Tamon :- Ngi shu ia bun ktien phi, lada ngin ia leit naduh hynne katta la ia wan phai pynban.

Lur :- Ia kein, ia shong shah khriat lei hangne haba kat kata ka bam ka dih hapoh dara. (pah u sim di-di-diaw) -

Thaken :- Sngap ! phi ia iohsngew ?

Lur :- Phi ia pynshah shkor sa ia uta u sim kyndit bieit, u kyndit ia ka lok la jong kein. Ia noh phi, ynnai ia bunktien ne ia artatien shuh. Ia noh ban iawan kloi ! (ki ia leit). Hapoh dara Rung U Tamon, u Lurshai bad u Thaken. U Ruka u iohi ba ki ia rung. U Ruka u khot ia u Lar bad ki ia mih shabar. (habar).

Lar :- Ruka ! balei, balei me khot ia nga ? Me donkam aiu Ruka ? (U Ruka u peit briew shane shatai). - Ruka ! balei me leh kumne? Ong, me donkam aiu ia nga ?

Ruka :- (u peit shane shatai) - Hooid-hooid Lar, nga donkam eh ia me, Bud ia nga mynta kamiet, nga da donkam ia me.

Lar :- Me donkam aiu ia nga katta katta ? Ngam don por ban bud ia me, satang shiphang nga la dei ban leit noh. Mem tip ba nga dei u shakri briew ?

Ruka :- U Shakri ? U Shakri jongno me mut ?

Lar :- Balei me leh lyngngoh Ruka ? Hato mem tip ba nga dei u shakri Syiem ?

Ruka :- Shakri Syiem ? Me mut banong ba me dei u shakri ka law Saring ?

Lar :- Me kren lamwir lei kumta Ruka ? U Shakri ka Luh shadap kein me.

Ruka :- Lada ngam bakla, me dei u shakri ka law Saring, ym u shakri ka Luh shadap, ym dei ? Haw iathuh hok me ?

Lar :- Dei kein me mynshwa, hynrei ym mynta.

Ruka :- Katba ka law ka dang don ha ka bor ka burom, me ieit bad shakri ia ka. Mynta pat haba ka la poi sha ka kyrdan bapoh, me ruh me isih bad me klet noh ia ka. Ym tang ba me klet ia ka briew hynrei me klet ruh ia ki jingleh sbun jong ka baroh, ka mut aiu kane ? Hato mem dei u riewpoh ba khlem akor tam ? Lar ! me dei u arsap ba shetkylla iala ka kynrad.

Lar :- (U sngap shiphang) - Ngam sngewthuh me mut aiu. Kren shai Ruka, me kwah ba ngan leh aiu mynta ka miet.

Ruka :- Sngap Lar ! lada me dei u riew shisha bad uba ka jingiatiplem ka dang im, sngap mynta. Ka iaw ka ieit bad ka dang kynmaw ieit ia me barobor, la kum ia u khun ba sah nongwei nongar. Ka ieit ia me, namar naduh dang khynnah me la shakri ia ka bad ba ka shem ruh ba me dei u briew uba hok bad uba lah ban shaniah. Lar ! hato me nud ban haram ia ki jingleh sbun jong ka ia me, katba me dang don ryngkat bad ka ?

Lar :- Em, ia kita te em. Ngam nud ban haram hynrei kyndiang nga kynmaw hapoh dohnud wat haba ngam sngewlah bansiew kylliang ruh.

Ruka :- Ka la duh iala ki khun bad ka la duh ruh ia la ka khet. Hato me la klet ia ka ?

Lar :- Em, em, da lei lei ruh em.

Ruka :- Lada me dang ieit shisha ia ka, mynta ka miet ka donkam eh iame. Ale, to bud ia nga ! (ki la leit noh).

ACT - 13 (SCENE - 4)

Ha kajuh ka miet :- Ha iing ka law Saring.

(Pyrta u Ruka nabar) - Ei, plie ka jingkhang ! Plie kloi !

law :- (Napoh iing). Mano, u Ruka ne ?

Ruka :- Hooid, plie kloi ! (ka plie ka jingkhang. Rung u Ruka, U Lar bad ka law ka khang biang)

law :- Nga la khmih lynti iaphi naduh hynne. Nga mut sniew pynban ba la jia kaei kaei kaba sniew iaphi. Oh, U Lar de ! to-to, nang bha shuh shuh.

Ruka :- Ade, ka miet khatduh ka Lakhongpong kaba da itynnad shisha du ! Ani wow ! baroh khoit ki la buaid lut bad nongap pahara bad nongap khyrdop, ki bapli ki la klet lut la ki kam.

law :- Niuma-niuma ! ia kata baroh, ym da sngew phoida ban ia kren mynta. Ka por ka la biang Ruka, ka la jan dap shiteng synnia. Khie ! Leit plie noh ia ka khyrdop, ngan nang shan bok ma nga nangne. Khie ! nga kyrmen skhem ba phin ioh ban plie ia ka da kaba suk.

Ruka :- Hooid, ka por ka labiang. Kumne hi ngan leit noh. U Lar un mat sah pynshngain bad phi hangne. Wat sheptieng ei ei, u pait Synteng u la ap mynta ha khyrdop. Katta ki la ap ban ioh rung noh, to ho nga la leit.

law :- Ynda phi la dep plie, phin wan biang shane em ?

Ruka :- Hooid kein, u Lar un pynshngain ia phi katba ngam pat wan manga. To-ho ! (u mih noh).

law :- Lar ! nga ieit ıa me, nga kwah ban pynlait im ia me. To tip Lar, da kaba shai nga ong ba mynta ka miet ka Kut lapngar kan um kum ba um u thah ka step. Lar ! hato me dang ieit ia nga, Me mon ban bud ia nga ?

Lar :- Kynrad nga ieit ia phi kumba nga la ju ieit bad burom. Da la ka mon sngewbha ngan bud iaphi, la iap la im ruh.

Iaw :- Lada kumta, nga kmen ia ka jiingioh jong nga ban pyllait im bad pynlaitluid ia me. Lar ! me to shong syaid ding hange, nga pat ngan sngap kai habar jia aiu ha khyrdop. (ka mih noh).

Act - 13 (Scene 5)

Ha kajuh ka miet :- Ha dara. U Tamon bad u Lurshai ki la buaid, u Thaken u shong pyrkhat.

(wan ka Hirmai) - Thaken !

Thaken :- (u peit) - Oh, I Kongthei pleng ! (u ieng artad). - Ngam poi pyrkhat ba phin don hangne.

Hirmai :- Em phi Baieit, ngam shym don hangne, nga dang shuwan hi shen. Thaken ; ale seh habar jang jang. (ki ia mih bad ki iashong kham pajih na dara).

Thaken :- Balei Kongthei ?

Hirmai :- Phi dei ap mynta ka miet ?

Thaken :- Dei kein. Hynrei ki lok jong nga baroh ki la buaid lut. Satang ma nga marwei, ngan leh aiu shuh ? La jar katta, nga thmu ban pyndep hi ia la ka kamram.

Hirmai :- Lada ki Lok jongphi ki la buaid, ngin ia leit noh bad nga kein ka baieit jongphi mynta shimiet

Thaken :- (uwiat) - Kongthei Baieit jong nga !

Hirmai :- Baieit ba pyntngen dohnud jong nga !

Thaken :- (u kdup ia ka) - Nga ieit iaphi, nga thrang dik dik ban don bad phi barobor.

Hirmai :- Wat khuslai kynrad jong nga, ka por kan ym slem shuh, nga ruh kumjuh hi ngam ju nang iohthiah haba nga kynmaw iaphi. Mynta ka miet ruhbunsien nga la pyrshang ban iohthiah hynrei ka jingiohthiah kam wan satia ha nga. Nga shu pisa shu

lynga kum ba don ba dait bashyit ia ka mynsiem ka dohnud jong nga. Ki Jingkynmaw ieit ki iai ktik ia nga ban wan kynduh iaphi hangne. Ah, Baieit, wat lada ngam lap ia phi hangne ruh, khlem pep ngan wad iaphi kum ka lamwir hapdeng ka jingdum jong kane ka miet. Mynta, haba nga la iakynduh iaphi kumne, ka mynsiem jong nga ka la kmen ban pynlut bad pynkut ia kane ka miet lane wat la la ka jong ka jingim hi ruh.

Thaken :- (u wiat). - Balei ban pynkut ia ka jiingim ?

Hirmai :- Em, ba nga shu pynhap sur kren kein phi. (ka dem ha shadem u Thaken). U bnai ba shiteng met u la mih, ka mariang ka la phyrnai kdar lem badka jingiohi byrngut byrnget ia ki lum ki wah ba pynmiat dur ia ka. Thaken ! doh ia nga.

Thaken :- Nga kymmaw ba shisien nga la doh iaphi na shalangmat. Sa shisien mynta ngan ban naduh. (u doh ia ka) -

Hirmai :- (ka wiat) - Sa katno sien Baieit phin doh ia nga shwa ka sngi poikha jong ngi ?

Thaken :- Em, Kongthei, ngam nym doh shuh.

Hirmai :- Doh seh kynrad jong nga, doh sa shisien ban biang laisien laiwat.

Thaken :- Ieit tang ma nga mo Kongthei ? Doh shwa ia nga. Lym kumta ngam treh shuh.

Hirmai :- Niuma, (ka doh na tmoh) - Naei pat phin doh ia nga ?

Thaken :- Ban doh najuh laisien, ym dei rukon shuh. Ong maphi, naei ngan doh ?

Hirmai :- (ka wiat) - Na ka rmiang shyntur kein ban long kum ka jingdoh phylliew jingieit. (u doh).

Thaken :- La biang ? La biang Kongthei ?

Hirmai :- La biang Baieit jong nga, nga la hun (ki iohsngew ia ka jingiahylla na khyrdop)

Thaken :- Sngap sngap Kongthei phi iohsngew ? Ka jing Khynwin aiu

kaba katta katta ?

Hirmai :- Sngewmat na Dara, ne don ki paidbah ba ia shongkai.

Thaken :- Em phi, sngewmat ha khyrdop. Sngap bha, sngew kumba kam dei ka rukom ia risa kmen ki trai shnong. Sngew kumba ka dei ka sur nongwei pynban. (u shim ka wait ka stieh bad u ieng) HIrmai, khie Baieit leit noh, khie ym long shuh, ka jingjia bapher ka la jia mynta ka miet.

Hirmai :- Kynrad ! shaba leit ma phi nga ruh ngan leit.

Thaken :- Wat kren bieit khie leit noh !

Hirmai :- (ka bat ia ka kri jong u) - Lada kumta, ale ma phi ruh leit noh ryngkat bad nga.

Thaken :- (u kdup). Baieit, sngap ia nga, wat pynwit ia ka kam rangbah jong nga. Kam dei ka kam jong phi. Ka burom bad ka kamram jong nga kam dei ban phet rieh kum u 'sewtiengpud. Long katba long, nga dei ban leit. Khie Kongthei leit noh bran bran sha la iing. (U mareh).

ACT - 13 (SCENE - 6)

Ha ka juh ka miet :- U Ruka u wan mareh sha ing Syiem. U tied ia ka jingkhang ka ing ki shakri syiem.

Ruka :- (u pyrta) - Hei ia khie baroh ! la khie noh! Ki riew thma, ki riewthma ! Ki Synteng ki la rung ! Khie baroh ym long shuh, ki la mait naphang ! (khie ruma ki shakri ki syiem, ki ia phet ruma shane shatai u Ruka u leit mareh ban leit tied jingkhang ia ka ing Syiem) - Mei 'lem, Mei 'lem, khie noh ! La rung ki Synteng, ki la mait naphang. (Hadien ba u la pyrta u phet noh bad jah rngai nadien kata)

(Wan mareh ki Basan bad katto katne ki para Rangbah sha Ing Syiem)

Basan Marpan :- Mei 'lem, Mei 'lem, plie kloi ka ing ! Ngi wan ma ngi ki

basan bad katto katne ngut ki rangbah ban wan iathuh ha phi ba ka Hima ka la um ka la pluh. U nongshun u la ioh rung hapoh ka kut lapngar da ka jingiarap jong-no re ba dei ki nong shukor bad ki Nongsiar Hima. Bad mynta ngim tip shuh kanjia aiu ia ki khun ki Hajar ka Hima lapngar. To ngin shu kyrpad ia ki Blei ba kin ri kin da ia ki.

Syiem :- To rung Basan bad phi Baroh. Balei ka la jia aiu ? Kane baroh nga la iohi lypa ? Ani ki khun ki hajar jongnga kan jia aiu ia phi ? Ani wow ka hima ka la ngam ! A ko ki Blei to isynei ! Ia kane baroh ba la jia mynta nga la sngew suhjer bad pisa mynsiem la kham slem khamtam eh ha ka sngi khatduh jong ka shad Lakhongpong. Uto u slap uba la ong ma phi ba u dei u slap jingkyrkhu hynrei em u dei u lap mynsaw u dei ka dak ka jingjia ba shyrkhei ban sa jia bad ka tyrut ka tasam. To mynta ngim don por ban ia kren slem, to Basan ngin leh kumno to rai kloi.

Basan Rymbai :- Mei 'iem ngi la wan khnang shane lyngba jong ka ding bad ka um ban pynphet noh ia phi nangne khnang ba phin ioh ban bteng biang ia ka jinglong syiem bad ka jait syiem hadien kane ka saw ka sian. Kumba la jied bad pynsleh da ki Basan bad ki paidbah paidlang ka hima ban long ka "Sad ka Sunon jong ka hima lapngar". Te mynta ryngkat bad kine ki rang kynsai ba ngi la jied to phet noh ym don por shuh. Iehnoh wat bynnud ia ka spah ka phew ka ksiar ka rupa ai kan um phin ioh daka ba thymmai hadien, tangba ia mynta pyrkhat shuwa tang na ka bynta la ka jong ka jingim ba kordor bad ki khun jongphi.

Sangot:- Mei 'iem ka por kam shah shuh ban. ia kren slem. Ngi ki basan ngi la ia rai ban ym ia phet hynrei ban sah lang bad ki paidbah bad ban ialeh haduh kaba kut "Ngin im lane lap ryngkat" bad lada ngin dang im ngin sa ia kynduh pat. To ki blei kin ri kin da bad kin ym ailad ba ka wait Ramshandi ki Synteng kan khrai lut ia baroh te hynrei banpynsah symbai ban ioh bteng biang ia ka Hima lapngar To Mei 'iem, Basan bad phi baroh khublei, ia ngin ia mih noh nangne, maphi pat

kiba la jied ban synran ia ka sviem bad ki khun jong ka to ia mih noh bad leh sian ban ym ngat ha ka kti ki Nongshun nongbamduh.

ACT - 13 (SCENE - 7)

Ha iing ka law Saring :- Tied jingkhang u Ruka.

Ruka :- Plie, plie kloi ! ki ia rung - Wow, ka jingkulmar ! (ka law ka plie, rung u Ruka). Da kane ka wait nga la mait ia uwei. Wow, ka jingishyrkhei !

law :- Ai kan bam duh Ruka ! Bam duh kum ka ding ha u Langiap ! nga la hun, nga la hun haba nga la iohi da la ki jong ki khmat ia ka jingjot ka Kut lapngar. (Buh u Ruka ia ka jingkhung ha kjat ka law) - Kaei kane phi buh ha kjat jongnga ? Ruka ! ka jingkhung aiu kane ?

Ruka :- Phi la klet ? kato dei ka hok jong phi ia kaba phi la dawa.

law :- Ka hok jong nga ? phi ong ka hok jong nga ? (ka plied artad ia ka jingkhung) - Oh, hooid, ka dei shisha ka hok jong nga. Wow, ka hok kaba phyrnai pynban khrek-rek-rek du !

Ruka :- Kaba phyrnai kein : hynrei ka jingphyrnai ka ban pyndum buit ia ngi. law, ngim don jaka shuh ha pyrthei, ngi la tuh ia ka hok lute ki Synteng bad ngi la shet kylla ia ki lapngar. Haba kumta, shaei ngin phet ? Hynrei shwa ba ka wait arliang syrti kanpynsmiej ia ki ryndang jong ngi, ia ngin ia phet noh.

law :- Ka mynsiem jong nga ka la hun, hynrei ka lawei pat ? Ai kan long katshaba long, tang ba la hunka mynsiem ha kane ka khyllipmat. Ruka ! ia kane ka ksiar ka rupa, ngin leit buh shwa ia ka ha krem Moliehpoh. Lada ngi lap jaka rieh ha pyrthei, nginsa leit shim pat, lada ym lah lap shuh, ai ba ka krem kan ri kynti ia ki junom bhor. Lar ! shim kit ma me ia kane ka jingkhung la ngin ia phet noh.

Ruka :- Ia kein ngin sdang noh, ia ka jingiaid wir ha pyrthei shong basa. (ki ia mih noh).

ACT - 13 (SCENE - 8)

U Thaken u ieng marwei. Ka wait ka stieh u bat ha kti.

(wan mareh u Lurshai)

Lur :- Thaken, phi don hangne para ? Wow Mei ! nga tharai ba ngan nym lah shuhbania kynduh iaphi, Wow, nga sngewsih, nga sngewsih kthang phi para, ka dei ka pop jong ngi, ka dei ka jingleh klet jong ngi ia ka kam.

Thaken :- Klet noh para. Lurshai, to klet noh ! Mynta ka la dei ka por ban ialeh, ymdei shuh ka por ban phla pop.

(wan mareh u Sharai). - Khawpud ! me ia ieng lyngngoh lei pat hangne ? La hukum ia me iasia ba men iada ia ka kynthei ka khynnah, ia ka khlem buit khlem bor, me pat me ia ieng peit kaipynban ia ka jingshah lehbein, ka jingshah lehkhoh jong ki ? Khie kloi, leit sha ka kam ! Mait ia u nongshun lane shah mait noh ialade. (U Sharai uleit noh. U Lur ruh u leit noh. U Thaken u ieng ap marwei).

Thaken :- (U kren weibriew) - Ngan ieng ap hangne hajuh, kat ba ngam pat kyllon, ngan mait naphang kat uba tur hajan. Ngam dei u khawput, em da lei lei ruh ngam dei u khawput kumba la kynnoh ia nga da u Sharai.

(wan ka Hirmai) - Thaken, ale Baieit ngin ia phet noh : ngam sngewmyntoi Kynrad ban im marwei khlem maphi ha pyrthei.

Thaken :- (U phai). - Ngam la ong iaphi ba phin leit noh ? Ai lad Baieit ba ngan pyndep hok ia la ka kamram ia kaba nga la smai. Wat pynshoi ia nga ba ngan long u khawpud ha pyrthei. Khie wat sheptieng, ngan sa wan ban syrpai ia ka dohnud jongphi ynda la kut ka jingialeh. (U khnam ba her ruma u leit dei ia ka Hirmai. Ka kyllon, u Thaken u kynrup).

Hirmai :- La wai Baieit jong nga, la wai ka por ia ieit jong ngi ha pyrthei. Ngam phon ba phin long u khawpud bad ngam khanglad ruh iaphi ba phin pyndep ia la ka kam. Thaken to khie leit sha la ka kam, nga ruh ngan leit noh kumba phi kwah ! (ka jaw ummat).

Thaken :- (U kdup ia ka). - U Bnai ba la shiteng met u ai jingshai biang ia ka khmat ba nga ieit thepmynsiem ha kane ka pyrthei shongbasa. Baieit, sa shisien ngan doh biang ia phi ban dap sawsien. (u doh ia ka).

Hirmai :- (ka wiat). Ka jingdoh ba khadduh iawai kaba pynhun mynsiem ia nga haduh Dwar ki blei. Ryngkat bad ka, ngan leit phai suk mynsiem sha u Nongthaw (ka dkut mynsiem artad).

Thaken :- (U shim ka wait ka stieh). La kut ! (U jaw ummat). kawei ka kyrdan longbriew jong nga ka la wai ha kane ka khyllipmat ha kane ka juh ka jaka ba nga ieng. Khublei Kongthei, to nangleit suk ; nga ruh ngam sngew myntoi shuh ban im khlem maphi.

(Wan mareh u Synteng).

Synteng :- Wow ! nga nang mut ba dei u tyngshop ba buh pyntieng kai ki lapngar ia ngi, pynban.

Thaken :- (U phai). Hooid, mem shym bakla satia. Nga dei u tyngshop kein me bhai, tang ba u tyngshop uba im. Ale !

(Tur u Synteng. Ki ia kynrup. Dung u Thaken).

(Wan sa u wei). Wat khih, ap hangto lapngar tiengput !

(U tur artad)

Thaken :- E-he, u ma bam dohkhne ! me da kren shlur haduh katta katta ?

(ki ia kynrup. Dung u Synteng dei ia ka stieh, pom u Thaken ia u).

(Wan u Rangbah iapom ki Synteng bad sawngut kiwei. Rieh U Thaken, ki ia poi hajan ka met iap. Ki Sangeh).

Rangbah :-Peit ! ki metiap jongno kine ? Ar ki dohiap Synteng kawei ka dohiap kynthei lapngar, Wow, ka dur puri ba la miat dur kaba kat kane ka jingbha briew. Lada ngan lap ia kum une u jait briew uba pyniap ia ka, ngankhoh snieh im ia u. (u jngoh ia ka khmat ka Hirmai). Shish ! ka jingiap kaba la pynbuh khoh mynsiem ia nga. Ka dur kaba la dei hok da shisha, ban poi ha khmat U Syiem jong ngi.

(Mih U Thaken). - Me u riewpoh pleng ! me la kren pynjah burom ia ka metiap. Lada me nud, kren para ba im me ong.

Rangbah :-(U ieng u rkhie artad) - Ha-ha-ha ! na ki ktien pynpoh dor jong me. la dei ban shu kem im bad khoh snieh im ia me, hangne hi, Hynrei namar ki ktien sarong kopia jong me, nga kwah banpynkut mynsiem ia me hapoh ka jingialeh. Ha-ha-ha ! (u rkhie). - Nga ithamula, da u khynnah ap masi u wan kren kop ia nga. Ei lapngar ! kaei ka kyrteng jong me lih ?

Thaken :- Ka kyrteng jong nga dei u Thaken, u riewshlur ki lapngar.

Rangbah :-U riewshlur ? Ha-ha-ha ! (u rkhie). - U Riewshlur jongno me ong ? Lada me dei shisha u riewshlur, ale hangne hajar me ong, ngin ia khublei para rangbah.

Thaken :- Nga sngewthuh shai ba ngan iap ha ka kti jong me, hynrei kum u riewshlur, ngam khaweit banialeh bad me. (ki ia kynrup artad).

(Ki nongbud ki ia ieng peit narud. Ki pyrta)

Nongbud :- Pyndep bait, pyndep bait !

Thaken :- (hapdeng jingialeh). Ka wait ba la shakri hok ia nga bad kaba nga ieit eh, mynta ngan pyntreikam khatduh iapha, hashwa bangan khublei iakhlad bad pha. (u pom artad ia ka tyrpeng u Rangbah).

Rangbah :-Rap da iap, rap da iap ! (ki nongbud ki tynrah ia u Thaken na shadien bad u kyllon artad).

Thaken :- Me u khawput, me u riewpoh ! Mem nud pdeng ban pynkut ia ka jingialeh para marwei, me pyniap shetkylla pynban ia nga

mo ? Hynrei nga kmen ba nga la iap suk ha ka kam kumba nga la smai (u iap artad).

Rangbah :- Ka wait ka pynmong ia ka doh, ki ktien ki pynmong ia ka mynsiem. Kaba nyngkong suk ban pynkoit, kaba ar pat. ym don jingpýnkoit ha pyrthei. Nga kubur ba u Thaken u dei shisha u riewshlur ki lapngar. (ki leit noh).

ACT - 13 (SCENE - 9)

Mynstep :- U Rangbah u lum ia ki pait jong u ha phyllaw iing Syiem. la ka jinglute baroh la lumthup hapdeng phyllaw. la spain ia ka tyrpeng jong u.

(U Rangbah u iaid sawdong ka kynton jinglute, nangta u ieng kyrshan syngkai bad u rkhie). - Ha-ha.....ha ha ! Ka ksiar ka rupa suda kaba ngam ju iohi ha ka rta jong nga ! Ki kpieng, ki kynjri, ki shanryndang, ki shanti, ki sohshkor, ki khaila, ki sahti, ki khadu, ki.. laiphew jnit kilai phew jnat kiba ngam don thylliej shuh ban jer kyrteng. Ka jingwan kaba da pynhun mynsiem shisha, kaba da ai jingjahthait jahjrem ia u paitjong nga baroh !

Uwei :- Hynrei ka jingiaum snam pat ? U pait jong ngi u la duna ym khyndiat shuh.

Rangbah :- Me u bieit shisha, sngap jar me u khun ka bieit shirynieng ! Ka jingialeh aiu me mut kaba khlem ia um snam ? Don ka jinghiar thma ba kum kata ? Wat u dkhiew ruh un dait lada me kynjat ia ka skum jong u. (U sngap shiphang). Hynrei .. hynrei ka jingiap ka khyllud bamiat dur ki lapngar ka la pyndukha mynsiem ia nga shikatdei eh. Uei sha napdeng jong phi uba la nud ban leh kat kane ka kam runar ? U ba la nud ban pynlong sohpdung ia ka krung kane ka 'thei samla ? Toi u la dei ban lehrain tang mar ia peit ia ka khmat jong ka. Ah Blai ! lada ngan lap ia u. ngan ai ka jingsneng kaba un ym donlad ban kylla kaba mut (u sngap shiphang :- Niuma ia

kata baroh, iakaba la dep, la dep. Mynta haei u Ruka bad ka law Saring ? Nga kwah ban pynkup burom ia ki ha shwa ba ngin ia mih nangne namar dei kine arngut kiba long kum u shabi jong ka khyrdop. Ale wan hangne baroh arngut ! (u peit sha u paitbah. U Paitbah u ia khih bad ia peit shane shatai).

Uwei :- Kim don hangne, u Ruka bad ka law kim don hangne !

Rangbah :- Balei kim don ? Lada kim don hapoh kane ka kynhun jongnga, haei pat kin ioh jaka rieh ? Ki dei ban don, wan kloi wat leh slem !

Uwei :- Naduh ba u plie ia ka khyrdop, ym don shuh mano mano ruh ba iohi ia u.

Rangbah :- Nga da sngewlyngngoh than ia kane ka jingjah rngai u Ruka bad ka law ! Lada ki iap, ia ki met jong ki la dei ban lap bad lada i im ki dei ban don hapoh kane ka kynhun (U sngap shiphang). - To niuma, ia kane ka kam shlur jong ki ngin rah sha khmat u Syiem jong ngi. Mynta khatduh shwa ban kynrong artad, wan rah noh ia ka hok jong nga hangne. Shwa ban rung nga la hukum ia phi ban lum ia ki mar ki mata ka iing Syiem baroh shijaka. Wan rah hangne ia kane ka hok jongnga ! Mano ba la lum ia ki ? Wan rah kloi nga ong !(u peit shane shatai).

(tur uwei hakhmat). - Ia ka hukum jongphi ngi la pyndep hok hynrei sngewsih pat ban iathuh ba ngim lap satia ia ki mar ki ur kiba kordor hapoh iing Syiem. Ngi lap pynban tang ka tasam ka takut, ka nap ka bili, ki dek ki karai bad ki khiewshet ki khiew tiew kiba long ki mar ba poh dor.

Rangbah :- Ngam ngeit ia ki ktien jong me u thok u nangang. Me tharai ba kat ka iing Syiem kam don ki mar bakordor ? Imat... imat don uba la buhrieh ia ki. Sei kloi !

Uwei :- Lehse dei u Ruka bad ka law kiba la leh ia kane ka kam dakait namar ba kim don shuh hangne.

Rangbah :- Lehse... lehse ki dei ! (u sngap) - Lehse ki dei shisha ! Imat

ki dei kine kiba la tuh ia kane ka bynta jong nga. Khun ka nongtuh ! (u hukum ia u pait jong u). - Ia mynta ngin ia kynrong noh ! shim ki wait ki stieh, ki khnam ki ryntieh, kit kane ka ksiar ka rupa baroh ! Kloi la dum la shai, ngi dei ban pynpoi sha la muluk sha la jaka mynta ka sngi hi. (Ki pait jong u ki la khreh bun kam. U ai ding ia ka iing Syiem bad ki ialeit noh. Poi ha ka jaka ba don ki met iap u Thaken bad ka Hirmai. U Rangbah u Sangeh).

Nongbud :- Phi peit ia ki dohiap lapngar ?

Rangbah :- Hooid, nga peit khublei iaki. nga ngeit sskhem ba kine ki samla dei kiba la ieit thepmynsiem. Me men tharai kumno ?

Nongbud :- Nga....nga pynthikna ia kata ka jingtharai jongphi.

Rangbah :- Lada kumta, to ngin ia rah ia ka met une u samla hajan ka Baieit jong u, namar mynta kine baroh arngut ki la ia don ryngkat ha Dwar ki Blei. Mano ba lah ban tip ba mynta ki ia peit kai ia kane ka kam bieit kam runar jongngi. (ki rah ia ka met u Thaken bad ki pynthiah ha syndah ka met ka Hirmai)... Haduh ka jingiap, (u jaw ummat) - Ka jingieit, ka ieit ia ka jingbhabriew, ryngkat, ki ia leit suk mynsiem sha Dwar ki blei !

(Ki ia leit noh. Shadien jong ki ka Kut lapngar ka pluh. Ki pukni ki swait na suin bad ki tyngab ki pah sawdong ka Kut).

(LU KUT)

Maximum Retail Price Rs. 60.00

Printed at
Singhania Offset Press, Thana Road, Shillong - 793 001